

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLIV. št. 202 (13.140)

Trst, sredi, 14. septembra 1988

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD
Stretta De Rubis 20
Tel. (0432) 731190

Obtožbe sicilskih preiskovalcev zopet v središču pozornosti

Višji sodni svet razdvojen o vprašanju boja proti mafiji

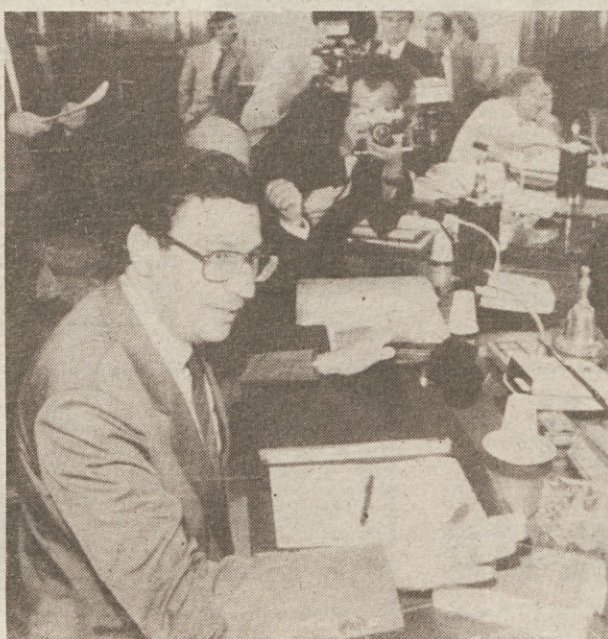
Sredina in desnica podpirata sodnika Melija, levica pa zagovarja
stališča sodnika Falconeja - Morda danes odločitev

RIM — Višji sodni svet je še vedno razdvojen v zvezi z vprašanjem boja proti mafiji in z dejavnostjo palermskih sodnikov na tem področju. Včeraj se je ponovno sestal plenum tega najvišjega sodnega organa in po dolgi seji so zasedanje prekinili in ga odložili na danes dopoldne. Vprašanje boja proti mafiji, v zvezi s katerim je pred poldrugim mesecem prišlo do ostrih sporov v komisijah Višjega sodnega sveta, povzroča sedaj napetosti tudi na plenarnem zasedanju tega organa. Kljub številnim sestankom, ki naj bi bili namenjeni pripravi tega zasedanja, sta se včeraj na veliki mizi v Bacheletovi dvorani pojavila dva dokumenta. Prvega je sestavila sredinska struja sodnikov »Unità per la costituzione«
in so ga podprli tudi nekateri predstavniki desničarske struje »Magistratura indipendente«
; ta dokument sicer priznava sodniku Giovanni Falconeju za sluge v boju proti mafiji, vendar izreka vso podporo šefu preiskovalnega urada sodišča v Palermu Antoninu Meliju. Drugi dokument, ki ga predlaga levičarska skupina »Magistratura democratica«, pa podpira stališča Falconeja in še zlasti

osvaja kritike, ki so bile izrečene na račun Melija.

Od razprave v komisijah sodnega sveta je minilo že več kot mesec dni, vendar v tem času ni prišlo do nobene bistvene spremembe. Na pripravljalnih sestankih so sicer izdelali tretji dokument, ki je poskus kompromisa, z namenom, da dosežejo enotno stališče, kot je izrecno želel predsednik republike Cossiga v svojstvu predsednika Višjega sodnega sveta. Na osnovi tega dokumenta naj bi ne šlo za spor med ljudmi ampak za različne metodologije dela; za enkrat pa ni nobene možnosti, da bi ta kompromisni dokument prodr, saj so si stališča tako rekoč diametralno nasprotna. Včeraj so tako začeli z razpravo, v katero je poseglo nekaj članov Višjega sodnega sveta, ki so zastopali ista stališča kot pred dobrim mesecem dni. Spor torej obstaja, verjetno še večji kot v preteklosti in nič kaj ni verjetno, da bi našli kakršnokoli kompromisno rešitev.

Na sliki (telefoto AP) podpredsednik Višjega sodnega sveta Mirabella ob začetku včerajšnjega zasedanja.

Zakon za obmejna območja v težavah?

BENETKE — Predsednik dežele Veneto Carlo Bernini predlaga nekatere spremembe zakona o obmejnih področjih, o katerem sedaj teče razprava v senatu. Bernini sicer poudarja, da bi moralo do morebitnih popravkov priti sporazumno z deželo Furlanijo-Juljsko krajino, vendar že sam postavlja vrsto predlogov, ki naj bi jih senat upošteval. Po njegovem mnenju naj bi torej razširili tudi na deželo Veneto davčne ugodnosti, ki jih vsebuje zakonski osnutek, priznali naj bi ukrepe v korist univerz tudi univerzam v Venetu, manjšine v Venetu naj bi izenačili z manjšinami v Furlaniji-Juljski krajini, sredstva za industrijo v pokrajini Belluno naj bi vključili v organsko določilo in končno, ta zakon naj bi predvideval finansiranje predora Cavallino, ki bi neposredno povezoval gornji Comelico s Tirolsko.

Jasno je torej razvidno, da ne gre za malenkostne popravke ampak za radikalno spremembo celotnega zakona, ki ga je letos spomladi odobrila poslanska zbornica, ni pa ga še odobril senat. O tem zakonu je že prišlo do številnih polemik v poslanski zbornici in v končni verziji so bila v zakonsko besedilo vključena določila o deželi Veneto, ki je prvotno besedilo ni predvidevalo. Sedaj mora ta zakon odobriti še senat, kjer pa prihaja do prvih sporov, ne samo zaradi dežele Veneto ampak tudi zaradi manjšega zanimanja nekaterih predstavnikov Furlanije-Juljske krajine v primerjavi z zanimanjem, ki so ga temu vprašanju namenili poslanci te dežele. Sicer pa je Bernini včeraj ponovno opozoril, da je dežela Veneto že v poslanski zbornici dosegla pomembne spremembe tega zakona in zato po njegovem mnenju ni mogoče v tem trenutku opustiti prizadevanj, kajti obstajajo resne možnosti, da bi zakon še »izboljšali«, seveda v korist njegove dežele.

Ta zakonski osnutek predvideva, kot znano, med drugim tudi finančna sredstva za razvoj kulturnih dejavnosti slovenske manjšine v Italiji in italijanske v Jugoslaviji. V ta namen je določenih 24 milijard lir v treh letih. Manjšini bosta lahko ta sredstva uživali samo po dokončni odobritvi zakona v senatu.

Mudžahedini izpustili nemškega talca Cordesa

BEJRUT — Po dvajsetih mesecih jetništva so »mudžahedini svobode«
izpustili zahodnonemškega državljana Rudolfa Cordesa. Mudžahedini so ga osvobodili v bližini Bejruta v noči na torek. Libanonska policija ga je kmalu nato izročila sirskim diplomatom, ki so ga odpeljali na ambasado ZR Nemčije v Siriji. V rokah mudžahedinov sedaj ni več nobenega nemškega državljana, pač pa imajo med talci še devet Američanov, tri Angleže ter po enega Irca, Italijana in Indijca. Kaže, da so v Libanonu pred časom ugrabili še dva tujca, katerih narodnost pa ni znana.

Nemški zunanji minister Hans Dietrich Genscher je iranskim in sirskim oblastem izrazil zadovoljstvo nad sodelovanjem, ki je privedlo do osvoboditve Cordesa. Slednji bo lahko že danes s posebnim letalom in v spremstvu predstavnika nemškega zunanjega ministrstva odpotoval v domovino. V Libanonu so ugrabitve sicer na dnevnem redu, opazovalci pa menijo, da kažejo ugabitelji nenavadno popustljivost, kar bi lahko bilo znamenje, da bodo ugrabitelji kmalu osvobodili vse ostale talce.

Sklep predsedstva Socialistične zveze Slovenije

V Sloveniji proti demonstracijam Srbov in Črnogorcev s Kosova

DEJAN VERČIČ

LJUBLJANA — »Kaj pomeni pozivanje k orožju za reševanje problemov v državi?«
se je na včerajšnji seji predsedstva slovenske socialistične zveze, na kateri so govorili o Kosovu, vprašal Ciril Zlobec in si odgovoril, da gre za spogledovanje z državljansko vojno. Skoraj 30 razpravljalcev je poudarilo svojo prizadetost zaradi težkega življenja v pokrajini, zaradi nasilja med prebivalci albanskega in srbskega naroda. Prevladalo pa je spoznanje, da Kosovo v Jugoslaviji že postaja prisposoba še nečesa drugega.

Peter Novak je izrazil svoj občutek, da je Kosovo povod, ne pa vzrok sedanjim razmeram v Jugoslaviji. Vprašal se je, kolikšna je krivda zvezne vlade in službe državne varnosti, ki, kot je rekel, zelo učinkovito ukrepa v malenkostnih primerih, ne naredi pa ničesar, ko se dela na rušenju avnojske Jugoslavije. Polde Bibič pa je odkrito opo-

zoril, da je po parolah, ki se vzklikajo na demonstracijah Srbov in Črnogorcev, mogoče sklepati, da srbski partijski šef Slobodan Milošević goji diktatorske ambicije, kajti nikoli se še ni ogradil od klincev, da je on edini zaščitnik svobode v državi in da je novi Tito. Mladinski predstavnik Mojmir Ocvirk pa je povedal, da se Kosovo uporablja zato, da bi se mlada generacija naučila to, kar so vse pred njo poznale: nacionalizem.

Na Kosovu se ne dogaja nič takšnega, kar se ne bi dogajalo kje drugje po državi, je menil Viktor Žakelj, le da je na Kosovu balkanska zgodovina skoncentrirana, zato bolj divje vre na površje. V pokrajini se izrazito spopadeta dva nasprotna, izključujoča se koncepta razvoja ne le pokrajine, ampak cele Jugoslavije. Po Željku Ciglerju ena stran zagovarja uporabo izrednih sredstev, netolerance manjšin in drugače mislečih. Nasprotno stran pa je opisal včerajšnji uvodničar Borut Šuklje kot tisto, ki sociali-

zem razume »kot eno oblik postindustrijske družbe, družbe visokega materialnega standarda, ustvarjalne kulturne raznolikosti, temelječe na individualizaciji ljudi, avtonomiji družbenih subjektov ter na decentralizaciji s kulturnim pluralizmom kot garantom varovanja narodnih posebnosti, torej tistega kulturnega pluralizma, ki je izhodišče priznavanju jugoslovanske različnosti, ter prav zaradi tega lahko osnovna podstat svobodnega priliva idej, kapitala, blaga in delovne sile na integralnem tržišču v Jugoslaviji.«

Seje predsedstva SZDL Slovenije sta se udeležila tudi predsednik zveznega predsedstva SZDL Milojko Drulović in predsednik komisije za mednarodne odnose SZDL Srbije Miroslav Marković. Predsedstvo je včeraj ugotovilo, da z represivnimi sredstvi odnosov na Kosovu ne bo mogoče urediti. Odločno pa je zavrnilo, da bi gostilo demonstracije Srbov in Črnogorcev s Kosova v Ljubljani.

Pred razpravo o tajnem glasovanju

RIM — Tajno glasovanje je prvi kamen spotike ob obnovitvi parlamentarnih del po poletnih počitnicah. Danes bosta o tem razpravljala pristojna odbora v obeh vejah parlamenta. Včeraj so se tega vprašanja lotili načelniki skupin strank vladne koalicije na seji v senatu in so v bistvu potrdili sporazume, ki so bili sprejeti ob sestavi De Mitove vlade. V zvezi z reformo pravilnika in torej tudi z odpravo tajnega glasovanja se je predsednik senata Spadolini včeraj srečal s predstavniki vseh skupin v senatu. O tem so včeraj dopoldne razpravljali tudi komunisti, najprej na seji strankinega vodstva in nato v okviru parlamentarnih skupin. Komunisti so razpoložljivi za iskanje sporazuma o tajnem glasovanju, vendar zahtevajo, da se istočasno izvede splošna reforma parlamenta s spremembo dvozborničnega sistema. Komunisti konkretnije vztrajajo pri nujnosti, da se ohrani tajno glasovanje v zvezi s prvimi štirimi členi ustave, to je členi, ki zadevajo državljanske pravice, etično-družbene odnose, gospodarske odnose in politične pravice. Predsednik komunistične poslanske skupine Zangheri je na tiskovni konferenci poudaril, da gre za sodobne državljanske pravice, sicer pa, je dodal, je sam De Mita pred časom govoril o ureditvi in ne o popolni odpravi tajnega glasovanja. Vsekakor so komunisti pripravljeni na pogajanja. »Če se

vladi mudi, da bi lahko že za letošnji finančni zakon rešila to vprašanje, nimamo nič proti temu, da reforme pravilnikov o tem že takoj spremenimo,«
je včeraj poudaril Zangheri. Z drugimi besedami, komunisti so pripravljeni takoj sprejeti tajno glasovanje o zakonih, ki vsebujejo izdatke v zvezi s finančnim zakonom.

»Če večina vztraja pri popolni odpravi tajnega glasovanja ali pri njegovi znatni omejitvi, se bo znašla s praznimi rokami, kajti tudi v vladni večini številni parlamentarci ne nameravajo izničiti parlamenta in ga spremeniti v organ potrjevanja odločitev, ki so jih sprejela tajništva strank,«
je včeraj poudaril predstavnik neodvisne levice Bassanini. Dejan-ko je Sandro Fontana, predstavnik struje Forze nuove, v političnem uradu KD potrdil, da bo ta reforma učinkovita, če bo omogočila delovanje parlamenta, bila pa bi povsem zgrešena, če bi to pomenilo samo naraščanje oblasti strank nad parlamentom. Po drugi strani pa odgovorni za institucije pri vsedržavnem vodstvu KD Francesco D'Onofrio zagotavlja, da bo njegova stranka povsem in prepičano odpirala celoten paket institucionalnih reform, o katerem so se dogovorili ob sestavljanju sedanje vlade, s posebnim ozirom na odločilno in prioriteto točko, to je tajno

glasovanje. Obenem pa D'Onofrio zagotavlja, da revizija pravilnikov ne zadeva samo tajnega glasovanja. Po njegovem mnenju ima večina dolžnost, da prepreči zatekanje h glasovanju o zaupnici vsakokrat, ko se pojavijo kakšni posebni interesi. Skratka, D'Onofrio je mnenja, da poseganje po tajnem glasovanju vsakokrat, ko se večina znajde v težavah o zakonih, členih ali popravkih, dejansko zmanjšuje pomen glasovanja o zaupnici.

V četrtek bo o tem vprašanju razpravljalo tudi vodstvo socialistične stranke. Ugodno poročilo bo podal Bettino Craxi, ki bo obravnaval vsa sporna vprašanja tega poletja, od tajnega glasovanja do odborov KD-KPI, do spornega vprašanja predsedstva železnic in do upravljanja državnih soudeležb. O vsem tem so socialisti letos napadali KD. Vendar bodo razpravljali tudi o nekem drugem vprašanju, to je o odnosih s komunistično partijo. Prav o tem je Craxi pred kratkim dejal, da mora KPI, če se želi približati zahodnoevropski socialdemokraciji, predvsem jasno razpravljati s socialisti. Komunisti pa odgovarjajo s tem, da sprejemajo na praznik Unità v Firencah vsedržavnega tajnika francoskih socialistov Lionela Jospina.

G. R.

Karin B Livorno ali Ravenna?

RIM — O bodočnosti »ladje strupov« Karin B - pa tudi njene manj znane »kolegice« Deep Sea Carrier, ki prav tako prevažata odpadke iz nigerijskega odlagališča v Port Koku - so odločili včeraj na izrednem zasedanju na ministrstvu za okolje.

Sestanka z ministrom Ruffolom so se udeležili tudi predstavniki italijanskih dežel, ki bi lahko sprejele na svojem ozemlju »potujoče« industrijske ostanke: Toskana, Emilia-Romagna in Furlanija-Juljska krajina. Zasedanja se je udeležil tudi livornski župan, saj bi se morala Karin B rešiti svojega nezaželenega tovora prav v toskanski luki.

Na zasedanju so izrazili mnenje, da bi lahko Karin B vrgla sidro tudi v ravnem pristanu, o tem, ali bodo izbrali Livorno ali Ravenna, pa bodo vsekakor morali odločiti na prihodnjem ministrskem svetu.

Se preden se bo italijanska vlada izrazila glede luke, v kateri bodo raztovorili sode s strupenimi odpadki, pa bo Karin B - morda tudi Deep Sea Carrier - priplula v italijanske državne vode. Minister Ruffolo je izjavil, da bo ladja počakala na vladna določila zasidra na v nekem italijanskem pristanu, ni pa povedal, v katerem. Po vsej verjetnosti pa ne bosta to ne Livorno ne Ravenna.

Združenja naravovarstvenikov in zeleni niso navdušeni nad izbiro ministra Ruffola, vendar so priznali, da mora Italija poskrbeti za svoje odpadke in so zato pripravljene sodelovati z ministrstvom.

Posebne oddelke zvezne milice bodo angažirali povsod po Kosovu

BEOGRAD — Branko Mikulić bo s sodelavci konec tedna obiskal Kosovo. To je eden od sklepov, ki so jih sprejeli na seji vlade, kjer so govorili predvsem o aktualnem varnostno-političnem in družbeno-ekonomskem položaju na Kosovu. Obenem so sprejeli tudi poročilo zveznega sekretariata za notranje zadeve o stanju v pokrajini od leta 1981 do danes.

V poročilu zveznega sekretariata je opisano, koliko ljudi je aktivno organizirano delovalo s pozicij albanskega nacionalizma in separatizma. Samo lani so odkrili 5 ilegalnih skupin albanskih nacionalistov in separatistov, organi za notranje zadeve so registrirali 70 kazenskih dejanj in 400 prekrškov, storilce pa so prijavili.

ZIS bo skupščini SFRJ predlagal, da pri pristojnih organih na Kosovu spro-

ži pobudo, da se ponovno proučijo zahteve, ki so vezane z bujansko konferenco.

Na včerajšnji seji je ZIS določil stališča o pravnih posledicah bujanske konference na notranje in zunanje politične odnose. Ugotovljeno je bilo, da so pripadniki vseh narodov in narodnosti Kosova preko svojih predstavnikov na seji okrožne narodne skupščine Kosova in Metohije, ki je bila od 8. do 10. julija 1945, enoglasno izrazili svoje opredelitve, da se to okrožje priključi SR Srbiji kot njen sestavni del. Na ta način se je tudi ohranila teritorialna integriteta in suverenost Jugoslavije, zavrnjena pa je tudi teza bujanske resolucije o želji pripadnikov albanske narodnosti, da se to območje priključi Albaniji. Takšno stališče iz resolucije bujanske konference je tudi

v nasprotju z določitvami II. zasedanja AVNOJ in z določili mednarodnega sporazuma iz leta 1926 o mejah med Jugoslavijo in Albanijo. To pomeni, da je ta zahteva bujanske konference nelegitimna, kar je ugotovilo tudi predsedstvo PK ZK Kosovo junija 1987. ZIS je predlagal skupščini SFRJ, da pri pristojnih organih Kosova sproži pobudo za preučitev tudi drugih zahtev, ki so povezane z bujansko konferenco.

Aktivnost organov za notranje zadeve v bitki proti albanskemu nacionalizmu in separatizmu je bila intenzivna v vsem obdobju od leta 1981. Od takrat pa do sedaj so na Kosovu odkrili devet ilegalnih organizacij in več kot 90 ilegalnih skupin albanskih nacionalistov in separatistov, v katere je bilo vključenih več kot tisoč ljudi. Organi za notranje zadeve so v tem ob-

dobju napisali več kot tisoč kazenskih in več kot 2500 prijav za prekrške zaradi nacionalističnega in separatističnega delovanja. Največje število ljudi, ki so bili prijavljeni, je bilo obsojenih in kasneje tudi kaznovanih.

Zaradi razvoja varnostnega položaja v pokrajini je zvezni sekretar za notranje zadeve predlagal, da se združeni odred poleg dosedanjih nalog angažira na celotnem območju Kosova, predvsem pri zaščiti osebnosti in lastniške varnosti občanov. Po načrtu zveznega sekretariata naj bi pripadnike združenega odreda poslali na 22 lokacij na Kosovu. V načrtu je posebej poudarjena enotnost akcije pripadnikov združenega odreda milice in delavcev organov za notranje zadeve AP Kosovu pri izvrševanju konkretnih nalog.

ZIS je pozitivno ocenil aktivnosti zveznega sekretariata za notranje zadeve in podprl način angažiranja pripadnikov združenega odreda. Na seji so ocenili, da dosedanje priprave omogočajo pripadnikom tega odreda delovanje po novem razporedu. V dogovoru z republičkim in pokrajinskim sekretariatom pripravljajo tudi odhod nekaj desetih izkušenih operativnih delavcev v organe za notranje zadeve na Kosovu, ki se bodo tudi vključili v izpolnjevanje nalog državne in javne varnosti.

V zvezi s pospeševanjem hitrejšega gospodarskega razvoja na Kosovu je ZIS ugotovil, da je bilo sprejetih več ukrepov za reševanje ekonomskega položaja gospodarstva pokrajine. To predvsem vključuje vračanje anuitet za razne kredite, reševanje problemov tečajnih razlik, razne carinske olajšave, dopolnilna sredstva iz proračuna federacije in še več drugih ukrepov. (dd)

Papežev enodnevni obisk v Botsvani

GABORONE — Papež Janez Pavel II. je včeraj obiskal Botsvano, manjšo državo afriškega Juga (ima le milijon prebivalcev), kjer je izrazil priložnost pastoralnega obiska, da je spregovoril o miru, ki lahko izvira izključno iz sodelovanja med narodi. Pri tem je seveda mislil na prebivalce držav, ki mejijo z Južno Afriko in so od nje tudi gospodarsko odvisne. V državi, ki obsega pretežno stepe in puščavo Kalahari, je papež spregovoril tudi o vrednotah družine, poroke, predvsem pa monogamije. V gaboronskem štadionu je sprejel 50 mladih fantov, ki so mu poklonili leseni križ, simbol boja za človekove pravice v južnoafriških državah. Papež je vsekakor izrazil priložnost obiska v Botsvani, da je predsedniku Quettu Masireju, ki ga je sprejel na letališču, izrazil prepričanje, da se na afriškem Jugu jasni. Danes bo papež prispel v kraljevino Lesoto, ko bi ga moralo poleg domačinov sprejeti tudi milijon Južnoafričanov.

Na sliki (telefoto AP): papež ob prihodu v Gaborone.

Britanci izgnali kubanska diplomata

LONDON — Kubanski diplomati, ki zastopajo svojo državo v Veliki Britaniji, se res ne odlikujejo po disciplini in korektnosti. To njihovo zadržanje pa je te dni privedlo do odločitve britanskih političnih in diplomatskih krogov, da kubanskega veleposlanika kratkoma zapodijo z Otoka. Zadeva seveda ni tako enostavna in je podobna že kar napeti vohunski kriminaliki.

Veleposlanik Oscar Fernandez Mell je torej moral včeraj pred polnočjo zapustiti Veliko Britanijo zaradi dogodka, do katerega je prišlo v ponedeljek popoldne v londonski četrti Bayswater. Veleposlanik Mell je sicer le delno vpleten v nediplomatsko »godljo«, plačal pa bo takorekoč za vse. Njegov sodelavec Medina Perez, ki je odgovoren za gospodarska vprašanja, se je z ambasade vračal domov, ko je zasumil, da mu nekdo sledi. Segel je po pištoli in sprožil nekaj streliv v zrak. Očividci so povedali, da se je takoj nato skupina mimoidoših spustila v divji tek. Eden od ubežnikov je bil verjetno tudi ranjen, saj si je z robcem otiral krvavo čelo.

Po prvem zaslišanju in preiskavah, ki jih je opravila londonska policija, je prišlo na dan, da je bil ranjen kubanski vohun, ki je bil svojčas veleposlanik v Pragi. Potem ko se je odločil za prestop k zahodnim silam, je skušal priti v stik s kubanskimi diplomati v Veliki Britaniji. Nediplomatsko vedenje je tako razkrilo špijsko mrežo, spoznanje pa bo nemara imelo neprijetne posledice v medsebojnih odnosih med Kubo in Veliko Britanijo.

Na sliki (telefoto AP): kubanski veleposlanik Oscar Fernandez Mell.

Poročilo o vrhu neuvrščenih

BEOGRAD — Na včerajšnji seji jugoslovanske vlade je zunanji minister Budimir Lončar poročal o ministrski konferenci neuvrščenih, ki je bila v Nikoziji na Cipru od 7. do 10. septembra.

ZIS je sprejel poročilo o pomenu in uspešnih rezultatih konference. Posebno pozornost so pri tem namenili sklepu konference, da naj bi bila Jugoslavija gostiteljica konference voditeljev držav ali vlad neuvrščenih držav prihodnje leto in predsedujoča gibanja po tem vrhunskem srečanju.

ZIS je sklenil, da glede na opredelitev Jugoslavije za politiko neuvrščenosti, odgovornost, ki jo nosi kot ena od ustanoviteljic gibanja, glede na pomen vrhunškega srečanja za mednarodni položaj Jugoslavije in zaradi izjemno pomembnih dogajanj in sprememb po svetu, predlaga predsedstvu SFRJ in zvezi skupščini, da sprejme organizacijo 9. vrhunškega srečanja v Jugoslaviji. ZIS je predlagal, da čimprej skličejo sejo zveznega zbora skupščine SFRJ.

ZIS so na seji seznanili s tem, da iz Dojranskega jezera še vedno odteka voda oziroma da Grčija krši pogodbo, ki jo je podpisala z Jugoslavijo. Tako se še vedno zmanjšuje gladina jezera, kar povzroča hudo škodo flori, favni in gospodarstvu.

imenuje se crt/PASS

gotovina za leto dva tisoč

Nositi s seboj precej denarja ni priporočljivo, pa tudi praktično ne. Izkaznica, majhna kot vizitka, nam omogoča nakupe in nadomešča gotovino. Dovolj je, da crt/PASS vložimo v terminal, ki je nameščen na dogovorjenih prodajnih mestih (to so lahko trgovine, supermarketi, storitveni centri itd.), in odtipkamo svoj tajni kodeks. V trenutku se avtomatično in v tajnosti obremeni tekoči račun, istočasno pa dobimo tudi izpisek,

ki nam omogoča kontrolo opravljene operacije. Toda to še ni vse: crt/PASS je pravi »passe-partout«; uporabljamo ga namreč za nove storitve CARIFAST (sistem, ki vam omogoča čisto samostojne operacije na tekočem računu) kot tudi za normalne avtomatske dvige namesto tistih s staro izkaznico na vseh okencih Bancomat. Na okencih hranilnice Cassa di Risparmio di Trieste v zvezi s tem lahko dobite kakršnakoli pojasnila.

crt

PODJETJA, KI SODELUJEJO PRI POBUDI:

ABBIGLIAMENTO PRISCO S.n.c. Trg sv. Jakoba 3
AGIP - Bencinski servis - Devin
ATTUALFOTO - Istrska ul. 8
BELTRAME S.p.A. - Korzo Italia 25/27
BISCHOFF - Ul. Mazzini 21
DONDA OBUTVE - Trg Stare mitnice 5/6
CAMICERIA MODERNA - Ul. Mazzini 40
CASA DEL DETERSIVO (IL PELLICANO SUPERMARKET)
Ul. Coroneo 5
CHRISTINE PELLETERIE - Borzni trg 15 (Pas. Tergesteo)
CITTAR - Ul. del Teatro Romano 1
COOPERATIVA DI CONSUMO PORTOMERCATO S.r.l.
Pomol bratov Bandiera 1/1
COOPERATIVE OPERAIE - DELAVSKE ZADRUGE
Discount 01 - Ul. Doda 2
Discount 07 - Ul. Morpurgo 7 (Domjo)
Discount 08 - Trg S. Tommaso 2 (Opčine)
Discount 10 - Ul. Paisiello
Discount 11 - Ul. Brunelleschi 5
Supercoop 21 - Ul. Montorsino 4
Supercoop 23 - Trg Stare mitnice 13
Supercoop 601 - Drevored XX. septembra 28
Supercoop 603 - Istrska ul. 5
Supercoop 620 - Ul. Palestrina 3

Supercoop 625 - Ul. sv. Ivana 14 (Milje)
Supercoop 627 - Ul. Alpi Giulie 2 (Altura)
DESPAR SERVICE ZUPPIN - Drev. XXV. aprila 15/A (Milje)
DIMENSIONE SPORT - Ul. Milano 21
DUKE GRANDI MARCHE - Str. Monte d'oro
FOTO ROLLI - Ul. sv. Mavricija 3
GODINA - Ul. Carducci 10
GRANDI MAGAZZINI MARCHI GOMMA S.r.l.
Ul. Valdirivo 35
GUINA - OBLAČILA - Ul. Genova 12
I BIAGIOLINI - Ul. Battisti 18
JEZ - SUPERMARKET DOMJO - Domjo 157
L'ALIMENTARE - Miramarski drevored 117
KNJIGARNA CAPPELLI - Korzo Italia 12
MARINA RINALDI - Ponte della Fabra 2 (Trg Goldoni)
PARFUMERIJA COSULICH - Ul. Carducci 24
PARFUMERIJA MIMOSA - Ul. Roma 14
R.A.S. - AGENCIJA BIN - Ul. M. della Libertà 8
RIGUTTI - KONFEKCIJE - Ul. Mazzini 43
SELFAREA AGIP FONTANONE-SEREN S.n.c. - Istrska ul. 155
SELF SERVICE NAO - Ul. dei Papaveri 3/17 (Opčine)
STEFANEL - Trg Riborgo 3
SUPERMARKET BOSCO - Ul. Paisiello 5/8
TOMMASINI SPORT - Ul. Mazzini 39
UNIVERSALTECNICA - Trg Goldoni 1

Med njimi je tudi Kmečka banka v Gorici »Contobudget« nova pobuda ljudskih bank v naši deželi

PASSARIANO — »Contobudget« je naslov nove pobude, ki so jo dale ljudske banke v naši deželi. Med temi je tudi Kmečka banka v Gorici. Pobudo so včeraj v Passarianu objasnili zastopniki deželnega konzorcija ljudskih bank, predsednik Giuseppe La Rocca in direktor Agostino Muner, poleg je prišel tudi deželni odbornik za trgovino in turizem Gioacchino Francescutto.

Za kaj pravzaprav gre? Na prvi pogled se podoba zdi nekaj zelo preprostega in enostavnega. In vendar gre, kot je povedal ravnatelj konzorcija Muner, za pobudo prvo te vrste v Italiji. Ljudske banke so med približno 1.500 morebitnimi klienti izvedle anketo o novi pobudi. Odgovor je bil pritrdilen. Zaradi tega bodo ljudske banke na Videmskem, na Pordenonskem in na Goriškem poslane približno 30.000 klientom ponudbo za nov servis. Znano je, da se ljudje poslužujejo bančnih čekov ter kreditnih kartic. Vendar povsod ne sprejemajo teh čekov ter kartic. V marsikateri trgovini se tega otepajo.

Z novimi čeki akcije »Contobudget« bodo njih prinositelji lahko kupili blaga do vrednosti 2.500.000 lir. Na čeku bo že vtisnjeno ime klienta. Dobrine bo seveda mogoče kupiti le v trgovinah, ki bodo imele tovrsten sporazum s pristojno ljudsko banko. Tovrstne čeke bodo lahko pri banki dobili klienti. Gre za dodatno obliko financiranja osebnih nakupov, ne da bi bilo treba odpreti nov račun na pristojni banki. Obrestna mera bo 14,50 odstotka.

Jasno je, pa čeprav to ni bilo povedano, da imajo ljudske banke precej denarja, ki ga želijo dati na posodo.

Na predstavitvi te nove pobude, ki bo stekla v teh dneh, je bilo prisotnih veliko trgovcev, oziroma zastopnikov njihovih združenj. Z zadovoljstvom so sprejeli novo pobudo, še zlasti zaradi tega ker bodo čeki nominalni (ime bo že vtisnjeno), klient bo samo moral dokazati svojo istovetnost, banka pa bo trgovcu takoj plačala vrenodst vnovčenega čeka. (mw)

Svetovalca Bratina in Budin o rabi slovenščine

TRST — Slovenska deželna svetovalca KPI Miloš Budin in Ivan Bratina sta naslovila predsedniku deželnega sveta Brunu Longu razčlenjeno vprašanje v zvezi z javno rabo slovenskega jezika.

Budin in Bratina sprašujeta pristojne deželne oblasti, kako ocenjujejo nesprejemljivo stališče tržaškega župana Staffierija, ki je pred kratkim zavrnil slovenske dopise Koordinacijskega združenja vzhodnokraških vasi.

Predstavnika KPI zahtevata tudi pojasnila v zvezi z rabo slovenščine v poslovanju deželnih teles.

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Strani

Ko se manjšinski mozaik zgosti v posamezniku: primer Slataper

Ob stoletnici rojstva Scipia Slatapera se je verjetno o tem zanimivem liku "obmejnega človeka" pisalo več, kot o drugih nič manj zaslužnih sodnih dušah, recimo v Vivanteju ali o Kugyju. Razlog je verjetno v čaru, ki ga izžareva silovita osebnost tega zapletenega Tržičana. Navadno najdemo o njem razmišljanja in analize, ki izhajajo predvsem iz objavljenih del, zlasti iz glavnega dela "Moj Kras". I takih fragmentov nastane nejasna podoba polna protislovij, kar ni nič čudnega saj so bila avtorjeva najbolj plodna leta, leta dozorevanja in stalnega preoblikovanja in dopolnjevanja lastnih stališč.

Slataper je zanimiv pričevalec neke dobe, neke kulture in nekega družbenega sloja, zato je vredno posvetiti nekaj več pozornosti njegovim razmišljanjem o narodnosti in problematiki Trsta. Največ gradiva na to temo nudijo njegovi dnevniki, zlasti zapiski iz let 1911-1912.

Pri 23. letih je Slataper že zelo jasno opredeljen: Slovani prodirajo z močjo svoje etnične solidarnosti, ki pa je predvsem razredna vrednota. Njegovo analizo bi se lahko ponazorilo s klasičnim sorazmerjem "meščanstvo: proletariat = Italijani : Slovenci". Slovanska moč ga nejasno privlači, a obenem išče njene šibke točke, preko katerih bi jo lahko upravni posegi italijanskega meščanstva razkosali in razcepili, kot jo je v širšem merilu obvladala avstrijska politika "deli in vladaj".

Rad se je pogovarjal s predstavniki vseh komponent slovenske prisotnosti v Trstu in beležil podrobnosti, podobnosti in razlike, sorodnosti in ogroženosti, dejstvo, da je ustanovitelj Sokola črpal navdih iz lastne izkušnje garibaldinca in dejstvo, da je med Čehi krožilo geslo: "Naša moč so banke in Sokol".

V polnem mladostnem zaletu si je rad delal dalekosežne načrte, med

drugim se je namereval naučiti hrvaščine in "nekaj" albanščine in grščine. Iz Trsta je gledal daleč na jug in daleč na vzhod. Sanjal je skupino mladih ljudi, ki bi se naučila vse jezike v rabi vzhodno od Trsta; skupino, ki bi bila sposobna oblikovati kulturno revijo, ki bi uspela sprostiti ves "etnični potencial", katerega je čutil v svojem ambientu. Ta moč je bila prepuščanje o podrejenosti slovenske kulture italijanski. Slovanom je, po njegovem, manjkala narodna hrbtnica. Imeli so moč, a Italijani civilizacijo. Drugače povedano: Slovani gorjajo, Italijani revolver.

Slovanska moč se pred italijansko nadrejenostjo ni mogla izražati kot prevlada, "Slovani ne rastejo, ampak se razodevajo". S tega vidika, za Slatapera niso bili nevarni, saj po njegovem, tudi barbari niso premagali Rimljanov, ampak so se le asimilirali. Italijansko nadvlado odene v plašč pravičnosti, dokaz za to vidi med drugim tudi v tem, da socializem teže uspeva med Slovenci kot med Italijani.

To so bila razmišljanja, ki so klila v napetih narodnostnih razmerah predvojne Trsta. Ko pa je izbruhnila prva svetovna vojna je začel uporabljati širša merila, danes bi rekli "blokovska".

Igro so prevzele velesile, Rusija, Nemčija, Anglija, Francija, Italija. Balkan je postal le lovišče, Trst pa zakonito gnezdo, kamor segajo le odmevi pravega dogajanja. Prebivalci so bili tedaj prisiljeni dvigniti oči iz svojih malenkostnih skrbi ter so se morali soočiti s širšim dogajanjem. Včasih se mu je zdelo, da se ne dogaja nič pomembnega, ali pa da se vse dogaja prepočasi. Potem pa se je nenadoma začelo vse dogajati prehitro. Ker je bil prepričan, da se vero doseže z dogajanjem in ne z mislijo, ni hotel čakati. Šel je nasproti usodi, ki ga je čakala na Podgori 3. decembra 1915.

V Sloveniji Teden brez cigarete

SEŽANA — Od danes pa do 21. septembra bo v Sloveniji potekala akcija z naslovom »Teden brez cigarete«, katere pobudnik je Rdeči križ Slovenije. Rdeči križ, ki prav letos praznuje 125 let svojega delovanja, si v skrbi za napredek zdravstvene kulture med občani prizadeva, da bi tudi kajenje - to razvado modernega časa - osvetlil z zdravstvenega vidika in opozoril na nevarnosti kajenja za človekovo zdravje.

Tudi sežanska občinska organizacija Rdečega križa se je vključila v to akcijo po uspešno izvedeni redni krvodajalski akciji, ki je potekala konec avgusta in se jo je udeležilo 875 krvodajalcev. V Hrpoljah je darovalo kri 92 ljudi, v Komnu 165, v Senožečah 94 in v Sežani 524. Na letošnji krvodajalski akciji so ugotovili, da je na odvzem krvi prišlo več zdravih ljudi, zato je bilo tudi manj odklonov kot prejšnja leta.

V prizadevanja za zdrav način življenja mladih in odraslih se v akciji »Teden brez cigarete« pridružujeta tudi občinska konferenca SZDL in Občinski sindikalni svet Sežana, ki pozivata vse, da bi ne le v tednu boja proti kajenju, ampak prek celega leta razmišljali o zdravem načinu življenja tudi brez cigarete v ustih. Kljub dejstvu da večina kadilcev ne more prenehati s kajenjem čez noč, je potrebno zavarovati nekadilce pred škodljivim dimom cigaret. Že dve leti mineva odkar je bila z zakonom o varstvu pri delu opredeljena večja varnost nekadilcev, saj so morale delovne organizacije določiti prostore, kjer se lahko in kjer se ne sme kaditi.

Vendar pa tudi na Sežanskem kot tudi drugod po Sloveniji ugotavljajo, da je le malokdo upošteval to določilo. Zato so v delovne organizacije ponovno poslali dopise, da naj pospešijo reševanje tega vprašanja.

Sicer pa se lahko na sedežu občinskega rdečega križa v Sežani dobi priročnike Bojana Fortiča z naslovom »Cigareta - naslada in zlo«.

OKS

De Mita v nedeljo v Gradežu

GRADEŽ — V soboto in v nedeljo bo v Gradežu pomembno vsedržavno srečanje krščanske demokracije, ki bo posvečeno predkongresni debati znotraj te stranke. Zasedanje, ki se ga bodo udeležili številni poslanci in senatorji KD, bo v soboto dopoldne odprl podtajnik Bodrato, ki bo govoril o politični kulturi demokratičnih katoličanov. Sledili bosta poročili predsednikov naše dežele in Lombardije Biasuttija in Tabaccija. Popoldansko zasedanje bo posvečeno vlogi stranke relativne večine v sedanji družbeni stvarnosti. Prvi dan srečanja bo sklenil minister za prevoze Santuz.

V nedeljo dopoldne bosta na srečanju v Gradežu nastopila podtajnik Scotti in vsedržavni sekretar De Mita. Zaključno zasedanje bo vodil predsednik deželne skupščine in deželni tajnik KD Longo.

Ciriaco De Mita

Iz pogovora s pomočnikom generalnega direktorja Zdravkom Kovačičem Križi in težave reške plovne družbe Jugolinija

REKA — Razmere na svetovnem pomorskem trgu so ta trenutek gotovo naklonjene ladjarjem, kot že vsaj šest ali sedem let ne. Morda je odločilnega pomena dejstvo, da se umirjajo odnosi med velikimi silami, da prihaja do popuščanja napetosti, prekinitve vojnih žarišč... To pa po drugi strani spodbuja razvoj svetovne trgovine. Posledica izboljšanja na svetovnem trgu je tudi dejstvo, da so v zadnjih mesecih začele skokovito rasti cene novih ladij (pa tudi vozlin, seveda), tako da stane zdaj nova ladja skoraj (v dolarjih) dvakrat več, kot še pred letom ali dvema.

Vse tudi kaže, da jugoslovanski ladjarji v tem trenutku gotovo ne bodo mogli izkoristiti vseh tistih prednosti, ki jih omogoča konjunktura na področju pomorstva. Predvsem zaradi omejitve, ki jim jih postavlja oslabiljena jugoslovanska blagovna menjava s svetom. Brez razvite trgovinske dejavnosti neke države, je seveda težko razvijati floto njene trgovske mornarice.

»Jugolinija verjetno ne bo imela nikoli več 59 ladij, kot jih ima zdaj,« nam je v pogovoru ob Dnevu mornarice, pomorstva in rečneja ladjarstva povedal Zdravko Kovačič, pomočnik generalnega direktorja reške Jugolinije. »To pa zato, ker število ladij danes v svetu ne pomeni nič. Naš primer je značilen - deset naših ladij z novo tehnologijo ustvari večji delež prihodka, kot ostalih 49.«

Po številu čezoceank in po ustvarjenem prihodu je Jugolinija jugoslovanski največji ladjar. Prepelje največji delež domačega tovara in ima približno tričetrt svojih zmogljivosti zaposlenih v linijski plovi, kjer pa pomorstvo še ni toliko občutilo konjunkturo. Reški ladjar opravi 30 odstotkov vseh svojih storitev (gre za visok odstotek med našimi ladjarji) za domače uporabnike, oziroma za prevoze iz domačih ali v domača pristanišča. To pomeni, da bi brez dela na tujem trgu lahko odprodali večino ladjevja. Stalna prisotnost na tujem trgu je pomorce toliko navadila na tržno poslovanje, da jim vsi ukrepi gospodarske politike, ki skušajo vzpostaviti tako poslovanje tudi na domačih tleh, pravzaprav godijo. Nikakor pa jim ni ustrezal položaj do letošnjega maja, ko jugoslo-

vanske banke niso mogle izvajati deviznih plačil v tujino, saj je to poleg poslovne škode povzročalo tudi konkretno gmotno škodo.

»Samo pri Jugoliniji smo letos do maja zaradi teh zamud pri izplačilih imeli za 40 milijard dinarjev negativnih tečajnih razlik, več jugoslovanski ladjarji pa najmanj trikrat več. Te negativne tečajne razlike so nam izničile že tako pretirano znižanje izvozne spodbude. Zato zdaj zahtevamo, da bi naše izvozne spodbude izenačili s tistimi, ki jih prejemo ladjedelci...« razlaga Zdravko Kovačič. »Med ljudmi je zdaj že slišati uganjanja o naših visokih zasluhkih, o našem ostanku čistega dohodka... Povedati pa moram, da številke niso tako spodbudne, kot se zdijo na prvi pogled. Če smo imeli lani, na primer, nekaj manj kot šest milijard dinarjev ostanka čistega dohodka (letošnjega ob polletju vam ne morem povedati, ni pa bistveno večji), je to komaj za desetino ene večje kontejnerske ladje sodobne tehnologije, kakršni sta Koper Express in Sarajevo Express. Le tako je moč ocenjevati naš zaslužek - koliko smo se sposobni s pomočjo tega zaslužka regenerirati. Za zdaj še ni bistvenih premikov na bolje. Vsaka naša ladja je prava plavajoča tovarna, ki pa zaposluje malo delavcev, tudi če štejemo tiste na kopnem. Na vsako barko pride pri nas približno 60 zaposlenih, oziroma natančneje - od 3600 vseh zaposlenih je 2900 pomorcev...«

Povprečni osebni dohodek pomorcev Jugolinije je v prvih šestih mesecih znašal 640 tisočakov, brez deviznega dodatka, ki je bil pred leti zamišljen kot žepnina, zdaj pa velikokrat že presega osnovno plačo. Jasno je, da pomorci na tujih ladjah zaslužijo neprimerno več za povsem podobno delo in so se odgovorni že začeli spraševati, če jim morda ne bo začelo primanjkovati nekaterih strokovnih delavcev (ladijskih strojnikov, na primer), čeprav je bilo še lani veliko pomorcev nezaposlenih.

Jugolinija je ena redkih pomorskih organizacij, ki je vsa leta iransko-iraške vojne ohranila pomorsko linijo s pristanišči v Perzijskem zalivu. Zato zdaj

pričakuje, da bo deležna nekaj več »kruha«, ki se obeta po sklenitvi premirja v tem delu sveta. »Seveda na to računajo tudi mnogi drugi. Zaradi česar (konkurenca) voznine ne bodo porastle, kot bi lahko. Vsaj pol leta bo trajalo, da Iračani in Iranci obnovijo svoja pristanišča (nekatera pa še dalj časa), pa tudi mi si ne moremo privoščiti, da bi ukinjali proge drugod po svetu in jih kar tako preusmeriti v Perzijski zaliv. Verjetno zaslužek navsezadnje le ne bo tako ugoden, kot bi kdo lahko pričakoval. Gotovo pa bo za vse pomorce na razpolago več dela, to pa je za svetovno pomorstvo najpomembnejše,« trdi Zdravko Kovačič. Jugolinija je prav ob začetku vojne v tem zalivu izgubila tri svoje čezoceanke, že zato in zaradi stalne prisotnosti v zalivu na tistem kljub vsemu pričakuje take ali drugačne prednosti.

Rezultati poslovanja pri Jugoliniji, kot tudi pri drugih jugoslovanskih ladjarjih morda niso tako v nebo vpijoči, toda priznati morajo, da so imeli pri Jugoliniji konec leta 1985 floto z 870 tisoč tonami nosilnosti in manj kot 5000 kontejnerjev TEU, po dobrih dveh letih pa imajo že 965 tisoč ton nosilnosti in kar 32 tisoč kontejnerjev TEU. Res pa je tudi, da vseh srednjeročnih načrtov ne bodo mogli uresničiti, saj so lahko kupili le pet od osmih načrtovanih novih ladij in le tri od načrtovanih štirih rabljenih ladij. To pa je glede na krizo, ki je vladala doslej in glede na vrsto ovir, ki niso dovoljevale uresničitve sporazuma z domačimi ladjedelnicami, pravzaprav lep dosežek. Na koncu povejmo še, da so se pravzaprav v še veliko večjih težavah znašle jugoslovanske ladjedelnice, ki so po številu naročil novih ladij sicer kar na tretjem mestu na svetu, vendar prav gotovo na prvem mestu po težavah in izgubah, ki zdaj izredno tepejo naše ladjedelnštvo in jugoslovansko gospodarstvo nasploj. Mnogi na primer - ladjarji lahko zdaj porečejo, da so na neprimerno ladjedelniško politiko Jugoslavije že dolgo opozarjali. Seveda pa je ladjedelnštvo že drugo poglavje v problematiki jugoslovanskega pomorstva.

BORIS ŠULIGOJ

SUPER PRODAJA S POPUSTI DO 50%

V teku so gradbena dela za prenovalo fasade na stavbi, Korzo Saba 18, kjer ima prostore v treh nadstropjih trgovina Universaltecnica z ELEKTROGOSPODINJSKIMI STROJI. Ob

tej priložnosti nudi Universaltecnica izredno Super PRODAJO s popusti do 50% na vseh artiklih, ki so na razpolago v trgovini: veliki in mali elektrogospodinski stroji vseh vrst

in modelov. To je edinstvena in nepovnljiva priložnost, ki vam jo nudi Universaltecnica, saj se obnovitvena dela ne izvajajo vsaki dan. Med Super PRODAJO, veljajo vse »super

ugodnosti«, ki jih običajno nudi Universaltecnica: plačila na obroke do 60 mesecev, posojilo enega milijona lir za nakup na obroke vsaj za 500 tisoč lir vrednosti (ta pobuda ima iz-

redno ugoden odmev). Pridite na ogled vseh treh nadstropij na Korzo Saba 18: videli boste, kaj je danes novega na tržišču z elektrogospodinskimi stroji.

UNIVERSALTECNICA

ODDELEK ELEKTROGOSPODINJSKIH STROJEV: Korzo Saba 18 — Pritličje, prvo in drugo nadstropje.

TRST

Obv. tržaški občini

Pogovor s profesorjema Faturjem in Dujcem Stiki z matico pomembni za razvoj našega šolstva

Uspešen razvoj slovenskega šolstva v zamejstvu odvisi tudi od stalnih stikov in sodelovanja s šolskimi ustanovami v matični domovini. To delikatno nalogo je že vrsto let z uspehom opravljal prof. Silvo Fatur, pedagoški svetovalec na koprski enoti Zavoda za šolstvo Slovenije. Od prvega septembra letos ga je zamenjal v tej dejavnosti prof. Evgen Dujc. Z obema smo se pogovarjali o problemih zamejskega šolstva.

Prof. Fatur, koliko let ste opravljali službo pedagoškega svetovalca?
Pravkar se izteka osem let. Prej sem bil ravnatelj gimnazije v Postojni, še prej pa profesor slovensčine v Postojni ter na osnovni šoli v Pivki, od koder sem tudi doma.

Kakšne dejavnosti ste opravljali kot pedagoški svetovalec?

Kot pedagoški svetovalec sem imel mnogo dela. Predvsem sem bil nekakšen "oficir za zvezo" med zamejskim prostorom in matično domovino. S svojim delom sem želel omogočiti vsakršne stike med Slovenci v Italiji in matično domovino, predvsem strokovne in kulturne, ki so se kazali v medsebojnih obiskih šol. Ena od osrednjih dejavnosti so bili seveda seminarji za šolnike. Največ pozornosti sem posvečal tržaškemu učiteljskemu šolstvu, tudi z omogočanjem didaktičnih vaj za bodoče učitelje v obliki hospitiranja v matični domovini. Sodeloval sem tudi pri izmenjavi strokovnih knjig in za pretok kulturnih in strokovnih informacij med šolniki.

Ste imeli posebne težave pri vašem delu?

Mislil, da nisem imel posebnih težav. Ovir ni bilo razen takih, ki izhajajo iz družbenih sistemov Italije in Jugoslavije, v glavnem so bile tehnične težave, ki pa niso zavirale mojih prizadevanj. Mislil, da je ta prostor zelo odprt tako na italijanski strani kot na slovenski, tudi zaradi ideje, ki se je zadnja leta uveljavila v Sloveniji o skupnem kulturnem prostoru ter o obojestranskem sodelovanju na pedagoškem področju.

Ali vam je ta služba dala veliko zadoščenja?

No, zadoščenje čutim predvsem v tem, da sem navezal izredno veliko prijateljskih zvez v zamejstvu in mislim, da sem po tej plati postal tudi bogatejši. Kljub temu da sem se odrekel po moji želji delu v zamejstvu, sem se hkrati počutil nekoliko otožno, kot je pač vsako slovo. Moram reči, da sem v zadnji časih čutil nekakšno osebno delovno krizo, kot sem jo občutil po desetih letih ravnateljske službe v Postojni, zato sem si želel menjati področje dela.

Katero je to novo področje dela?

S prvim septembrom sem postal predstojnik koprške enote Zavoda za šolstvo Slovenije, to pomeni, da bom vsekakor v stiku s slovenskimi šolniki v Trstu, četudi ne tako pogosto kot doslej. Naj povem, da se čutim Primorca, Primorsko razumem kot prostor brez sedanje meje, kot skupni prostor Slovencev.

Kaj menite o zamejskem šolstvu?

Zamejsko šolstvo je pred velikimi dilemami. Ko razmišlam o tem, se za-

vedam, da je še izredno veliko dela za celo vrsto ljudi, ne toliko na področju poučevanja, kot predvsem na raziskovalnem in organizacijskem področju. Cel kompleks problemov je naprimer okoli učbenikov, ki jih primanjkuje in jih še dolgo ne bo, zato sem obljubil tudi moje sodelovanje na tem področju. Konec tega meseca bo v Ljubljani poseben posvet, ki mu je naslov "Trideset let enotne srednje šole v Sloveniji". Za ta posvet sem pripravil posebno poročilo z naslovom "Dileme slovenske šole v Italiji". Upam, da bo to poročilo izšlo v reviji Primorska srečanja.

Profesor Dujc, s čim ste se ukvarjal pred prevzemom službe pedagoškega svetovalca?

Doslej sem imel pestro preteklost. Enajst let sem bil učitelj zgodovine in sociologije na postojnski gimnaziji, osem let sem bil na tej šoli ravnatelj, sedaj pa poučujem zgodovino in družboslovne predmete na sežanski srednji šoli S. Kosovel. S prvim septembrom sem formalno prevzel to delovno obveznost, ki pa jo delim s poučevanjem. Na probleme slovenske šole v zamejstvu se šele privajam. Vsekakor sem bil že poučen o problemih zamejskega šolstva in zato je tudi name padla izbira. Za bodočnost nimam še posebnih načrtov. To svojo funkcijo razumem kot podporo in prizadevanje k boljši slovenski šoli kot glavnem sredstvu za ohranjanje slovenske manjšine in njene identitete. V delu sem že sodeloval s prof. Faturjem, še naprej se bova srečala in mislim, da ne bo velikih sprememb v vsebini dela.

St. Sa.

Včeraj v Prosvetnem domu na Opčinah Tri predavanja o postmodernizmu na seminarju za slovenske šolnike

Profesorji slovenskih nižjih in višjih srednjih šol so se na včerajšnjem seminarju v Prosvetnem domu na Opčinah lotili postmodernizma v literaturi, arhitekturi in umetnosti. Včerajšnje predavanje je bilo namenjeno profesorjem, ki poučujejo humanistične predmete.

Iola Škulj, ki je nadomeščala Aleša Debeljaka, je v svojem posegu obravnavala postmodernizem v literaturi. Po mnenju Škuljeve je postmodernizem literatura generacije rojene v tridesetih letih in ki se je izoblikovala v petdesetih letih. Američani so prvi začeli uporabljati ta termin, ki se je širše udomačil komaj v osemdesetih letih. Prej so literarnim stvaritvam, ki jih dandanes označimo za postmodernistične, pravili, da so avantgardne, kar

ni bilo točno, saj postmodernizem, v nasprotju z avantgardo, ne priznava inovativnosti za svoj izhodiščni vrednostni projekt. Za postmodernistično literaturo je značilna prisotnost motiva brezsediščne urbanizirane mestne aglomeracije in komunikacijskih sredstev, ki posredujejo človeku razdrobljeno in parcialno resnico. Izgubitev resnice kot nečesa celovitega pa povzroča v človeku indiferentnost, permutabilnost, disociiranost, alienacijo in odsotnost identifikacije. Po mnenju Škuljeve je torej resnica za postmodernistične avtorje dialoška in aluzivna, saj posamezni aspekti prikrivajo drug drugega in človek ne more več dojeti resnice kot enoto.

Postmoderna arhitektura, po mnenju Aleša Vodopivca, nima skupnega slo-

ga, saj se izkušnje ameriških arhitektov zelo razlikujejo od izkušenj evropskih ustvarjalcev. Pravzaprav gre za vprašanje, ali se vezanost arhitekture na tradicijo kaže le v zunanjosti, ali pa v celoti. Ameriški arhitekti dajejo prednost plašču zgradbe, Evropa pa razume svojo tradicijo drugače in se tu postmodernizem oziroma neoracionalizem kaže predvsem v iskanju prapodobe, to je tiste podobe, ki jo nosimo v podzvesti. V Sloveniji, je dodal Vodopivec, delujejo v tem smislu arhitekti sežanskega Kraškega zidarja.

Andrej Medved je ugotavljal, da sta se pri likovni umetnosti postmodernizem oziroma transavantgarda razvila predvsem kot reakcija na ideologizirano slikarstvo in kiparstvo šestdesetih in sedemdesetih let. Po Medvedovem mnenju se je umetnik s transavantgardo odločil, da se povrne k sliki kot sliki. V šestdesetih letih so si namreč umetniki zadali nalogo, da spremenijo svet. Sedaj pa sledijo svoji individualni občutljivosti, izražajo svoje imaginarno stanje in intimno doživljanje sveta ter raziskujejo še neizkoriščena odkritja avantgard dvajsetih in tridesetih let. Za pripadnike tega sloga pa je značilen predvsem "notranji nomadizem", to je možnost prostega izkoriščanja celotne dosežane likovne izkušnje. V tej optiki so zato razumljivi pojavi, kot je naprimer neobarok. V slovensko transavantgardo vključujemo Marušiča, Slaka, Eriča, Bernarda, Šalamuna, Andraža.

Danes ob 8. uri je v Prosvetnem domu na vrsti seminar za profesorje znanstvenih predmetov. (kp)

Na sliki (foto Magajna) predavanje prof. Medveda.

Upravna in politična pasivnost Občine in Pokrajine

Koliko neuresničenih sklepov leži v arhivih?

Zelena alternativna lista, ki je na nedavnih upravnih volitvah izvolila dva svetovalca (Bekarja v občinski in Capuzzo v tržaški pokrajinski svet), bo takoj po oblikovanju novih uprav predložila županu, oziroma predsedniku Pokrajine kar dvesto resolucij in upravnih predlogov. Resolucije, predlogi, dokumenti itd. zadevajo v glavnem ekologijo in zaščito okolja, govor pa je tudi o manjšinah, o kulturnih problemih in o sodelovanju med obmejnimi območji. Bekar in Capuzzo sta se pri sestavi teh dokumentov naslonila na naravovarstvene organizacije, več ur pa sta presedela tudi v arhivih Občine in Pokrajine, v katerih sta našla celo vrsto odobrenih resolucij in sklepov, ki jih ni nihče uresničil. Gre za zelo zanimivo in poučno dokumentacijo, ki zgovorno priča o imobilnosti in pasivnosti, ki sta spremljali delo dosedanjih upraviteljev.

Začeli bi kar pri toponomastiki. Tržaški občinski svet je od srede šestdesetih let odobril več resolucij, ki obvezujejo upravo, da poimenuje nekatere ulice, v mestu in na Krasu, po slovenskih osebnostih. Vse je ostalo le pri besedah. Mrtva črka sta ostali tudi resoluciji, ki obvezujeta Občino, da postavi večjezični tabli ob mestnem kanalu in na pročelju nekdanjega Narodnega doma. Tržaški pokrajinski svet je že pred mnogimi leti odobril sklep o ureditvi obalne pešpoti med Miramarom in kriško Brojnico ter kraš-

ke panoramske ceste, ki bi povezovala Nabrežino s padriško Draščo. Ti sklepi so šli klavarno v pozabo, sta na včerajšnji tiskovni konferenci podčrtala Bekar in Capuzzo, ki sta iz rokava natresla še mnogo neuresničenih sklepov in obvez.

Zelena lista bo v novih izvoljenih telesih posvetila, kot že omenjeno, prvenstveno pozornost zaščiti okolja. Bekar in Capuzzo napovedujeta oster boj proti lokaciji sinhrotrona pri Bazovici in predlagata, da bi to znanstveno strukturo zgradili v tržaški industrijski coni, "ki jo je treba ovrednotiti in kjer je še mnogo zapuščenih zemljišč". Drugo vprašanje zadeva zaščito Krasa. Alternativna lista, ki je na Občini in Pokrajini nastala po razkolu med "alternativci" in radikalc, ki so se predstavili pod volilnim simbolom "Zelene, mestne in laične liste", poziva tržaško Občino, naj takoj sodno postopa proti lastnikom vseh nedovoljenih gradenj na kraški planoti in na obali. Bekar in Capuzzo sta zelo kategorična tudi kar zadeva ustanovitev (zelo spornega) naravnega parka na Krasu. Ne samo, da vneta podpirata ta načrt, ampak že sedaj zahtevata, da bi bodoči naravni park postal kar čez noč nacionalni park.

Svetovalca imata že pripravljeno interpelacijo z zahtevo, naj Občina postavi dvojezične cestne table na zahodnem in vzhodnem Krasu. Nadalje bosta

predlagala tesnejše stike z istrskimi upravitelji za skupne pobude proti onesnaževanju Tržaškega zaliva, konkretne kulturne pobude za mlade generacije itd. Seveda vse skupaj v pričakovanju izvolitve novih odborov in novih upraviteljev, ki jih bosta Bekar in Capuzzo ocenjevala ne po "apriorističnih političnih stališčih, ampak le na podlagi dejanj". Pogajanja vsekakor ne kažejo nič dobrega — sta bila mnenja Bekar in Capuzzo, "katerima Občina in Pokrajina, vsaj doslej, nista dali na razpolago niti stroja za fotokopiranje".

Predstavnika zelene liste sta polemizirala z Listo za Trst, »ki se je nekoč, vsaj z besedami, prizadevala za zaščito Krasa, danes pa si prizadeva za ustanovitev igralnice na Tržaškem in za neke vrste dvigalo, ki bi povezovalo Barkovlje s svetiščem na Vejni...«. V novoizvoljenem tržaškem občinskem in pokrajinskem svetu imamo danes tri zelene skupine. Zeleno alternativno listo Bekarja in Capuzzo, mestno laično listo, ki jo zastopa občinska svetovalka, sicer poslanka radikalne sranke Adelaide Aglietta in zeleno listo, ki se je na volitvah predstavila pod simbolom marjetice. Ta volilna grupacija, ki je uradno nastala v Furlaniji, je presenetljivo izvolila dve občinski svetovalki in enega pokrajinskega predstavnika.

S. T.

Živžav v Tržaški knjigarni pred začetkom šolskega leta

»Ste zaključili počitnice? Je sedaj več dela, ko se bližamo začetku šolskega leta?«, smo vprašali upravnico Tržaške knjigarne Ilde Košuto.

»Mi smo kot modni kreatorji. Ustvarjamo za sezone, ki so še pred nami in delamo v času, ko so vsi drugi na počitnicah. Tako smo s pripravami na novo šolsko leto začeli že v maju in na začetku junija, ko smo dobili sezname šolskih knjig za novo šolsko leto. Dijaki nižjih in višjih srednjih šol prihajajo v teh dneh po knjige, ki so jih pred naročili ali rezervirali že v omenjenih dveh mesecih. Knjige za osnovne šole pa naša knjigarna le posreduje šolam, ki jih potem razdelijo.«

Tako je bilo v naši knjigarni prav v poletnem času največ dela, ki se bo seveda v teh dneh, pred začetkom novega šolskega leta, še okrepilo.

»Dijaki nižjih srednjih šol prihajajo k nam ponavadi v spremstvu staršev, dijaki višjih srednjih šol pa seveda sami. Slovenske knjige so letos v primerjavi z lanskim letom cenejše, angleške, nemške in italijanske knjige pa nekoliko dražje.«

Da bi bili čimbolj na roko vsem klientom, bo knjigarna odprta v ponedeljek, 19. t. m., torej na dan začetka novega šolskega leta. Ilde pomagata pri prodaji še Gabrijela in Liana.

»Moramo reči, da je bila naša knjigarna dobro obiskana tudi v poletnem času. Seveda so manjkali naši redni klienti, ki spremljajo izid vseh knjiz-

nih novosti ali pa pri nas kupujejo razne časopise. Ker so bili na dopustu, so jih pa nadomestili turisti, ki so si pri nas nabavili razne topografske karte, vodiče in vse kar je pač v zvezi s turizmom. Mnogi kupujejo tudi folklorne izdelke, jugoslovanske, pa tudi lepe izdelke naših umetnic-obrtnic Doljakove, Bogatčeve in Ozbičeve, ki so pri nas že razstavljale in imajo v knjigarni v prodaji tudi svoje izdelke.«

V kratkem času, ko smo bili v knjigarni v razgovoru z Ilde Košuto ter smo si ogledovali police knjig, sta prišla v knjigarno naša priznana pevka mezosopranistka Nora Jankovič, ki je na krajšem dopustu na svojem domu v Barkovljah, pa še urednik Pomurske založbe Jože Hradil. Če hoče človek najti kaj zanimivega s področja literature ali folklorne, če želi srečati javnega ali kulturnega delavca, potem je Tržaška knjigarna dobro izbran kraj.

(N. L.)

V petek v Nabrežini srečanje upokojencev

V petek, 16. t. m. ob 17. uri bo v občinski knjižnici v Nabrežini srečanje upokojencev, ki ga prireja sindikat upokojencev CGIL, CISL in UIL. Na srečanju bo govor o sindikalnem sporu upokojencev in o uresničitvi socialnih in zdravstvenih služb za ostarele.

JUTRI
BO NAJINA
OBLETNICA
POROKE.
NE MISLIŠ
MENDA NA
TO POZABITI,
LJUBI.

draguljarna malalan

Narodna ul. 28
Opčine - TRST
Tel. 211465

Medtem ko so pogajanja obstala na mrtvem tiru Socialisti predlagajo koalicijo brez LpT in Slovenske skupnosti

Pogajanja za oblikovanje novih uprav na Občini in Pokrajini se niso še premaknila s slepega tira. Za novost so vsekakor poskrbeli tržaški socialisti, ki so na programski konferenci v hotelu Savoia predlagali Krščanski demokratični oblikovanje petstrankarske koalicije KD-PSI-PSDI-PRI-PLI, ki bi lahko računala na morebitno zunanjo podporo Liste za Trst. Predlog za tako koalicijo, ki bi po mnenju PSI vodila Občino in Pokrajino do evropskih volitev (do srede prihodnjega leta), je iznesel podpredsednik deželnega odbora Carbone, ki je jasno dejal, da v teh pogojih ne gre na noben način zavlačevati s pogajanja, ampak je treba takoj sesti za mizo in se sporazumeti za konkretne in jasne korake. Tržaški pokrajinski svet se bo sestel v ponedeljek, 19. t. m. (datum so včeraj uradno potrdili), zasedanja občinske skupščine pa še vedno niso sklicali.

Zanimivo bo videti, kako bodo na socialistični predlog uradno odgovorile druge stranke, posebno Krščanska demokracija in Lista za Trst. Demokratičisti so že večkrat dali vedeti, da ne nasprotujejo tej rešitvi, tudi sprčo stališč, ki jih je na nedavni skupščini zavzelo melonarsko gibanje. V bistvu pa bi taka koalicija lahko zadovoljila tudi Listo, ki ne namerava direktno sodelovati v odborih, hoče pa "nadzorovati" izvajanje programov. Socialisti so tudi spet jasno povedali, da v novih tržaških upravah ne marajo Slovenske skupnosti in to zaradi spornega vprašanja upravne in politične bodočnosti v devinsko-nabrežinski občini. Tržaška federacija PSI se namreč ne zado-

voljuje z vstopom dveh socialističnih svetovalcev v tamkajšnji odbor, ampak baje zahteva takojšnje izvajanje sporne štafete med Brezigarjem in Caldijem.

Koalicija, ki jo predlagajo socialisti, bi na Občini lahko računala na podporo tridesetih svetovalcev na šestdeset, na Pokrajini pa bi bila v manjšini. Demokratičisti imajo v tem izvoljenem telesu šest svetovalcev, PSI tri, po enega pa liberalci in republikanci, kar pomeni enajst glasov na 24 izvoljenih pokrajinskih svetovalcev.

Na Carbonejev predlog je doslej reagirala samo tržaška federacija KPI, katere tajnik Nico Costa je v izjavi za tisk ugotovil, da gre za prvi predlog v zadnjih dveh mesecih, ki upošteva spremembo sestave obeh izvoljenih svetov in poraz Liste. Costa pripominja, da bi nova večina brez LpT omogočila vzpostavitev novih odnosov s KPI in z zelenimi listami. Po njegovem mnenju vsekakor Carbonejev predlog dokazuje, da se v teh mesecih stranke niso pogajale samo o programih in o funkcijah, pač pa tudi o sami možnosti obnove stare koalicije, ki "de facto" ne obstaja več.

Vsekakor gre zabeležiti tudi, da so prav včeraj komunistični občinski svetovalci skupaj s predstavnikom Zelene alternativne liste vložili na pokrajinski nadzorni odbor ugovor proti sklepu občinskega odbora, da odloži v nedogled že sklicano sejo občinskega sveta. KPI in Zeleni zahtevajo, naj nadzorni odbor razveljavi sklep občinskega odbora, ker ta po obnovi občinskega sveta deluje je zaradi "priroga-

tio" in torej le do sestave novega odbora. S svojim sklepom pa je občinski odbor preprečil sestavo novega odbora, kar je po mnenju KPI in Zelenih v nasprotju z zakonom.

Toda vrnimo se k dvodnevni sedanju PSI v hotelu Savoia, na katerem so tržaški socialisti, tudi s pomočjo "zunanjih" sodelavcev, voditelj mestnih ustanov, sindikalistov, ekonomistov in kulturnikov, obširno govorili o programskih smernicah novih uprav ter o splošnem razvoju mesta. Do izraza je prišla predvsem nujnost korenite posodobitve celotnega upravnega aparata, ki močno zaostaja za potrebami in zahtevami krajevne skupnosti. Beseda je včeraj tekla o kulturi, športu in prostem času, dvodnevno zasedanje pa se je končalo včeraj zvečer z živahno razpravo o problemih in perspektivah tržaškega gospodarstva.

Tajnik LpT Staffieri pa je medtem včeraj v krajevnem italijanskem dnevniku ponovil, da se bo Lista na vseh ravneh prizadevala (to stališče bo zagovarjala tudi na pogajanjih) za odobritev tako imenovanega "poenotenega zaščitnega besedila" za slovensko manjšino, očitno podobno tistemu, ki ga je v parlamentu predložil listarski poslanec Camber. Bivši župan vsekakor poudarja, da bi morali obstoječe norme izvajati "sorazmerno z obsegom na teritoriju". V isti sapi pa Staffieri še dodaja, da je treba pripadnikom italijanske večine zagotoviti pravico, da "v vsej tržaški pokrajini" dobijo osebne izkaznice izključno v italijanskem jeziku.

S. T.

Od jutri na ogled v galeriji TK »Ex voto in umetniki« odkritje ljudske kulture

Razstavna sezona, ki jo je prejšnji teden odprla razstava »Geiringerjev tramvaj«, bo kmalu v polnem teku. Tako bo galerija Tržaške knjigarne že jutri odprla prvo razstavo sezone. Ob 18. uri bo likovni kritik Enzo di Grazia predstavil neobičajno razstavo z naslovom »Ex voto in umetniki«, ki jo je priredila galerija Cinquetti iz Verone in ki jo je gostovalo že nekaj galerij severne Italije.

Pravi uvod v sezono bo sicer okto-brska predstavitev del, ki jih je Janez Bernik razstavil na beneškem bienalu, kjer so zastopala Jugoslavijo (počakati bo torej treba, da bo bienale zaprl vrata obiskovalcem). Dotlej pa bo vodstvo galerije ponudilo dva nekoliko nenavadna likovna trenutka: po razstavi ex votov bo namreč na vrsti razstava — pohišstva, a seveda umetniškega pohišstva.

Od jutri so na ogled ex voti, ki jih je ustvarilo petnajst italijanskih umetnikov, ki prihajajo v glavnem z južnega dela italijanskega polotoka. Umetniki Giannetto Bravi, Guido Cecere, Gianni D'Adda, Ciro De Falco, Crescenzo Del Vecchio, Fausto de Marinis, Dulle Griet, Diamante Faraldo, Claudio Guerra, Roberto Lisa, Gabriele Marino, Giuseppe Onesti, Rosa Persico, Giovanni Tariello in Enzo Toscano so v nekaterih primerih ustvarili prave ex vote v zahvalo ali kot prošnjo za božjo naklonjenost, nekateri pa so se skoraj poigrali na

to temo in ustvarili nekakšne variacije.

V katalog, ki spremlja razstavo, je kritik Enzo di Grazia zapisal, da se je v zadnjem desetletju — po revolucionarni umetnosti 60. in 70. let — vedno bolj povečalo brezno med "visoko"-elitarno in "nizko"-ljudsko kulturo.

Tako smo v zadnjem desetletju pri-sostvovali rojstvu nekaterih likovnih struj, ki imajo svoje korenine v baroku, manierizmu in arkadiji in ki so torej izrazito elitarne. Pri tem smo večkrat pozabljali na ljudsko kulturo in na njeno funkcijo. Ex voti pa so izrazito ljudski pojav, v glavnem so jih ustvarjali ljubitelji, obrtniki ali čisto improvizirani slikarji, ki so se z umetnostjo — s tem božjim darom — hoteli zahvaliti ali priporočiti bogu. Ex voti, ki bodo na ogled v TKG, so torej poskus odkrivanja neke ljudske kulture in njenih umetniških razsežnosti, prav v smislu Benjaminove "aure".

Oglasni oddelek

sprejema oglase
in razna obvestila
vsak dan od 8. do 13. ure
po tel. 7796-611

Prepovedano nabiranje morskih dateljnov

Omejitev bo trajala dve leti

Minister za trgovsko mornarico Giovanni Prandini je izdal dekret, s katerim prepoveduje nabiranje morskih dateljnov (Lithophaga Lithophaga) in belih dateljnov (Pholas Dactylus) v vseh italijanskih morjih. Dekret bo vstopil v veljavo 27. septembra, prepoved nabiranja pa bo trajala dve leti.

Morske dateljne so ljudje nabirali brez kakršnekoli omejitve, to tudi v Tržaškem zalivu, saj so prava poslastica. Prav zaradi prekomernega nabiranja so posamezniki in organizacije, med temi tudi Laboratorij morske biologije z univerze v Bologni in Geološka postaja v Neaplju, opozorile na nevarnost, ki jo pomeni nabiranje dateljnov za ekološko ravnanje. Kot je znano, se morski dateljni zažrejo v apnen-časti kamen, nabiramo pa jih tako, da kamenje razbijamo. S tem spreminjamo podobo tal in uničujemo vrsto organskih snovi.

Posebna komisija za ribolov je soglasno odobrila prepoved nabiranja morskih dateljnov, da bi preprečili prodajo na črni borzi, pa je prepovedano tudi imeti in preprodajati to vrsto školjk. Izjema so le morski dateljni, ki jih v Italijo uvozijo iz drugih držav. Kdor prodaja morske in bele dateljne pa mora imeti carinsko in ustrezno zdravstveno (o stanju školjk) potrdilo.

Italijanskih morskih dateljnov ne bomo jedli kar dve leti, saj so predvidene kazni stroge in malokdo bo tvegati nabiranje in prodajanje "dragocenih" školjk. Strokovnjaki bodo v tem obdobju nadzorovali kraje, kjer je morskih dateljnov največ in tako preverjali učinkovitost ministrskega ukrepa.

Za tržaške ljubitelje te morske poslastice pa ministrski dekret ne bo prinesel prevelikih nevšečnosti: dateljni, ki so v prodaji v tržaških ribarnicah, prihajajo namreč večinoma iz sosednje Jugoslavije.

Občinski odbor bo v ponedeljek odobril odlok z nujnostnim postopkom Dokončni da za sinhrotron

Vse kaže, da se postopek sprejemanja podrobnostnih načrtov za gradnjo sinhrotronskega svetlobnega generatorja pri Bazovici bliža koncu. Tržaški občinski odbor je v ponedeljek preučil osnutka sklepov, s katerimi misli zavrniti ugovore slovenskih organizacij in naravovarstvenikov k podrobnostnim načrtom, odloka pa naj bi dokončno sprejel na seji, ki je napovedana za prihodnji ponedeljek. Ker bodo odloka - tako vsaj kaže - sprejeli z nujnostnim postopkom na osnovi člena 140 zakona o delovanju občin in pokrajin, bosta sklepa postala takoj operativna, občinski svet pa ju bo lahko samo potrdil.

Po besedah odbornika Vattovanija bo občinski odbor z odlokom pospešil iter podrobnostnih načrtov, saj po odobritvi občine manjka za začetek gradnje le še blagoslov dežele. In tudi ta najbrž ne bo izostal.

Čemu tolikšna sila? Odbornik Vattovani je v intervjuju za neko krajevno televizijsko postajo pojasnil, da so v zadnjem času zlasti znanstveniki pritiskali na tržaške upravitelje, naj se vendarle odločijo in pospešijo postopek. Zato naj bi se odbor opredelil za nujnostni postopek, s katerim "de facto" preskoči občinski svet. Glede na sedanji politični položaj v občini, je dodal Vattovani, ni mogoče predvideti, kdaj se bo lahko sestel občinski svet. Odločitev v zvezi s sinhrotronom pa je bila nujna.

Kot je pojasnil odbornik, osnutka odlokov poudarjata predvsem dva aspekta: nujnost razvoja znanstvene vloge Trsta in gradnje svetlobnega generatorja na območju T 8 pri Bazovici. Zato namerava odbor zavrniti vse ugovore, ki postavljajo pod vprašaj izbiro lokacije. Osvajata pa druge manj pomembne ugovore glede nekaterih dopolnih struktur, kot je športno središče ob sinhrotronu, ščitita nekatere kmetijske površine in proglašata za pešpoti nekatere poljske poti. Prav tako naj bi z odlokom omejili gradnje v raziskovalnem centru pri Padričah predvsem na najbolj pokvarjeno zemljišče, ki je bilo nekoč vežbališče za tanke.

Kot kaže torej hoče odbor, ki je sicer na svojem mestu samo za opravljanje tekočih poslov, ker je izraz prejšnjega občinskega sveta, napisati zadnje poglavje v debeli knjigi afere okoli sinhrotrona. Če je s pravnega in upravnega vidika stališče lahko vprašljivo, je povsem nesprejemljivo s političnega vidika, saj na ta način odbor dejansko preskakuje novoizvoljeni občinski svet in preprečuje svobodno izvoljenim predstavnikom, da bi se izrekli o problemu, ki je zelo občuten (o čemer priča število ugovorov) in ki hudo prizadeva slovensko narodnostno skupnost. Z nepremišljeno naglico občinski odbor lahko le zaostri napetost in vnese nove vzroke trenja v nelahko krajevno politično situacijo.

Policisti so ga prijeli med tatvino

Nočni tatinski podvig se je za 32-letnega vodovodnega inštalaterja Giorgia Radionija iz Ulice S. Michele 3 zaključil v koronejskem zaporu. Agenci letedečega oddelka so ga včeraj okrog dveh ponoči zasačili v Ulici del Bosco z ukradenim radiom in kovčkom z radiotehničnimi potrebščinami. Radioniju bodo sodili danes zjutraj po hitrem postopku na tržaškem sodišču. O njegovi usodi bo odločal pretor Reinotti, obtožen pa je kraje in povzročitve gmotne škode.

Obtoženec je včeraj ponoči vdrl v delavnico 28-letnega radiotehnika Antonia Tropa iz Ulice Settefontane 4. Tat je razbil okno in se splazil v notranjost. Na njegovo nesrečo pa ga je pravit v tistem trenutku opazil eden od mimoidoščih, ki je stopil v bližnjo telefonsko govorilnico in takoj obvestil policijo. Radioni z ukradenim blagom res ni prišel daleč, saj ga je že po nekaj minutah dohitel policijski avtomobil. Ko so ga agenti obstopili in mu povedali, da je obtožen kraje, je Radioni kljub očitnim nasprotnim dokazom vztrajno trdil, da je nedolžen. Ko pa so ga vprašali, kje je je dobil radio in kovček, je mirno odgovoril, da so stvari ležale na cesti...

Agenti seveda niso verjeli njegovim besedam in so ga odpeljali na kvesturo, od tja pa v zapor. Kaže, da celo na zaslišanju ni prekrlical svoje trditve. Na kvesturi se je včeraj pojavil tudi lastnik okradene delavnice. Policisti so mu vrnili ukradeno blago.

Predlogi svetovalk KPI Občini, KZE in skrbništvu

Za bolj učinkovit boj proti spolnemu nasilju

Naraščanje nasilja nad otroki in nad ženskami je spodbudilo občinske svetovalke KPI Ester Pacor, Antonio Zanin in Anamarijo Kalc, da so pripravile tri načrte za vzgojo proti nasilju in za pomoč ženskam in otrokom, ki so bili žrtve nasilja. Načrte so predložile Občini Trst, Krajevni zdravstveni enoti in Šolskemu skrbništvu s prošnjo, da bi se čim prej sestali in izdelali operativne plane. V tiskovnem sporočilu pišejo namreč, da je zakon o spolnem nasilju - ki ga mora poslanska zbornica še sprejeti - nujen, a nezadosten za boj proti kulturi nasilja.

Komunistične svetovalke predlagajo Občini, naj uredi neke vrste "zatočišča" za ženske in otroke, ki se znajdejo brez strehe, ker so bili doma žrtve nasilja — kot se že dogaja v številnih evropskih državah v skladu s smernicami, ki jih je odobril evropski parlament. Hkrati pa zahtevajo, naj bo ženskam, ki se znajdejo v takih okoliščinah, priznana prednost pri dodeljevanju stalnega stanovanja. Nazadnje pa spodbujajo Občino, naj poskrbi za primerno razsvetljavo tudi v tistih mestnih predelih, kjer je sedaj pomanjkljiva.

Drugačne narave so zahteve, ki so jih naslovile na Krajevno zdravstveno enoto. Svetovalke so namreč mnenja, da bi bilo treba ustanoviti stalno službo za prvo pomoč, ki bi sprejemala žrtve spolnega in vseh drugih oblik fizičnega in psihološkega nasilja. V

službi naj bi bili stalno prisotni socialna delavka in mestna redarka. Pravno pomoč, ki jo trenutno nudijo v družinskih posvetovalnicah, pa bi morali nuditi brezplačno vsem nepremožnim ženskam, ki so žrtve nasilja, in tudi v težavnejših zadevah, kot sta razporka in ločitev, pri katerih družinsko pravo ne štiti žensk v zadostni meri. Na KZE so naslovile tudi prošnjo, naj poseže za večje sodelovanje med različnimi institucijami, kot so sodstvo, policija, zdravstveno osebje, psihologi in prostovoljne organizacije.

Tretji načrt pa je namenjen šoli. Šola ima od vedno zelo velik vpliv na rast generacij, zato bi bilo po mnenju svetovalk KPI zelo pomembno, da bi spodbudila razpravo o nasilju — pri kateri bi sodelovali psihologi, zdravniki, antropologi, pisatelji in pravniki — in na ta način osvestila tudi mlade o razsežnosti nasilja.

■ **Ukrep podpornega društva** Opera universitaria, ki omejuje število razpoložljivih mest za tuje državljane italijanske narodnosti, prizadene predvsem študente italijanske narodne skupnosti v Jugoslaviji. Podpredsednica deželnega odbora F-JK Augusta de Piero Barbina je zato pozvala deželo in vlado, naj skupno z univerzitetnim podpornim društvom dokazeta večjo prizadevnost za pozitivno rešitev tega in drugih vprašanj italijanske manjšine v Jugoslaviji.

Drevi na Opčinah javno srečanje o nerešenem problemu pokopališča

V Prosvetnem domu na Opčinah bo drevi pomembno javno srečanje o še nerešenem vprašanju razširitve krajevnega pokopališča. Sestanek, ki se ga bo udeležil tudi občinski odbornik za javna dela Darij Jagodic, sklicujejo nekatere openske organizacije, ki vabijo domačine na množično udeležbo. Srečanje se bo začelo ob 20. uri.

V soboto proglasitev zmagovalca glasbene nagrade »Città di Trieste«

Ime dobitnika letošnje glasbene nagrade »Città di Trieste« bo znano v soboto. Žirija, ki ima težavno nalogo, da proglasi letošnjo najboljšo skladbo za simfonični orkester, se je sestala že v ponedeljek, vendar ima pred seboj še kopico dela, preden ji bo uspelo pregledati in analizirati vse partiture.

Letos so na natečaju prejeli 132 partitur, ki so jih poslali skladatelji iz 27 različnih držav (število udeležencev je poraslo za deset odstotkov, prijavili pa so se tudi skladatelji iz držav, ki doslej še niso bile zastopane na natečaju, kot na primer Kitajska). Žirijo sestavljajo skladatelji in kritiki Carlos Roqué Alsina iz Francije, Robert Mann iz ZDA, Erhard Grosskopf iz ZRN, Ivo Petrić iz Jugoslavije ter Italijani Marcello Panni, Francesco Pennisi in Franco Donatoni.

Na morskem dnu našli bombo

Na morskem dnu pri Barkovljah so včeraj zjutraj odkrili manjši eksplozivni naboj. Na površje so ga potegnili vojaški potapljači. Pristaniška kapitanija je takoj obvestila minerice iz Ancone, ki so že v popoldanskih urah prispeli v Trst. S čolnom so se odpeljali na odprto morje, kjer so naboj razstrelili. Čeprav so eksplozivni naboj odpeljali na kraj, kjer je plovba prepovedana, so karabinerji, pristaniško poveljstvo in finančni stražniki stražili nevarno območje, da bi pre-stregli čolne, ki bi se po naključju približali.

■ **Deželni odbor je dodelil** tri milijarde in pol lir stotim občinskim upravam, denar je namenjen posegom v korist šolstva. Z omenjenimi sredstvi bodo lahko občine kupile šolske knjige, didaktične potrebščine, organizirale menze in programirale razne pobude v korist otroških vrtec itd. Poudariti velja, da so namenili podporo tudi Deželni komisiji za šole s slovenskim učnim jezikom.

Teden dni pred državnimi in drugimi občinskimi vrtci

Malčki iz zgoniške občine so se vrnili v otroške vrtce

Za otroke v predšolski starosti iz zgoniške občine so se v ponedeljek končale počitnice na domačem dvorišču ali v družbi družinskih članov. V ponedeljek so se namreč odprla vrata vrtev v Zgoniku in Gabrovcu, kjer sicer ne bo tako udobno kot doma, a bo prav tako — če ne še bolj — živahno, saj bodo malčki lahko uživali ob družbi svojih vrstnikov (na sliki - foto Magajna - otroci v zgoniškem vrtcu).

Občinska vrtca v Zgoniku in Gabrovcu sta začela delovati teden dni pred ostalimi državnimi vrtci in občinskimi vrtci v devinsko-nabrežinski in tržaški občini, v katerih se bo pouk začel isti dan kot v šolah. To je po svoje tradicija, saj so že pred številnimi leti sklenili odpirati vrtce kar na začetku septembra, da bi nudili staršem, ki imajo službene obveznosti, primerno varstvo za otroke. Letos se je šolsko leto začelo še pozneje kot druga leta zaradi seminarja za vzgojitelje, ki je bil pretekli teden v okviru seminarja za slovenske šolnike.

Občina Devin-Nabrežina razpisuje javno selekcijo za spremljanje prizadetih otrok

Občina Devin-Nabrežina razpisuje javno selekcijo na osnovi kolokvija in študijskih ter službenih naslovov za sestavo dveh prednostnih lestvic (in sicer ene za kandidate italijanskega jezika in druge za kandidate slovenskega jezika) za poveritev naloge za spremljanje prizadetih otrok.

Delovni urnik za omenjeni službeni nalog bo od najmanj 15 do največ 30 ur tedensko za celo šolsko leto, z izjemo različnih zahtev omenjene službe. Bruto prejemki znašajo 7.500 lir na uro.

- Potrebni rekviziti:
- najnižja starost 18 let;
 - italijansko državljanstvo.
- Interesenti morajo predložiti prošnjo na kolkovanem papirju županstvu devinsko-nabrežinske občine do 14. ure 30. septembra 1988.
- Prošnji morajo priložiti:
- fotokopijo študijskega naslova;
 - izjavo o drugih morebitnih študijskih naslovih;
 - izjavo o morebitnem obiskovanju tečajev za specializacijo, ki zadevajo tematike prizadetih otrok;
 - izjavo o morebitnem službovanju in delovnih izkušnjah na družbenoskrbstvenem področju.

Omenjene izjave bodo morali nato kandidati, v trenutku morebitnega sprejema v službo, potrditi z ustrežno dokumentacijo, drugače bodo izpadli iz lestvic.

V prošnji morajo interesenti pojasniti, če nameravajo kandidirati za prednostno lestvico kandidatov italijanskega ali slovenskega jezika. Poleg tega naj kandidati v prošnji navedejo, če imajo vozniško dovoljenje »B« in lasten avtomobil.

Kolokvij bo zadeval socialne tematike in službe v korist prizadetih ter delovne izkušnje kandidatov.

Za morebitne informacije ter za dvig razpisa se kandidati lahko obrnejo na občinski urad za skrbstvo v občinskem socialnem centru v Sesljanu, Naselje sv. Mavra št. 124, tel. 299145, od 8. do 14. ure.

šolske vesti

Devinsko-nabrežinska občinska uprava sporoča, da se bo pouk v občinskih otroških vrtcih začel v ponedeljek, 19. septembra 1988, ob 8. uri.

Glasbena matica vpisuje nove gojenke na podružnicah po naslednjem razporedu: Boljunec - danes, 14. t. m., od 17. do 19. ure ter Milje - v ponedeljek, 19. t. m., od 14. do 18. ure.

Ravnateljica liceja F. Prešeren v Trstu vljudno vabi starše vseh dijakov, ki so se vpisali za šolsko leto 1988/89 v prvi razred znanstvenega liceja na sestanek, ki bo jutri, 15. t. m., ob 18. uri v šolskih prostorih.

Didaktično ravnateljstvo Sv. Ivan sporoča, da se bo pričel pouk na šolah "Bazoviški junaki", "F. Milčinski", "F. S. Finžgar" in "O. Župančič" v ponedeljek, 19. t. m., ob 8.30.

Osnovna šola V. Štek iz Nabrežine sporoča, da se bo pouk začel v ponedeljek, 19. t. m. Učenci naj pridejo v šolo ob 8.10 v spremstvu staršev.

gledališča

VERDI

Jesenska simfonična sezona - Pri blagajni gledališča Verdi je v teku vpisovanje novih abonmajev in potrditev starih.

razna obvestila

Slovenski Dijaški dom S. Kosovel v Trstu, Ul. Ginnastica 72 in Campo S. Luigi 11, tel. 573141 ali 573142 vpisuje in daje informacije za šolsko leto 1988/89 vsak dan, razen sobote, od 9. do 12. ure in od 15. do 17. ure.

Prosvetni dom na Opčinah danes, 14. t. m., ob 20. uri bo srečanje z občinskim odbornikom Jagodicem glede še nerešene vprašanja openskega pokopališča. Vabljeni prebivalci z Opčin, od Banov in Ferlugov.

Patronat INCA-CGIL v Nabrežini obvešča, da deluje po novem urniku: ponedeljek in torek od 9. do 12. ure ter četrtek in petek od 15. do 18. ure.

ŽPZ Prosek - Kontovel obvešča, da bo imel prvo vajo danes, 14. t. m., ob 20.30 v Šoščevi hiši na Proseku. Vabljeni so tudi nove pevke.

KRUT sporoča, da se začnejo v torek, 4. oktobra, in v četrtek, 6. oktobra, tedenske plavalne ure v bazenu v Strunjanu. Vpisovanje in informacije od 9. do 12. ure na sedežu KRUT v Ul. Cicerone 8/b, tel. 360324.

MePZ Rdeča zvezda Salež začenja novo sezono v ponedeljek, 19. t. m., ob 20.30 v osnovni šoli v Zgoniku. Vabi stare in nove člane.

ŽPZ Tabor - Opčine obvešča, da bo imel prvo pevsko vajo v ponedeljek, 19. t. m., ob 19.30 v Prosvetnem domu. Vabljeni so tudi nove pevke.

kino

ARISTON - 17.30, 22.00 *La leggenda del santo bevitore*, r. Ermanno Olmi; i. Rutger Hauer, Anthony Quayle.

EXCELSIOR I - 17.30, 22.15 *Codice privato*, r. Francesco Maselli, i. Ornella Muti.

EXCELSIOR II - 18.15, 22.00 *L'investigazione letale*, i. Michael Caine, James Fox.

NAZIONALE IV - 16.00, 22.00 *L'ultimo imperatore*, dram., It./VB/HK 1987, r. Bernardo Bertolucci; i. John Lone, Peter O'Toole.

NAZIONALE II - 16.15, 22.00 *Pazzi da legare*.

NAZIONALE III - 16.10, 22.00 *La zia erotica*, porn. □ □

NAZIONALE I - 16.15, 22.00 *Phantasm II*, r. Don Cascarilli; i. James le Gros, Reggie Bannister. □

FENICE - 17.00, 22.15 *Il serpente e l'arcobaleno*, r. Wes Craven.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 *Poltergeist III*, r. Gary Sherman; i. T. Skerrit. □

MIGNON - 17.00, 22.15 *Misteriose forme di vita*.

LJUDSKI VRT - 21.00 *Dovevi essere morta*, srh., ZDA 1986, r. Wes Craven; i. Matthew Laborteaux, Kristy Swanson. □

EDEN - 15.30, 22.10 *Private love amanti dell'esibizionismo*, porn. □ □

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.00 *Da grande*, i. Renato Pozzetto, Ottavia Piccolo, Giulia Boschi.

CAPITOL - 16.30, 22.00 *Miracolo sull'Oltava strada*, fant., ZDA 1988; r. M. Robbins; i. H. Cronyn, J. Tandy.

LUMIERE FICE - 17.00, 22.00 *Le balene d'agosto*, r. Lindsay Anderson; i. Bette Davis, Lilian Gish.

ALCIONE - Zaprt.

RADIO - 15.30, 21.30 *La calda bestia*, porn. □ □

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □ □

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ABONMA 1988 - 89

Franco Brusati: **GALANTNI POGOVORI** - igra v dveh dejanjih, režija Boris Kobal

Oscar Wilde: **VAŽNO JE IMENOVATI SE ERNEST** - komedija, režija Marko Sosič

Anton P. Čehov: **STRICEK VANJA** - prizori iz vaškega življenja, režija Dušan Jovanovič

Ivan Cankar: **LEPA VIDA** - drama, režija Meta Hočevar

Hugo von Hofmannsthal: **SLEHERNIK** - misterij o življenju in smrti, režija Mario Uršič

Peter Turrini: **TRG V BENETKAH** - komedija, gostovanje Drame SNG Ljubljana

Joe Orton: **KAJ JE VIDEL BATLER** - komedija, gostovanje PDG Nova Gorica

Alternativni predstavi v abonmaju

Molière: **GEORGE DANDIN ALI KAZNOVANI SOPROG** - komedija, režija Dušan Mlakar

Hermann Broch: **POVEST SLUŽKINJE ZERLINE** - monodrama, režija Žarko Petan

ABONMA V TRSTU

Dosedanji abonenti lahko obnovijo abonma do 15. t. m. od 10. do 14. ure in od 17. do 19.30, ob sobotah od 10. do 14. ure po tel. 734265, pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4.

Vpisovanje novih abonentov od 16. t. m. dalje.

ABONMA V GORICI

Vpisovanje abonentov od 12. t. m. vsak delavnik od 17.30 do 19. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure v Kulturnem domu, Ul. Brass 20, tel. 33288.

Abonenti imajo pri predstavah izven abonmaja 33% popusta

koncerti

Štivalska cerkev

V petek, 29. t. m., ob 20.30 bo na sporedu tretji in zadnji koncert klasične glasbe poletne sezone. Petite Ensemble bo izvajal Rossinijeve skladbe.

razne prireditve

V nedeljo, 18. t. m., bo ob 10. uri v Komnu zborovanje borcev Kosovelove brigade. Ob 14. uri odkritje obeležja padlim komandantu bataljona Romanu Malalanu iz Trebč in komisarju Radu Škrku iz Trnovca. Nastopili bosta Godba na pihala V. Parma iz Trebč in MePZ iz Trnovca. Ob 15. uri bo zborovanje vseh enot. Govorila bosta Ciril Zlobec in Federico Vincenti. Vabljeni!

Skupnost vrtnarjev in vinogradnikov Union - Sv. Ivan, Vrdele in Podlonjer vabi vinogradnike na predavanje o TRGATVI IN ALKOHOLNEM VRETJU, ki bo v Ljudskem domu v Podlonjeru, Ul. Masaccio 24, v petek, 16. t. m., ob 20. uri. Predaval bo enolog Albano Bidasio iz Krmına.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 14. septembra 1988
RASTKO

Sonce vzide ob 6.42 in zatone ob 19.18
- Dolžina dneva 12.36 - Luna vzide ob 9.58 in zatone ob 20.12.

Jutri, ČETRTEK, 15. septembra 1988
DOLORES

PLIMOVANJE DANES: ob 5.12 najnižje -38 cm, ob 11.32 najvišje 50 cm, ob 18.00 najnižje -42 cm, ob 23.54 najvišje 25 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 22,8 stopinje, zračni tlak 1007,3 mb pada, veter 10 km na uro jug, vlaga 76-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Thomas Cuzziol, Luna Galiano, Matteo Chinnici, Leonardo Mosetti.

UMRLI SO: 73-letna Doria Anzolo, 72-letni Lorenzo Esposito, 72-letni Adolfo Ciani, 67-letni Giovanni Battista Bertora, 55-letni Ferruccio Del Mestre, 63-letni Renato Marcusa, 36-letni Bruno Mondo, 66-letni Glauco Bidoli, 83-letni Antonio posarelli, 67-letni Giacomo Sferco, 77-letni Carlo Priora, 79-letna Eufemia Cala vd. Veronese, 87-letna Maria Saxida vd. Mazza, 72-letna Romana Dagnelut.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 12., do sobote, 17. septembra 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan).

BOLJUNEC (tel. 228124), **SESLJAN** (tel. 414068), **MILJE** - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

BOLJUNEC (228124), **SESLJAN** (tel. 414068), **MILJE** - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

izleti

Kmečka zveza prireja v soboto, 17., in v nedeljo, 18. septembra, strokovno ekskurzijo po Gorenjski. Izletniki bodo šli v Križe pri Trzinu, kjer si bodo ogledali kmetijsko zadrugo, vrtnarijo Aljančič in pridelovanje zelenjave na polju, potem v Begunje, kjer bo ogled zaporov in Drage ter morebiti tudi Brezji, dalje tudi na Bled oz. na Selo, kjer bodo obiskali turistično in živinorejsko kmetijo. Prenočevanje v Radovljici. Naslednji dan ogled slapa Savice ter čebelarstva muzeja v Radovljici ali koroškega muzeja v Kropi. Odhod iz Trsta v soboto predvidoma ob 6. ali 7. uri. Cena izleta 90.000 lir.

KD Primorsko-Mačkolje priredi izlet na Bled, Bohinj in slap Savice v nedeljo, 18. t. m. Prostih je še nekaj mest. Pohiti! Vpisuje Danica, tel. 232114.

SPDT priredi v soboto in nedeljo, 17. in 18. septembra, izlet z osebnimi avtomobili na Planino Jezero, kjer bo srečanje s člani pobratenega društva Integral iz Ljubljane. Odhod ob 6.30 izpred sodne palače na Foru Ulpiano. Vpisovanje in informacije pri odbornikih Ugu Margonu (tel. 751617) in Mariu Miliču (tel. 229258) v večernih urah.

SKD Tabor, MPZ in ŽPZ vabijo vse člane in prijatelje društva na piknik v nedeljo, 18. t. m., na Nanosu pri Abramovi domačiji - Jež. Udeleženci naj se javijo v baru Prosvetnega doma do petka, 16. t. m. Odhod z osebnimi avtomobili.

Zveza upokojevcov SPI-CGIL Nabrežina - Križ priredi izlet v Celje in okolico od 30. septembra do 2. oktobra. Informacije dobite na sedežu CGIL v Nabrežini od uradnih urah, tel. 200036.

prispevki

V počastitev spomina Josipa Trampuža daruje Ivanka z družino 15.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

Namesto cvetja na grob pok. Jožeta Trampuža daruje družina Mislej 20.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

V spomin na Pepija Trampuža darujeta Marija in Boris Škrk (Repen 130) 50.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

V spomin na Julko Cijak in Ivanko Pirjevec darujeta Zofka in Miranda Kapun 20.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

V spomin na Ivanko Pirjevec darujeta Darja in Sonja 20.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

V spomin na Julko Cijak in Ivanko Pirjevec daruje Marija s Placa 30.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

Enza z družino daruje 35.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Norma z družino daruje 100.000 lir za Skupnost družina Opčine.

N. N. daruje 200.000 lir za popravila studijev Radia Opčine.

Za sodelovanje ob blagoslovu nove cerkve v Cerovljah darujejo vaščani 150.000 lir za MPZ Fantje izpod Grmade.

menjalnica

13. 9. 1988

Ameriški dolar	1370.—
Nemška marka	745.—
Francoski frank	217.—
Holandski florint	660.—
Belgijski frank	35.—
Funt šterling	2320.—
Irski šterling	1980.—
Danska krona	191.—
Grška drahma	8,75
Kanadski dolar	1090.—

Japonski jen	9,50
Švicarski frank	884.—
Avstrijski šiling	105,70
Norveška krona	197.—
Švedska krona	212.—
Portugalski eskudo	8,50
Španska peseta	10,50
Avstralski dolar	1050.—
Debili dinar	0,38
Drobni dinar	0,38

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

UL. SV. FRANČIŠKA 20

jutri, 15. t. m., ob 18. uri

Vas vabi na otvoritev skupinske slikarske razstave

»EX VOTO« in UMETNIKI

razstave

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 - je na ogled razstava grafik slovenskih mojstrov.

V konjušnici v Miramarskem parku je odprta razstava z naslovom NOVE MEJE V APHITEKTURI, ki prikazuje stvaritve arhitekta Maksa FABIANIJA. Urnik: od 10.30 do 18.30.

V Kraškem muzeju v Repnu je odprta razstava ČLOVEK IN LES. Razstava bo odprta do 23. oktobra, pripravi jo je Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v sodelovanju z odborništvom za kmetijstvo Tržaške pokrajine. Urnik: od ponedeljka do petka od 17. do 20. ure, ob sobotah in nedeljah od 16. do 21. ure.

Na sedežu Letovišarske ustanove v Sesljanu razstavlja do 24. t. m. avstrijski umetnik Tassilo BLITTERSDORFF.

V tržaški Občinski galeriji bo od četrka, 15., do ponedeljka, 25. t. m., razstavljala svoja dela slikarka Anita TO-NEATTI. Razstava bo odprta po običajnem urniku.

V galeriji Cartesius - Ul. Marconi 16 - je do 29. t. m. odprta razstava graverjev pod naslovom 'Tri + Tri'.

V prostorih "Caffè Stella Polare" razstavlja svoja olja slikar Glauco DIMINI. Slike bo na ogled do 3. oktobra vsak dan razen nedelje.

V galeriji Torbandena bo od jutri, 15. t. m., do 2. oktobra na ogled razstava slik umetnika Giuseppea ZIGAINA.

čestitke

Danes praznuje rojstni dan naša draga žena, mama, nona in pranova ŠTE-FANIA ČUK. Še na mnoga zdrava leta ji kličejo mož Viktor, sin Bogdan in hči Dorina z družino.

mali oglasi

OSMICO je odprl Rudi Petaros v Borštu. **OSMICO** so odprli pri Čočevih v Bratuzevi ulici v Doberdolu. Nudijo črno in belo vino.

OSMICO je odprl Jurij Stubelj v Šempolaju.

OSMICO ima odprto Jožko Colja v Samatorci št. 21.

PRODAM šolske knjige prvega razreda trgovskega zavoda. Tel. 281920.

PRODAM knjige za klasični licej. Tel. 211016 v večernih urah.

PRODAM knjige za srednje šole. Tel. 772777 v večernih urah.

PRODAM knjige za trgovski zavod. Tel. 728498.

PRODAM 10 petdesetlitrskih pletenk. Tel. 040/227262.

PRODAM Hlavatyjeve akvarele: Devinski

Neposredni prenosi, komentarji in posebne oddaje

Olimpiada na TV zaslonu

24. olimpijske igre so pred vrati. Začele se bodo čez nekaj dni (točneje v soboto, 17. t. m.) in trajale do 2. oktobra. Poudariti je treba, da je na teh olimpijskih igrah udeležba držav in športnikov zares velika, saj skoraj ni prišlo do bojkotov. Televizijske mreže so poskrbele, da bodo čim popolneje prenašale in posredovale tekme in športne dogodke z olimpijskih iger v Seulu. Prenosi bodo letos oteženi zaradi časovne razlike med Italijo in Južno Korejo, saj je kazalec na uri za celih devet ur premaknjen. Ko bo 25. septembra spet v veljavi sončna ura, pa se bo razlika zmanjšala na osem ur. Ko bo torej v Seulu dan, bo pri nas noč, tako da se bodo televizijski neposredni prenosi olimpijskih iger začeli okoli ene ure po polnoči.

Italijanski državni radio in televizija ter TV Koper in RTV Ljubljana so se na ta zanimiv dogodek temeljito pripravili. V Koreji bo za italijansko televizijo delalo kar 85 ljudi, med katerimi bo 45 novinarjev vseh treh državnih televizijskih mrež. RAI bo v teh dveh tednih posvetila celih 285 ur olimpijskim igram, od teh bo 225 ur neposrednih prenosov. Znanе so tudi cene za ta izredni podvig, saj bo RAI investirala v prenose s seulskih iger celih 12 milijard lir.

Programi na treh mrežah bodo razdeljeni tako, da bo RAI 2 prevzela največje delo, saj bo v oddaji *Minuto per minuto* oddajala vse športne dogodke neposredno. Prenos se bo pričel okoli polnoči in bo trajal neprekinjeno celih 16 ur, tja do poznega popoldneva istega dne. Prekinili ga bodo le za predvajanje dnevnikov. RAI 1 bo ob 18.10 predvajala dnevne povzetke tekem, RAI 3 pa bo razen posnetkov najvažnejših športnih dogodkov predvajala tudi oddajo *Missione Seul*, v kateri bodo sodelovali najboljši italijanski športniki, ki bodo skupaj z Aldom Biscardiem iz Seula komentirali vsakodnevne rezultate.

Tudi radijski mreži RAI stereo 1 in RAI stereo 2 se bosta neposredno povezali s Seulom. Predvidenih je 140 ur direktnega prenosa, da bomo lahko tudi po radiu neposredno sledili dogajanju na stadionih. Radijsko ekipo bo sestavljalo 30 ljudi. Za prenose v slovenščini bo poskrbel Saša Rudolf, ki bo z drugimi novinarji in tehničarji delal v Seulu. RAI Stereonotte se bo z združenima mrežama vsak dan neposredno

povezala s Seulom od 4. ure do 5.45; pozneje (od 6.05 do 7. ure in še od 9. do 13. ure) pa bo oddaja iz Seula prenašala na RAI 1 prvi teden, drugi teden pa jo bodo predvajali na RAI 2. Poleg direktnih prenosov bodo na radijskih sporedih tudi razni komentarji iger in posameznih tekmovalcev (tudi ti neposredno), in sicer v oddaji z naslovom *Seul '88*.

Za televizijsko siglo sta poskrbela režiser Nazzeno Balani (video) in znani glasbenik in producent Giorgio Moroder, ki je sestavil glasbeni del.

Tudi kopska televizija bo olimpijskim igram posvetila največji del televizijskih sporedov (neprekinjeno skoraj 24 ur na dan!). Po številu ur, ki bodo posvečene predvajanju športnih dogodkov, pa bo prekosila celo italijansko državno televizijo, saj je v teh šestnajstih dneh predvidenih celih 378 ur športa, od katerih bo 235 ur neposrednega prenosa (torej celih 17 ur dnevno). Prvi teden bodo gledalci na TV Koper neposredno sledili olimpijskim igram v Seulu od enih ponoči do 18.30, v drugem tednu pa od polnoči do 16.30. Posnetke športnih dogodkov bodo nato oddajali do 23.30 prvi teden in do 22.30 drugi teden. Vsak dan bo ob 20.30 na sporedu rubrika s posebnimi prispevki, ki jih bodo iz Seula pripevali kopski dopisniki. Za boks in tenis bo odgovoren Rino Tommasi, za košarko pa priljubljena Sergij Tavčar in Dan Peterson, ki bo imel skupaj z Marcom Franciosom na razpolago tudi dve televizijski ekipi, s katerima bosta pripravljala intervjuje s športniki in predstavitev raznih tekmovalcev.

Seveda bo tudi ljubljanska RTV sodelovala pri prenosu in poročanju s 24. olimpijskih iger, čeprav bo baje naloga zelo zahtevna zaradi organizacijskih, kadrovskih in finančnih problemov. Skoraj nepremostljive so bile težave zaradi velikih deviznih stroškov za potovanja, nakup televizijskih linij in najema tehnične opreme v Seulu, poleg tega pa je morala RTV Ljubljana zaradi jezika in različnih interesov do posameznih športnih panog prenos organizirati sama in ne v sodelovanju z ostalimi jugoslovanskimi televizijskimi mrežami.

Točnejši podatki o tekmovalnih v posameznih športnih panogah pa bodo vsak dan sproti objavljeni na straneh dnevnika. (iv-an)

ženska in njena stvarnost

bređa pahor

Koliko truda za olimpijsko zlato!

Stockholm (1912): zmagovita angleška ženska pavalna štafeta 4x100, ki je vzbudila polemike zaradi »prozornih« kopalk

Rim (1960): gazela Wilma Rudolph je osvojila 3 zlata in prišla v zgodovino ženskega športa kot prva zmagovita temnopolta tekačica

Ko bi katera izmed superagresivnih in odličnih ameriških temnopolnih atletinj slišala izjave barona De Coubertina o vlogi žensk v športu, bi nedvomno pristavljali razgibanemu prizoru. »Ustanovitelj modernih olimpijskih iger je namreč na prvem srečanju, ki se je v popolni odsotnosti špor-

tnic odigralo v Atenah leta 1896, dejal, da imajo ženske samo nalogo, da ovcenajo zmagovalce.

Skoraj banalno bi bilo ugotavljanje, da se je v slabem stoletju marsikaj spremenilo v zvezi s položajem žensk tudi na športnem področju. Kot je precej odveč naglašanje, da športnik in

športnica nikakor ne tekmuje v istih pogojih. Pa je oboje še vedno res, ko se najmožnejša ženska vrsta doslej vestno in zagrizeno pripravlja na nastop na 24. olimpijskih igrah, ki bodo od 17. t. m. v južnokorejskem Seulu.

Zelo osnovano razpravo o pomenu športa danes, tudi z vidika ekonomske vrednosti, bi si tokrat odmislili, temveč bi zadevo obarvali v rožnato, ki z avtoironično izbiro označuje žensko stvarnost. In prodor žensk v svet športa, ki je bil zasnovan po meri in merilih virilnosti, še zdaleka ni bil rožnat. V trdovratnih prizadevanjih, da bi si izborile možnost za nastop na primer na olimpiadi, so sevede prevzele tudi številne slabosti ter neljube zakonitosti, ki dandanes vladajo v precej neizprosni svetlu vrhunjskega športa. Kot na drugih področjih, pa se je tudi na športnem pokazalo, da trenutno znajo ženske bolje izkoristiti vse značilnosti morebitnih prednosti kot tudi dosedanjih ovir.

Vsekakor pa ostaja dejstvo, da so morale ženske precej odločno nastopiti, preden so jim po kapljicah začeli odmerjati pravico za nastope na največjih športnih srečanjih. Po zaslugi angleških sufražetk in neomajne Charlotte Cooper, trikratne zmagovalke teniškega turnirja v Wimbledonu, ki je svoji zbirki hotela dodati še olimpijsko zlato, so nekaj športnic dodatno vpisali na pariške olimpijske igre leta 1900. Zelo postopoma in ob velikih polemikah se je večalo število ženskih olimpijskih panog, nekatere so v procesu presnavljanja zbrisali s seznama, kot prav »usodni« tenis.

Med pomembne dosežke, ob športnih seveda, ki jih gre pripisati športnicam, njihovim trenerjem in vsemu osebju, ki jih spremlja na njihovi ne-lahki poti, sodi tudi odprava številnih predsodkov na račun ženskega zdravlja ter predvsem materinstva. Vrhunske športnice so dokazale, da se da združiti nezdružljivo — biti mati in biti svetovna rekorderka. Ta medalja ima seveda tudi senčno plat, ki se v tem primeru kaže po eni strani v obvezi o dokazovanju ženskosti (preko raznih pregledov), po drugi pa v nevarnem igranju s svojim telesom.

V Seulu bodo športnice v ospredju zaradi množičnosti, zaradi rezultatov in ne nazadnje zaradi nastopa. V dolgih desetletjih so ženske osvojile pravila igre, tudi naslovne vloge.

današnji televizijski in radijski sporedi

 RAI 1	 RAI 2	 RAI 3	 RTV Ljubljana	 TV Koper
1.55 Vreme in dnevnik 2.05 Variete: Portomatto 3.30 Dnevnik 3.55 Dnevnik - tri minute... 4.00 Variete: Portomatto (2. del) 4.15 Film: Franco e Ciccio... ladro e guardia (kom., It. 1969, r. Marcello Cioriolini, i. Franco Franchi, Ciccio Ingrassia) 6.00 Variete: Tanti varietà di ricordi (ured. Ascania Baldasseroni) 7.00 Dokumentarec: L'Italia del Po 7.30 Nanizanka: Emil - Ubriacatura di ciliege 8.40 Risanke: L'ispettore Gadget 8.40 Filmska oddaja: Di paesi di città 8.40 Almanah in Dnevnik 20.30 Nanizanka: La signora in giallo 21.20 Opera buffa: La scala di seta (glasba Gioacchino Rossini) 22.30 Dnevnik - večerne vesti 22.40 Filmske novosti 22.45 Športna oddaja: Športna sreda, vmes boks (iz Gubbija) 24.00 Dnevnik - zadnje vesti 0.10 Šport: SP v hokeju, Italija-Španija (iz La Corune)	11.50 Nadaljevanka: Pinocchio (3. del) 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.30 Nanizanka: Saranno famosi - Il vecchio gioco della palla 14.30 Dnevnik 14.40 Variete: Il piacere dell'estate (vodita Patrizia Pellegrino in Luca Raffaelli) 16.15 Šport: golf (iz Arabelle) 16.40 Film: La maschera sul cuore (pust., Fr. 1942, r. Abel Gance, i. Assia Noris, Ferdinand Gravey) 18.20 Dnevnik - športne vesti 18.35 Nanizanka: Il commissario Köster 19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, šport 20.30 Film: Una morte di troppo (dram., Fr. 1985, r. Claude Chabrol, i. Jean Poiret, Stephane Audran) 22.20 Dnevnik - večerne vesti 22.35 Kabaret: Monterosa 84 23.25 Dnevnik - zadnje vesti 23.35 Dok.: Le grandi inchieste (ured. Sandro Spina) 0.15 Film: Giorno di paga (krim., ZDA 1973, r. Daryl Duke, i. Rip Torn, Ahna Capri)	12.00 Aktualno: Magazine3 14.00 Deželne vesti 14.10 Glasbena oddaja: recital Luciana Pavarottija 15.25 Šport: kolesarstvo (iz Bassana) 15.45 Šport: climbing (iz Arca) 15.55 Film: Ettore Fieramosca (zgod., It. 1938, r. Alessandro Blasetti, i. Gino Cervi, Elisa Cegani) 17.20 Glasbena oddaja: Speciale Jeans 17.55 Dok.: La grande avventura dell'Himalaya (3. del) 18.45 Športna oddaja: Derby (vodi Aldo Biscardi) 19.00 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Dok.: 20 let prej - Drobci 20.00 Inf. odd.: Otroški laboratorij 20.30 Aktualno: Presentazione missione Seul 20.55 Šport: nogomet, Anglija-Danska (prijateljska tekma, iz Wembleya) 22.45 Nanizanka: Professione pericolo 23.35 Kult. odd.: Una sera, un libro 23.50 Dnevnik - zadnje vesti 0.05 Dok.: Dvajset let prej - Drobci	10.00 Mozaik. TV drama: Življenje v pokopališki ulici (ponovitev) 11.15 Aktualna oddaja: Osmi dan (ponovitev) 16.25 Mozaik (ponovitev) 17.05 Tečaj angleščine 17.30 Spored za otroke in mlade: Abeceda na polju in v gozdu 17.50 Nadaljevanka: Mladost na stopnicah (Anton Ingolič, 2. del) 18.15 Izobraževalna serija: Izgubljena govorica (2. del) 18.45 Risanke 19.00 Vreme in Obzornik 19.13 TV Okno in Zrno 19.30 Dnevnik 19.55 Vremenska napoved 20.05 Film tedna: Na vmesnem tiru (dram., ZRN 1978, r. Wolfgang Staudte, i. Mel Ferrer, Pola Kinski) 21.55 Plesni nokturmo: On (glasba Bora Turela, pleše Jasna Knez, rež. Vojko Boštjančič) 22.05 Dnevnik 22.20 Dokumentarec: Uršlja gora 23.00 Video strani	13.30 TVD Novice 13.40 Boks: kat. velter, Francesco Damiani-Tyrell Biggs in Buddy McGruit-Meldrick Taylor (pon.) 15.30 Športna oddaja: Juke Box 16.00 Šport: avtomobilizem - Formula Indy (ponovitev) 17.00 Reportaže: Šport spektakel 19.00 Odprta meja Danes v Odprti meji med drugim: SESLJAN — Projekt o ureditvi Seslanskega zaliva, ki je lahko izziv (intervju z Vitom Svetino) TRST — Novi servisi telefonske družbe SIP TRST — Pomembna razstava v galeriji Cartesius 19.30 TVD Stičiče 20.00 Nan.: I ragazzi del sabato sera 20.30 Šport: plavanje - Olympic Trials ZDA (prenos iz Austina) 22.30 Dnevnik 22.40 Športne vesti: Sport time 22.55 Reportaže: Šport spektakel

 CANALE 5	 RETEQUATTRO				
8.00 Nanizanke: Il dottor Kildare, 8.30 La casa nella prateria, 9.30 Storie di vita, 9.55 Alice 0.35 Kviza: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia 2.00 Nanizanki: Strega per amore, 12.30 Hotel 3.30 Kviza: Cari genitori, 14.15 Gioco delle coppie 5.00 Film: Il principe studente (kom., ZDA 1954, r. R. Thorpe, i. A. Blyth, E. Purdom) 7.15 Kviza: Doppio slalom, 17.45 C'est la vie 8.15 Nanizanki: Love Boat, 19.15 Casa Vianello 9.45 Kviz: Tra moglie e marito 0.30 Film: Pizza Connection (dram., It. 1985, r. Damiano Damiani, i. Michele Placido) 2.20 Nogomet: Holandska-Wales (prenos iz Amsterdam) 0.20 Rubrika: Première 0.30 Film: La terza voce (krim., ZDA 1960, r. Hubert Cornfield, i. Edmond O'Brien) 2.00 Nanizanka: Sulle strade della California	8.30 Nanizanka: Il santo 9.35 Film: Ciao ciao bambina (kom., It. 1959, r. Sergio Grieco, i. Elsa Martinelli) 11.30 Nan.: Cannon, 12.30 New York New York, 13.30 Sentieri, 14.30 Bonanza, 15.30 La grande vallata, 16.30 In casa Lawrence, 17.30 Mary Tyler Moore, 18.00 Dalle 9 alle 5 orario continuato, 18.30 Lou Grant, 19.30 Gli intoccabili 20.30 Film: Appuntamento sotto il letto (kom., ZDA 1968, r. Melville Shavelson, i. Lucille Ball, Henry Fonda) 23.00 Nanizanka: Alfred Hitchcock presenta 23.30 Dokumentarec: Vojna v Vietnamu 24.00 Film: The Jesse Owens Story (biogr., ZDA 1984, r. R. Irving, i. D. Harewood) 1.25 Nanizanka: Vegas	10.20 Flipper, 11.00 Riptide, 12.00 Hazzard 13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Family, Lady Lovely 14.00 Glasbena oddaja: Dee-jay Beach 15.00 Nanizanka: Hardcastle & McCormick 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Mio mini pony, Polianna, Rudy, Ghostbusters 18.30 Nanizanki: Magnum P.I., 19.30 Happy Days 20.00 Risanke: Una per tutte, tutte per una 20.30 Film: Speriamo che sia vacanza (kom., It. 1986, r. Vittorio De Sisti, i. Jerry Calà) 22.15 Nanizanka: Zanzibar 22.45 Variete: Dibattito 23.00 Aktualno: Giorni di gloria 24.00 Rubrika: Première 0.10 Film: L'uomo che uccise Liberty Valance (western, ZDA 1962, r. John Ford, i. John Wayne)	Pedra, 16.30 Piume e paillettes 17.30 Dokumentarec 18.00 Risanke 20.00 Nanizanka: Squadra speciale anticrimine 20.30 Film: Io non scappo... fuggo (kom., It. 1971, r. F. Prosperi, i. A. Noscchese) 22.30 Kviz: Colpo grosso 23.30 Oddaja o ribolovu 24.00 Nanizanka: Switch 1.00 Film TELEFRIULI 13.30 Nad.: Leonela, 14.30 Cuori nella tempesta 15.30 Rubrika: Parola mia 16.30 Glas. odd.: Music box 18.15 Nadaljevanka: Il furto della Gioconda 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Nanizanka: Lui, lei e gli altri 20.30 Film: La gatta graffia (krim., Fr. 1960, r. Henri Decoin, i. Françoise Arnoul Horst) 22.00 Športna rubrika 22.30 Dnevnik 23.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte 23.30 Družba 24.00 Inf. odd.: News TELEQUATTRO (Se povezuje s sporedi Italia 1) 19.30 Dogodki in odmevi	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, koledarček; 8.10 Zbornik: Problemi sodobne družbe, (9.00) Kuharska potovnica; 10.00 Dnevni pregled deželne tiska; 10.10 Koncert v stolnici sv. Justa v Trstu: Komorni orkester iz Budimpešte in zbor Cappella Civica; 12.40 V prostem času; 13.20 Koncert: mešani zbor Pro Arte iz Gradca; 13.40 Glasbeni listi; 14.00 Deželna kronika; 14.30 Glasbene diagonale; 16.00 V objemu gora; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Slovensko slovstvo v filmu; 18.20 Glasbeni listi. LJUBLJANA 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Za knjižne molje; 8.30 Instrumenti; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za; 10.40 Lokalne radijske postaje; 11.05 Danes smo izbrali; 12.10 Pod marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pojemo in godemo; 13.30 Melodije; 14.05 Mehurčki; 14.20 Iz del Glasbene mladine; 14.45 Mozaik; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Ansambel Stoparji; 18.15 Naš gost; 18.30 Ljudska tema; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Koncert za besedo; 20.25 Naši interpreti; 21.05 Opera glasba; 22.30 Zbrane melodije; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Jazz.	RADIO KOPER (slovenski program) 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled dnevnega tiska; 13.00 Na valu Radia Koper; 14.40 Teme v živo: zanimivosti, reportaže in pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Inf. odd.: Primorski dnevnik; 17.00 Glasbeni kiosk; 17.40 Aktualna tema; 18.00 V ritmu; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Prenos Radia Lj. RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.25 Koledarček; 7.35 Naše poletje; 7.45 Razglednica; 8.00 Otroški spored; 8.15 Naj... program; 8.20 Pesem tedna; 8.40 Glasba; 9.15 Carosello Curci; 9.32 Feeling v glasbi; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Na prvi strani; 10.10 Srečanja; 10.40 Vstop prost; 11.00 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Srečanje s Kompasom; 14.45 Edig Galletti; 15.55 Popevka tedna; 16.05 Glasba; 17.00 Bublbling; 17.33 Hot 20; 18.00 Glasba; 18.30 Music business. RADIO OPČINE 10.00 Za vsakogar nekaj; 12.00 Glasbeni mozaik; 19.00 Glasba po željah; 20.40 Pogovor z odvetnikom; 21.00 Ostali Trst, nato Nočni glasbeni spored.

Nejevolja in slabo informiranje o novih hitrostnih predpisih

Nedavna ponovna sprememba hitrostnih omejitev spravlja v slabo voljo mnoge avtomobiliste. "Polžev" odlok bo odslej veljal le ob vikendih in praznikih, ob delavnikih pa bodo neučakani šoferji lahko dajali znova duška svoji strasti po (relativno) hitri vožnji.

Pri tem pa se postavlja še drug problem. Vsi sicer dobro vemo, da meljejo mlino italijanske birokracije s pravo polževo hitrostjo. Toda turist, ki se pripelje čez mejo v našo državo, tega navadno ne ve, ko ga ob robu cestišča pričaka tabla, na kateri so zabeleženi še poletni hitrostni predpisi, ki niso več v veljavi. Včeraj smo se zapeljali do mednarodnih mejnih prehodov pri Vrtojbi in pri Rdeči hiši in ugotovili, da pristojni organi še niso zamenjali starih tabel. Pozanimali smo se pri goriškem vodstvu cestnega podjetja ANAS, ki je pristojno za zamenjavo cestnih oznak. Odgovorili so nam, da so sicer že seznanjeni s potrebo po zamenjavi, toda točnejših navodil in novih tabel še niso dobili.

Res je, da mora ministrski odlok potrditi Parlament in da se zato predpisi o hitrosti utegnejo še spremeniti. Vendar bi bilo najbrž prav o veljavnih, pa čeprav mogoče začasnih prepisih, na primeren način seznaniti tujce ob prihodu v državo. Nova določila so že itak dovolj zapletena, tako da res ni treba tujcem povzročati dodatne zmede z zastarelimi omejitvami.

Ob pomanjkanju ustreznih pobud s strani drugih organov, nam je načelnik goriške obmejne policije dr. Leo včeraj povedal, da se zanima za mož-

ITALIA I		
fino a 599 cm ³	80	90
600 - 900	90	110
901 - 1300	90	110
oltre 1300	90	110
oltre 1300		
fino a 99 cm ³	80	90
100 - 149	90	110

Novi predpisi, a še vedno stara tabla na prehodu pri Vrtojbi (foto Čubej)

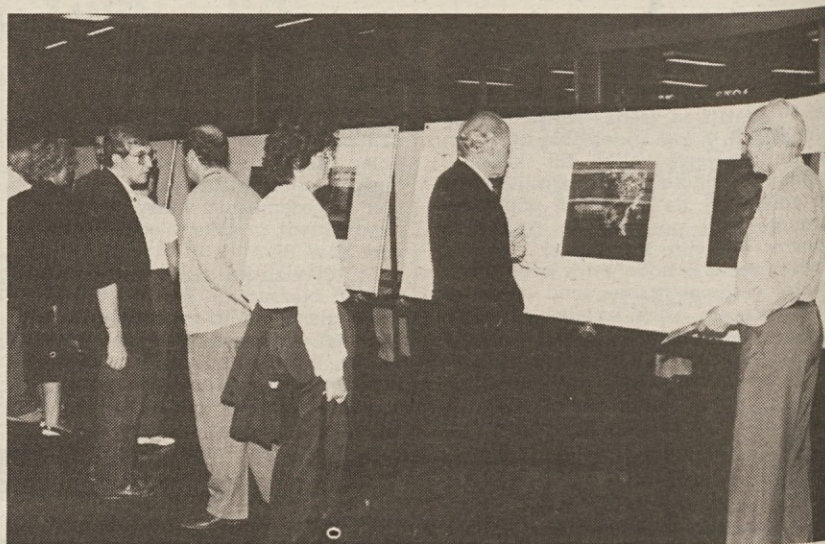
nost, da bi tujim avtomobilistom ob prihodu delili vsaj ciklostiliran letak z informacijo o novih dokaj zapletenih predpisih. Prizadevanje je hvalevredno, še posebno ko skuša zapolniti vrzeli s strani drugih. Prav pa bi bilo, ko

bi za informiranje tujcev pravočasno poskrbeli za to pristojni organi.

Poleg težav tujcem so novi predpisi povzročili tudi negodovanje domačih voznikov. Avtoprevozniki se hudejejo, da jih bodo hitrostne omejitve ekonomsko oškodovale. Te dni se je oglašil tudi goriški Avtomobilski klub in sestavil protestno poročilo, v katerem očita politikom nerodno in neprofesionalno vtikanje v prometne zadeve. Goriška sekcija ACI odklanja Ferrijev poletni odlok, saj trdi, da se bodo z njim okoristili le tovarniški obrati, v katerih izdelujejo cestne oznake in table. Hkrati kritizira tudi nedavni "popravek" odloka, saj naj bi bilo statistično dognano, da naraste število prometnih nesreč ob nedeljah in praznikih le za en odstotek.

Nove hitrostne omejitve bodo dodatno obremenile prometno policijo in karabinjerje, ki bodo morali še pazljuje opazovati neukrotljive šoferje. To bo po mnenju ACI stalo državo težkih milijonov. Nič spodbudnejše ni dejstvo, da bo treba vse tujce ob vходу v Italijo seznaniti z novimi predpisi in voznikiškim koledarjem. Avtomobilski klub se zavzema za uvedbo drugačnih predpisov, ki bi omejili število nesreč: letos je že predložil zakonski osnutek za boljše cestno vzgojo in odločno podpira uvedbo varnostnih pasov, protialkoholnih testov in strožjih voznikiških izpitov. Proti novim hitrostnim predpisom pa napoveduje pobiranje podpisov za referendum, ki bi zahteval ukinitev spornega zakonskega odloka.

Fotografije Milenka Pegana v galeriji letališča v Ronkah

Občinstvo in avtor (desno) ob odprtju razstave

(foto Pavšič)

V galeriji letališča v Ronkah so v teh dneh odprli fotografsko razstavo novogoriškega mojstra fotografije Milenka Pegana, ki ga goriški ljubitelji fotografije dobro poznajo zaradi njegove vsestranske in nesebične pomoči, ki jim jo je izkazal v zadnjih letih. Ob sobotnem odprtju razstave, za katero je poskrbela fotografska galerija Incontro iz Ronk, je sam Pegan obrazložil prehod iz črnebe v barvno tehniko, s katero se v zadnjem času predstavlja širšemu občinstvu.

Za svoje večletno delo na tem področju je bil Milenko Pegan večkrat nagrajen in sodeloval na številnih skupinskih in samostojnih razstavah.

Med najpomembnejše zadnjega obdobja prav gotovo sodi razstava v goriškem avditoriju, ki jo je ob Dnevu slovenske kulture pripravila Zveza slovenskih kulturnih društev.

Novogoriški fotografski mojster se na razstavi v Ronkah predstavlja s trojno tematiko: rujem, morskimi odsevi in železom, v katerih izstopa tančnost in navezanost na primorski prostor, Peganov detajlski svet, barva in igrivost narave. Skratka, zanimiva fotografska razstava, ki si jo velja ogledati.

razna obvestila

Upravni odbor Kulturnega doma v Gorici obvešča zainteresirana športna društva, da zapade 17. t. m. rok za predstavitve pisnih prošelj za uporabo telodavnice v športni sezoni 1988/89.

Glasbena matica sporoča, da je vpisovanje v solo do 14. 9. 1988 (od ponedeljka do petka) na sedežu v Ul. Croce 3, od 10. do 12. ure ter od 14. do 16. ure.

Kmečka zveza obvešča upokojence, da izpolnjuje obrazce, ki jih zavod za socialno skrbstvo INPS pošilja za ugotavljanje dohodkov.

Občina Doberdob prireja 24. in 25. septembra dvodnevni izlet za upokojence na Južno Tirolsko in Tridentinsko. Cena izleta znaša 106 tisoč lir, zainteresirani lahko vplačilo poravnajo na občini vsak dan od 7. do 10. ure do vključno 15. septembra. Na razpolago je le še malo mest, zato je treba pohiteti z vpisom.

Slovenski dijaški dom S. Gregorčič (Ul. Montesanto 84, tel. 83495) sprejema vpise za šolsko leto 1988/89, vsak dan od 10. do 13. ure. Prijavijo se lahko študentje, dijak in učenci osnovnih šol.

včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada v tednu od 4. 9. do 10. 9. 1988.

OKLIC: natakaur Maurizio Tuni in natakaurica Anna Maria Quarta, uradnik Luca Castellani in delavka Lorella Sarti, zidar Lodovico Cardegna in delavka Giuseppe Collenz, geolog Stello Cabass in uradnica Adele Marizza.

OROČILI SO SE: uradnik Roberto Giannelli in kirurg Silvia Foladore, karabinjer Remo Di Giacomo in uradnica Lorella Sarti, karabinjer Remo Casavecchia in Manuela Gonnelli, oficir Rodolfo Coceandici in brezposelna Giacomina Ricciardi, pismonoša Franco de Colle in gospodinja Violetta Lovini.

kino

Gorica

CORSO Danes zaprto. Jutri: 18.00-22.00 "Scuola di polizia n. 5".

VERDI 18.00-22.00 "Poltergeist III.". Prepovedan mladini pod 14. letom.

VITTORIA 16.00-22.00 "La grande orgia della squadra del sesso". Prepovedan mladini pod 18. letom.

Krmin

LETNI KINO 20.30 "Peter Pan". Walt Disney.

Nova Gorica

SOČA 18.30 "Neverjetni Malcolm". 20.30 "Srečen božič gospod Lawrence".

DESKLE 19.30 "Karate policaj".

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Tavasani - Korzo Italia 10 - tel. 84576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
San Nicolò - Ul. I. Maggio 94 - tel. 790338.

pogrebi

Danes ob 12. uri Rosa Marvin vd. Piemonti iz stanovanja v Ul. Ristori 44 v cerkev pri Sveti Ani in na goriško pokopališče.

Slovenska sekcija PSI iz Sovodenj sočustvuje s svojci ob izgubi svojega ustanovitelja in člana Janka Cotiča.

Pred zasedanjem mešane komisije v Umagu Zahteve avtoprevoznikov

V začetku prihodnjega tedna, 19. in 20. septembra, se bo v Umagu sestala mešana italijansko-jugoslovanska komisija in razpravljala o odprtih vprašanjih avtoprevoznictva med državama. Goriški avtoprevozniki, ki se že dalj časa pritožujejo zaradi zapostavljenosti v primerjavi z jugoslovanskimi kolegi, so ob tej priložnosti strnili svoje zahteve v celovit dokument in ga posredovali tako Trgovinski zbornici kot ministrstvu za prevoze in za zunanje zadeve. Od italijanskih vladnih predstavnikov pričakujejo, da bi predloge, ki zanimajo približno 200 večjih in manjših prevoznih podjetij na Goriškem, iznesli in zagovarjali na srečanju mešane komisije.

Po kratkem pregledu vzrokov, zaradi katerih je po mnenju tukajšnjih prevoznikov stanje danes neuravnoteženo - predvsem gre za notranje jugoslovanske predpise, ki onemogočajo plačevanje storitev, ki jih italijanska podjetja opravijo v tujini -, navajajo pet predlogov za odpravo razlik.

Predvsem naj bi kontingente za prevoza dovoljenja določali vsake tri mesece, da bi zagotovili paritetnejšo izrabo v teku leta. Sedanji kontingenti naj bi bili preveliki glede na dejanski obseg prometa in bi zato ne smeli izdajati novih dovoljenj, ko bi ob trimesečnih preverjanjih ugotovili, da njihova izraba ni paritetna.

Optimalna dokončna rešitev za odpravo osnovnega problema bi bila v uvedbi posebnega računa za kompenzacijo plačil tudi v avtoprevoznictvu,

kar bi rešilo problem današnjih jugoslovanskih valutnih omejitev.

Avtoprevozniki zahtevajo nadalje poostreitev carinskega nadzorstva nad jugoslovanskimi kolegi. Trgovinski zbornici predlagajo raziskavo o obsegu prometa, narodnosti prevoznika, vrsti blaga in drugih povezanih podatkih, da bi v okviru mešane komisije imeli jasnejšo predstavbo o današnjem stanju v prometu. Končno, zahtevajo obojestransko ukinitve danes obstoječih "fiksni" pristojbin v obeh državah, kar zadeva italijanske prevoznike v Jugoslaviji pa zmanjšanje cestnin, ki naj bodo enake tako za tuje kot domače prevoznike.

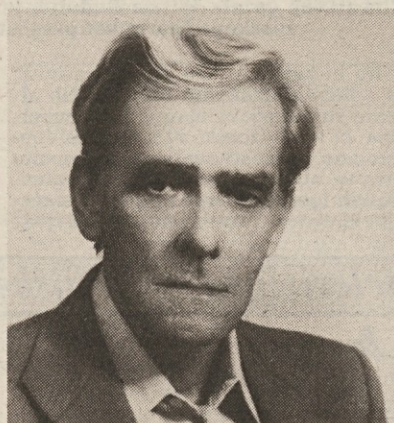
Ladje z odpadki ne bo v Tržič

Ladje Karin B ne bo v Tržič. To je včeraj v Rimu povedal minister za okolje Giorgio Ruffolo deželnemu odborniku za okolje FJK Armandu Angeliju. Ta je ministru povedal zakaj je treba Tržič odpisati.

Ce te ladje ne bo v Tržič pa ni rečeno, da ne bo sem priplula kaka druga. Minister Ruffolo je namreč povedal, da proti Italiji plujejo druge ladje z odpadki. Vlada bo pripravila ustrezni načrt. Prav zaradi tega so v Tržiču zelo zaskrbljeni. Včeraj so protestirali naravovarstveniki, odklonilna stališča pa so zavzeli na Občini ter vodstvo Pristaniške ustanove.

Množica na pogrebu v Sovodnjah

Zadnja pot Janka Cotiča

Velika množica se je včeraj zbrala v Sovodnjah, da bi pospremila na zadnji poti vsestransko angažiranega in priljubljenega Janka Cotiča. Niti nenadna ploha ni razpršila ganjenih ljudi, ki so prišli od vsepovsod poslednjič pozdraviti prijatelja in pokončnega Slovenca. Pogreba so se udeležili predstavniki številnih kulturnih, športnih in lovskih društev z Goriškega in Novogoriškega.

Po obredu, ki ga je imel sovođenski župnik Marjan Komjanc, se je ob odprtju grobu poslovilo od Janka Cotiča pet govornikov. Najprej je spregovoril sovođenski župan Vid Primožič, ki se je zahvalil pokojnemu za ves trud, ki ga je vlagal vsepovsod. Oznalil ga je kot izrednega javnega političnega in kulturnega delavca, ki je

umrl prav na balinarskem igrišču za izgradnjo katerega je sam nosil največ zaslug.

Odgovorni urednik našega dnevnika Marko Waltritsch je poudaril Jankov živahen značaj, poln vsestranske aktivnosti ter njegov nasmejan in vever obraz. V njem je bilo, je dejal Waltritsch, nekaj, kar ga je gnalo vseskozi naprej. Aktivno je sodeloval v narodnoosvobodilni vojni, postal je član občinskega sveta, kar 24 let je bil sovođenski podžupan. Aktiven v domačem prostnem in športnem društvu, eden izmed pobudnikov za izgradnjo Kulturnega doma, tudi kot upokojenec ni vrgel puške v koruzo in še bi lahko naštevali.

Nato je spregovoril predsednik goriških upokojencev Miladin Černe, ki je počastil spomin velikega prijatelja in stebra društva upokojencev. V srcu vseh bo ostala velika praznina, je dejal Černe, saj ne bomo več poslušali Cotičevega navdušenega igranja na harmoniko.

Pokojnikovemu spominu sta se nato poklonila še predsednik občinskega odbora zveze borcev iz Nove Gorice Aleksander Krpan in predsednik lov-

bi takih prijetnih srečanj bilo v bodoče čim več. Na prireditvi je bila prisotna tudi predsednica Rdečega križa Slovenije dr. Ivica Žnidaršič, ki je doberdobskega županu dr. Mariu Lavrenčiču podelila republiško priznanje za zasluge doberdobskih krvodajalcev. Plaketo Rdečega križa je prejel tudi

zato so se tudi odločili, da te stike s pobratenjem še poglobijo.

Ob izmenjavi listin o pobratenju sta na kratko spregovorila tudi predsednik kranjskih krvodajalcev Jože Aljoni in podpredsednica Rdečega križa iz Kamnika dr. Julia Šušter. Zahvalila sta se za tople sprejem in izrekla željo, da

Izmenjava listin med predsedniki treh krvodajalskih združenj (foto Marinčič)

Doberdobska sekcija Združenja prostovoljnih krvodajalcev je v soboto imela v gosteh krvodajalce iz Kranja in Kamnika, ki delujejo v okviru tamkajšnjih organizacij Rdečega križa. Priložnost za obisk je bila slovesnost ob potrditvi pobratenja med krvodajalci vseh treh krajev. Potem ko so že pred časom navezali prve stike in imeli prva srečanja, so se krvodajalci iz Doberdoba, Kranja in Kamnika pobratili na slovesnosti 4. junija letos, v soboto pa so s povratnim obiskom in ponovno izmenjavo listin potrdili že takrat sprejeto obvezo o sodelovanju.

Najslavesnejši del celodnevne slovesnosti je potekal v doberdobski župnijski dvorani, pod geslom "pobrateni v humanosti". V teh preprostih besedah je strnjeno bistvo krvodajalskega delovanja, ki ima kot glavni cilj pomoč sočloveku. Predsednik domačih krvodajalcev Jože Ferletič je v svojem pozdravnem govoru poudaril ta solidarnostni pomen delovanja, ki ne pozna razlik med ljudmi, niti državnih meja ali kakršnihkoli drugih pregrad. Če določene pregrade med ljudmi še obstajajo, je tudi zasluga krvodajalskih srečanj, da se postopoma odpravljajo. Zato so doberdobski krvodajalci navezali številne stike s sorodnimi združenji v Sloveniji in Hrvaški,

Ob zaključku mednarodne literarne nagrade

Vilenica ni samo srednjeevropska utopija

Vilenica 88. Končala se je v soboto s tradicionalnim piknikom pred kraško jamo, z literarnim večerom slovenskih pesnikov, koncertom Tržaškega okteta in, seveda, podelitvijo priznanja letošnjemu nagrajencu, madžarskemu pisatelju Petru Esterhazyju. Do tu nič presenetljivega, saj je veliko podobnih pisateljskih srečanj, ki bolj ali manj sarmirajo s svojo umetniško povednostjo in bolj ali manj imenitno združbo. A vendar bi se dalo reči, da je Vilenica nekaj posebnega. V prvi vrsti, ker je nastala in dobila ime po kraški jami, streljaj od Trsta, in drugič zato, ker skuša odstraniti prah in odpreti skrinjo »srednjeevropske duhovnosti«. Skratka, dva elementa, ki sta tako zelo slovenska, a hkrati mednarodna, kot je tudi dejansko bila mednarodna letošnja prireditev.

Množina evropskih pisateljev (iz 13 evropskih dežel, ne držav — kot bi rekel Veno Taufer) je letos doživljala Vilenico v zares »pravem« duhu, bila je resnično pisateljsko srečanje. Vsega je bilo dovolj, a obenem ne preveč, kar je za taka srečanja prava redkost: pravnika mera uradnosti, sprejemov, literarnih branj in družabnosti. Organizacija Društva slovenskih pisateljev (ki se na vabilih pojavlja kot edini prireditelj), a vemo, da sodeluje pri tem še več dejavnikov) je bila zelo dostojna in tako rekoč nevsipljiva. Če pa je srečanje v resnici obudilo srednjeevropski kulturni spomin, to je drugo vprašanje in zdi se mi, da ni niti toliko pomembno, saj se nekateri elementi te skupne misli ponujajo kar sami od sebe, po drugi strani pa je toliko ločnic, ki bi lahko poudarjale nasprotno. Nesporo pa je, da ta prostor tako ali drugače obstaja in to ne samo na ravni utopije ali intelektualne fikcije.

Že sama uvodna razprava v Cankarjevem domu o diaspori kot izzivu je pokazala na nekaj tragičnih sorodnosti. Veno Taufer, Boris Pahor, Ciril Zlobec in Bogdan Pogačnik so govorili o nekaterih vidikih slovenske diaspore (Pahor predvsem o tragiki življenja na Koroškem, Tržaškem in v zdomstvu — argentinska diaspora), drugi so diasporo implicirali na pisatelja, ki je danes ro implicirali na pisatelja, ki je danes tuje v vsakem socialnem okolju, opisali degradacijo srednjeevropske literature, govorili o diaspori kot eksistencialnem problemu, različnih vrstah emigrantov, opozorili na časovno opredeljenost diaspore, itd. Skratka razmišljanja, ki bi morala naleteti na opazne odmeve, kajti zdi se, da živijo vsak posameznik, narodi in družbe iz dneva v dan v nekakšni diaspori.

Vilenica 88 v petek. Zjutraj je v Lokvi sprejel udeležence krajevni predstavnik Ladislav Mljac in jih z

Udeleženci Vilenice v Boljuncu

(Foto Magajna)

domačini pogostil, Peter Esterhazy pa je nato imel v starodavni utrdbi (služila je za obrambo proti Turkom) tiskovno konferenco. Nekaj značilnih stavkov: verjamem v Srednjo Evropo kot neuporabni pojav, v nasprotju s Handkejem, ki še išče svoje korenine, je meni ta zemljepis danost. Kljub temu pa se mi zdi, da živim na razvalinah, kajti Evropa je kulturna razvalina. In o spremembah v državah socialnega realizma? Te države so grajene na laži, nekaj se vendarle spreminja, a

vse je laž in človek se mora, če mu je to sploh mogoče, sam v sebi distancirati od tega.

Popoldan obisk Trsta. Na meji je pričakal goste dolinski župan Edvin Svab, ki je poskrbel za vzorno gostovanje na naši strani. Le srednjeevropski literarni večer v Krožku za kulturo in umetnost, ki ga je vodil Jože Pirjevec (podčrtati gre tudi odlična pozdrava Fulvia Tomizze in Rudija Seliga), je pustil v poročevalcu seme grenkobe. Krasen literarni večer, smo takrat za-

pisali, pomembno dejanja, a odziva italijanskega občinstva ni bilo. To najbrž ne zahteva nobenega dodatnega komentarja. Večer so pisatelji preživeli v pisanosti in hrupu kmetijskih dnevo v Boljuncu in bili, kot smo zvedeli naslednjega dne, zelo zadovoljni.

In še sobota. Čudovita kraška arhitektura štanjskega gradu je dala domovanje srednjeevropski matineji in nagradila poljsko pesnico Ewo Lipsko. Nadvse pomembna pa je bila predstavitev dveh Handkejevih knjig, Pesem trajanju in Ponovitev, katere se je udeležil sam avtor. Peter Handke se je slovenskim prevajalcem zahvalil za odlična prevoda in dejal, da sta prevajalca predvsem v Ponovitvi (založba Wieser) »ujela« njegov jezik in ustvarila nov kodeks, nekakšno novo latinščino, za kar si je prizadeval tudi sam. No, zvečer je bilo tradicionalno srečanje v jami Vilenici. Nekoč so se tam zbirale vile, sedaj se pisatelji, ki čarajo svoje svetove lepote in resnice.

Po zapisanem je jasno, da je Vilenica posebne vrste fenomen. Grajena ni samo na akademskih intelektualnih temeljih, ampak živo posega v življenje tega našega sveta. Dokaz temu so vse trdnje vezi in pa konkretna dejanja, kot na primer prevodi knjig, ki jih prav Vilenica spodbuja. Ali pa to: madžarski pisatelji so napisali (udeleženci pa odobrili) poziv evropskim narodom, naj preprečijo rušenje 8 tisoč vasi v Rumuniji, kjer živi madžarska narodna skupnost.

MARIJ ČUK

Znanstvena fantastika v Ljubljani

Znanstvena fantastika je umetniška zvrst, ki ima po svetu izredno veliko število ljubiteljev. V Jugoslaviji in v Sloveniji se je množično razširila šele proti koncu šestdesetih let. Pred kratkim sta Žiga Leskovšek in Mitja Zupančič pripravila in uredila v samozaložbi almanah "Terra", ki je tudi najbolj poglobljena antologija znanstvene fantastike v Sloveniji. Razdeljen je na tri dele: prvi je sestavljen iz prevodov nekaterih izmed najboljših kratkih proz angloameriških pisateljev, med katerimi so Dick, Leiber, Sheekley, Martin in drugi. Drugi del je izbor slovenske proze, ki obsega predvsem dela Mihe Remca, Sama Kuščerja, Sama Resnika in Mirana Rotnerja. V izbor so vključeni tudi avtorji, ki so v to literarno zvrst posegli le priložnostno (Peršak in Jaša Zlobec). Tretji del zbornika sega na področje publicistike in in kritike. V dveh člankih Žiga Leskovšek predstavlja dela pisatelja Roberta Sheckleja in ilustratorja Franka Paula.

V Ljubljani pa bo predvidoma od 27. do 30. t. m. potekala v Cankarjevem domu tretja bienniala prevodov z naslovom "Dnevi znanstvene fantastike v Ljubljani". Na prireditvi bodo prikazani tudi novejši znanstveno fantastični filmi.

St. Sa.

Izjava Slovenske matice o rabi slovenščine

Slovenska matica v Ljubljani se že spričo zaveznanosti svoji več kakor stodvajsetletni tradiciji kot eminentno nacionalna institucija in kot najstarejša slovensko »književno, kulturno in znanstveno društvo« pridružuje protestom slovenske demokratične javnosti ob kršenju ustavno zagotovljene pravice do rabe slovenščine v slovenski državni skupnosti, ki smo mu bili priča ob protizakonitem početju vojaškega sodišča v Ljubljani in tistih organov v ozadju, ki so njegovo ravnanje kljub vsem upravičenim ugovorom podpirali in ga še podpirajo in dovoljujejo. Ne nazadnje opozarjamo, da je bila s to žalitvijo slovenskega občestva in odkritim kršenjem zakonite rabe slovenskega jezika v matični domovini prizadejana huda škoda tudi Slovincem onstran državnih meja v boju za priznanje narodnostnih pravic. Nasploh pa poudarjamo, da raba slovenščine kot uradnega jezika na območju SR Slovenije ni in v nobenem primeru ne more biti predmet kakršne koli debate, pogajanja ali celo barantanja, saj je slovenski jezik bistvena in neodtujljiva prvina suverena obstoja in samobitnosti slovenskega naroda ter že zdavnaj dosežena in izbojevana pravica.

Kakor torej ni nobene potrebe, da bi to pravico pred komer koli še dodatno dokazovali in utemeljevali, tako hočemo tudi ob tej priložnosti vendarle poudariti dejstvo, da so se ob omenjenem dogodku v »vprašanju« rabe slovenskega jezika kot v žarišču zgostili nereseni problemi našega političnega življenja; še enkrat se je jasno pokazalo, da gre pri dogajanju, katerega neslavni vrh so bile tudi siceršnje, dovolj znane kršitve pravnih norm na procesu pred vojaškim sodiščem, za odvod iz širše, splošne problematike.

Gre za bistveno vprašanje demokracije v naši slovenski in jugoslovanski državni skupnosti, za demokratizacijo političnega sistema in za že vse predolgo aktualno in neodložljivo uveljavitev civilne družbe in pravne države.

To pa so temeljna vprašanja, na katera je Slovenska matica opozorila na občnem zboru 10. marca 1988 v svoji izjavi ob spreminjanju ustave in ki so rešljiva, kakor smo zapisali tedaj, edinole »z ohranitvijo neposrednih volitev kot najbolj bistvene značilnosti človekovih političnih pravic v našem

času« in razdružitvijo trojne oblasti, zakonodajne, sodne in izvršne. Samo z vsesplošno demokratizacijo, z neposrednimi svobodnimi volitvami in zakonitim nadzorom javnosti nad delovanjem državnih institucij bo mogoče doseči dejansko suverenost slovenskega narodnega življenja in obstoja in zavarovati individualne človekove pravice in svoboščine v Sloveniji in Jugoslaviji.

V tem smislu Slovenska matica odobrava izredno pomembno delovanje Odbora za varstvo človekovih pravic in se pridružuje njegovi zahtevi, da zakonita telesa presodijo ustavnost vojaškega dokumenta, iz katerega je izšlo sojenje četverici v Ljubljani, in svojo argumentirano oceno sporoče javnosti. Naloga istih zakonitih teles pa je tudi presoditi celoten sodni postopek in storiti vse za zavarovanje zakonitosti. Svojo podporo izreka Slovenska matica tudi prizadevanjem in konkretnim akcijam Inicijativnega odbora za ustanovitev Sveta za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin pri Republiški konferenci SZDL in se zavzema za kar najhitrejšo uresničitev zamisli o ustanovitvi takega telesa.

pismi uredništvu - pismi uredništvu - pismi uredništvu - pismi uredništvu

Ko bi ne bilo srbske vojske...

Spoštovani gospod urednik!

Pišem vam ta dopis v srbohrvaščini v prepričanju, da me boste razumeli, kot tudi jaz, vaš čitatelj, razumem tekste v slovenskem jeziku. Obenem vas prosim, da v imenu objektivnosti, enakosti in nepisanih zakonov novinarske etike, kot tudi pravice človeka rabiti lasten jezik, objavite v eni prihodnjih števil in na ustreznem mestu vašega cenjenega lista tale moj tekst:

V št. 173 Primorskega dnevnika z dne 10. avgusta letos je na deveti strani v velikem okvirju objavljena neka vrsta kramljanja pod naslovom »O pajčevinah in kruhu«, katere avtor je Igor Škamperle.

To bi - verjetno - šlo mimo neopazno, ko bi to kramljanje oziroma njen avtor ne imela kvaziznanstvene, historiografske in sociološke pretenzije. Pa tudi to bi se dalo prenesti kot neko širokoustenje nadebudnega, perifernega intelektualca, ki na začetku svojega teksta najprej reklamizira razmišljanja nekega - blago rečeno - spornega slovenskega zgodovinarja (kot je prof. Merku) in da se potem v nadaljevanju izživlja s floukulami, pomešanimi s ponarejenimi dejstvi iz preteklosti in s posrednim, nekulturnim žaljenjem nekega naroda.

Gre za odlomek, ki se začneja takole: »Ob ključnih dogodkih koncem prve svetovne vojne...«, a v prvi vrsti o stavku, ki se glasi: »Izgubljen je bil Trst, zaradi malomarnega odnosa politike in brutalnega obnašanja srbske vojske na Koroškem, tudi Celovec.« Na stran vsega, da ne rečemo nepismena konstrukcija tega stavka, kjer bi se bralcu moglo zdeti, da je srbska vojska odgovorna za izgubo Trsta in Celovca. Toda kriviti srbsko vojsko, poleg z epiteti brutalnosti in primitivnosti, za izgubo tudi samega Celovca, to gre že čez mejo slehernega kulturnega pogovora v vsaki družbi, pa tudi v tako imenovani »civilni«, za katero se, vsaj z besedami, avtor zavzema.

Zgodovinsko dejstvo je, da ni srbska vojska nikoli zasedla ali držala avstrijski del Koroške; a ko bi to naredila, je verjetno, da bi plebiscit leta 1920 izpadel malo drugače, kot je pač izpadel, to je z minimalno razliko v korist Avstrije. O tem priča neki spomenik, ki so ga svoj čas postavili Avstrijci na svojem obmejnem delu, v vzhodju Karavank, na

katerem piše: »Do tega kraja, in ne dalje, so prišli srbski konjeniki.« Ob tej priložnosti so bili Avstrijci dovolj civilizirani, da so se omejili na dejstvo in da se niso poslužili epitetov, podobnih tistim, ki jih objavlja v današnjem času slovenski zamejski list. O tem bi mogel do neke mere pričati tudi jaz, sin Istrana, Blaža Maksimilijana Dekliča, ki je kot avstrijski »Wachmeister« pristopil odredu generala Maistra in skupaj z njim dobil priznanje čina od srbske vojske oziroma vojske Kraljevine SHS.

Drugo zgodovinsko dejstvo je, da je proti Koroški, kot tudi proti delu Štajerske, a potem tudi proti Medjimurju deloval zgoraj omenjeni odred jugoslovanskih prostovolcev pod poveljstvom bivšega avstrijskega podpolkovnika Maistra, ki se je najprej sam proglasil za generala, a potem dobil pravico do čina in, kar je bilo najvažnejše, oskrbo od vojske SHS, to je srbske vojske. Temu generalu kot rodoljubu so Slovenci postavili spomenik, a on, če bi bil še živ, bi se gotovo ne strinjal s tezami današnjih komentatorjev.

Tretje zgodovinsko dejstvo je, da je na koncu prve svetovne vojne srbska vojska res delovala na terenu Slovenije, vendar na drugem sektorju, ne v smeri Koroške, temveč proti Italiji. Oktobra 1918, medtem ko so nekateri delegati tržaških Slovencev (dr. Ferfollja in drugi) šli v Benetke, da bi povabili italijansko vojno komando, naj pošlje čete, ki bi zavzele Trst (kar za italijanske stratege ni bilo tako nujno), je en odred redne srbske vojske, pod komando majorja Švabiča zavezal pozicije na ljubljanskih vratih pri Logatcu in se zoperstavil (ali iz samoiniciative ali ne) italijanski diviziji, ki je od Pistoje pridirala proti Ljubljani. Ko bi takrat ne bilo tega srbskega majorja in njegovega odreda na Planini pri Logatcu, kdo ve, kakšna bi danes sploh bila SR Slovenija pa tudi če bi ne prišlo že takrat do vojne med Italijo in SHS.

Na osnovi tega, kar sem navedel, menim takole:

— Nobena vojska ni ravnala in ne ravna v rokavicah, a je čudno, da »civilni« komentator Škamperle od vseh prejšnjih in nedavnih vojska, ki so šle čez Slovenijo in ji vladale, poudari le za srbsko vojsko, da je leta 1918 imela brutalno in primitivno vedenje, in to v Avstriji, ki se je stoletja vedla tako do nas.

Lahko trdim:

— Ko bi ne bilo srbske vojske v prvi svetovni vojni, bi ne bilo države Srbov, Hrvatov in Slovencev; to pomeni, da bi ne bilo ne današnje ne predvojne svobodne Slovenije; namesto te bi danes obstajala - morda - samo neka periferna provinca Avstrije.

— Ko bi ne bilo srbske vojske, ki je po prebitju solunske fronte v slabem mesecu, oktobra 1918, prišla do mej Avstrije in Italije, in ko bi ne bilo nekega njenega majorja, ki je pri Logatcu ustavil čete generala Pettiti di Loreta, bi takrat italijanska vojska gotovo vstopila v Slovenijo in dospela do meja Hrvaške.

— Ko bi ne bilo srbske vojske leta 1918, bi ne bilo niti druge Jugoslavije ne jugoslovanske armade iz leta 1945, ki je odgnala okupatorske in kvizlinške formacije iz Slovenije in ki je s svojo avtoriteto in zaupanjem, ki ga je uživala pri zaveznikih, uspela, da so se prav te Sloveniji priključila njeno današnje Primorje in druga ozemlja, ki so pripadala Italiji pred letom 1945.

— Ko bi ne bilo srbske vojske leta 1918, sem prepričan, da bi se težko danes, v letu 1988, mogel v Trstu svobodno izdajati Primorski dnevnik, in s posledico, bi ne mogli niti nekakšni socialni kritiki tiskati svojih pajčevinastih teorij oziroma gobeždati karoli na račun zgodovine.

Na koncu naj dodam pritrdilno:

— Ja, srbska vojska je kriva (ali ima za sluge?) zlasti za Slovence, ker uživajo nedvomno blaginjo v Jugoslaviji, da lahko govorijo in pišejo (nekaznovano) vse, kar jim pride na um, ter - končno - da lahko iz tržaškega zavetja neki njihov Škamperle pridiga neko vrsto kratkovidnega nacional-nihilizma.

In ob vsem tem se zavzemam za malo manjše pretencioznosti in poučne pajčevine, da za malo več kruha, to je objektivnosti in resničnosti v komentiranju zgodovine. To zahtevam od avtorja; a predvsem od vseh (v prvi vrsti od Primorskega dnevnika) malce več spoštovanja do srbske vojske, ki ga je nedvomno zaslužila.

Dr. Dragutin - Karlo Deklich
(nekdanji sekretar
»Istra-Trst-Gorica« v Beogradu,
novinar in AMG-Executive F.T.T.)

Lumpenkapital

Od prvega članka, v katerem meni nič, tebi nič pisec zagodi marksizmu dokončni »De profundis«, do drugega, v katerem se zjoče nad enkratnostjo Cankarjeve lirike, in še do tretjega, v katerem svetuje bralcem (če niso tega že storili) naj dopolnijo njih kulturno premoženje z branjem Merkujeve »Pajčevine«, Igor Škamperle plazi v nejasno raziskavo neke nove podobe slovenske politične in kulturne resnice.

Vsi zavedni Slovenci slutimo, da se za nas časi spreminjajo, da je Slovenija dosegla kulturno visoko izrazitost in da je zavest o tem precej razširjena — čeprav zaenkrat ne seže v globine preprostega naroda, ki neredkokdaj nima obilo denarja, da si privoščijo nakup dragih knjig in revij. Torej lahko bi rekli, da živimo v dobi nekeke slovenske intelektualne revolucije. Pisanje je danes na slovenskih območjih zelo razširjeno, a večinoma je to pisarjenje vzvišeno in obravnava argumente, ki se pretakajo na nivoju intelektualnih krogov, večina v obliki polemike. Eden predstavnikov takih stališč je prav prof. Merku in ne razumem, zakaj nam ga Škamperle priporoča, ker je izjemno poglavje KULTURA, ostala vsebina knjige zagrizeno polemična ali biografična.

Morebiti, da je marksizem neplodna utopija, ali zaenkrat se moramo »zamejci« zahvaliti v prvi osebi prav predstavnikom marksistične stranke, ki se najučinkovitejše borijo za dosego naših pravic v Italiji, pa če se pri tem naslanjajo na marksizem ali ne. Če bomo zamejci čakali, da nas prevzame v naročje kakšna druga stranka, imamo že dobre vzglede v ravnanju socialistične Labriole, ki je v Rimu podprl protislovenske manevre Camberja, ter rezultate zadnjih volitev, pri katerih niso socialisti izvolili niti enega Slovenca. Naj se naslonimo na takozvane pristne narodnjake? Pri njih bomo našli večinoma prav tisto slovensko kulturo, ki jo sam Merku označi kot »potrošniško« in ki pluje v morju slavnega blagostanja import-export in kratkoročnega kredita. To je tisti zamejski (in »Unejski«) lumpenkapital, ki bi hotel biti zastavonoša nove slovenske identitete, ali kateremu ne bi jaz zaupal niti vrednosti jermenov svojih starih »škarpetov«. Izjema so tisti naši intelektualci, ki pošteno in nesebično vnaprej gojijo slovensko romantiko, po Prešernovi in Cankarjevi poti, brez vsakega nadnarodnega cilja, ker vsak jezik vsebuje svoje lepote in neprevedljive izraze. Cankar piše naš jezik, jezik naših babic, ko so zvečer na ognjišču pripovedovale domače pravljice, jezik, ki smo se ga učili okoli skleda krompirja v obliki, največkrat v mraku, ker ni bilo denarja niti za petrolej. To je jezik, ki ga sleherni Slovenec še danes razume. Razpravljanje o teorijah in polemikah je dvoboj, v katerem v resnici vsak pisec najraje samega sebe posluša, hrepeneč predvsem po glavni vlogi ali zaradi frustracije, ki se neredkokdaj pretvori v tisto shizofrenijo, ki jo Merku omenja in kateri, kot kaže, ni lahko biti kos.

Alfred Švagelj

Nogomet: italijanski pokal Drevi Udinese - Inter

Italijanski nogometni pokal stopa v svojo zanimivejšo fazo, saj so že vse šibkeje ekipe izločene, v drugem kolu pa slabih enajstih ni več. Problem je seveda zanimanje občinstva, ki bo seveda osredotočeno predvsem na olimpijske igre, strastni nogometni navijači pa bodo lahko »trepotali« za izbrano olimpijsko vrsto, ki jo vodi Francesco Rocca. Drugo del tega pokala bodo namreč odigrali drevi (vse tekme bodo namreč ob 20.30), nato 21. in 28. t. m.

Vseeno pa bo danes na sporedu vrsta zanimivih tekem. Deželne navijače seveda najbolj zanima nastop drugoligaša Udineseja, ki je v nedeljskem prvem kolu B lige povsem razočaral, saj je v vlogi prvega favorita (skupno z Barijem) za prestop v A ligo ključno izgubil proti novincu iz Reggio Calabria. Udinese ima sedaj možnost takojšnje revanše, saj bo pred domačim občinstvom igral nič manj kot proti Interju. Tekma bo prav gotovo zanimiva, saj je Udinese res dobra ekipa, ki pa

očitno še išče svojo identiteto. Bomo videli, ali jo bo proti Interju tudi našla. Od ostalih tekem bi omenili prvoliigaške derbije Verona - Torino, Lazio - Fiorentina in Juventus - Ascoli.

SKUPINA 1: Sambenedettese - Milan; Verona - Torino. SKUPINA 2: Cesena - Modena; Lecce - Napoli. SKUPINA 3: Pescara - Ancona; Pisa - Roma. SKUPINA 4: Monza - Bari; Sampdoria - Atalanta. SKUPINA 5: Lazio - Fiorentina; Udinese - Inter. SKUPINA 6: Como - Brescia; Juventus - Ascoli.

Nogomet: Nizozemska - Wales za SP

AMSTERDAM — Evropski prvak Nizozemska bo danes odigrala svojo prvo uradno tekmo, odkar je osvojila to prestižno kontinentalno lovoriko. Igrala bo namreč proti Walesu v okviru kvalifikacij 4. skupina za naslov na svetovnem prvenstvu, ki bo leta 1990 v Italiji.

kratke vesti - kratke vesti

Košarka - turnir Alpe-Adria: Cibona premagala Fantoni

ZAGREB — V 3. kolu košarkarskega turnirja Alpe-Adria je zagrebška Cibona premagala videmsko moštvo Fantonija s 101:95 (67:49). Najboljša strelca v zagrebških vrstah sta bila Sunara (26 točk) in A. Petrović (25), pri Videmčanih pa White (24) in King (17).

Banks v Bologni

BOLOGNA — Američan Gene Banks, krilo, visok 2 m, je drugi tujec bolonjskega košarkarskega moštva Arimo. Banks je šest let igral v ameriški profesionalni ligi NBA (San Antonio Spurs in Chicago Bulls).

Atletika: Schult 70,64 m

VZHODNI BERLIN — Vzhodni Nemec Jurgen Schult, svetovni prvak v

metu diska v Rimu, je na včerajšnjem mitingu v Berlinu dosegel odlične rezultate v metu diska s 70,46 m. Schult je tudi svetovni rekorder s 74,06 m.

Šah: Short dohitel Karpova

TILBURG — V petem kolu velikega šahovskega turnirja v Tilburgu je angleški vele mojster Short na vrhu skupne lestvice dohitel bivšega svetovnega prvaka Karpova, Nikolić pa je že petič zaporedoma remiziral.

IZIDI 5. KOLA: Hubner - Short 0:1; Portisch - Karpov remi; Nikolić - Timman remi; Van der Wiel - Hjartarsson remi.

LESTVICA: Karpov in Short 3,5; Nikolić in Timman 2,5; Hübner, Hjartarsson, Portisch in Van der Wiel 2 točki.

Srečanje maloobmejnih podjetij

Že prve dni avgusta smo sporočili, da bodo v septembru že tradicionalne igre maloobmejnih podjetij. Trgo-Umag iz Umaga, ki je letošnji prireditelj, je sporočil, da bodo tokrat igre trajale dva dni, in sicer v soboto, 17., in nedeljo, 18. t. m. Tekmovalne ekipe so že sestavljene in izgleda, da bo prisotnost članov tudi letos polnoštevilna. Že v preteklih letih smo podčrtali, da je športno srečanje povod za širše srečanje med udeleženci maloobmejnih podjetij in da so na manifestaciji vabljeni v imenu tržaške zunanjetrgovinske sekcije tudi vsi ostali člani podjetij. Zaradi tega podajamo v skrajni obliki potek prireditve. Zbirališče je v soboto ob 9. uri v hotelu Istra v Umagu Katoro. Po otvoritvi bodo sledila tekmovanja, ki bodo trajala tudi v popoldanskih urah. Ob 19.30 je predvidena slavnostna večerja in prosta zabava, kakor zagotavlja prireditelj, do »zore«. V nedeljo dopoldne bodo sledila finalna tekmovanja v nogometu, odbojki in tenisu. Za prenočišča je na razpolago dovolj prostora, tako da ni potrebna predhodna rezervacija mest. Po zaključku tekmovanja bo sledilo nagrajevanje in najavljen novega organizatorja za naslednje leto. (ok)

Tretji »Pokal Mitja Čuk« v organizaciji SZ Sloga Turnir za mlade odbojkarje in odbojkarice

Med nagrajevanjem na turnirju v Zgoniku

(foto Križmančič)

V sklopu odbojcarskega tečaja v Zgoniku in po dogovoru z vsemi društvi, ki so pristopila k tej iniciativi, je bilo v soboto v organizaciji SZ Sloga na sporedu tekmovanje za tretji »Pokal Mitja Čuk«. Tekmovanje je SZ Sloga priredilo v sodelovanju z odborom Sklada Mitja Čuk, s katerim že več let sodeluje in čigar ime nosi ena Sloginih mladinskih odbojcarskih vrst.

Tekmovanja v Zgoniku so se udeležili malodane vsi, ki so tudi obiskovali odbojcarski tečaj, razdeljeni pa so bili v štiri kategorije in sicer under 14, superminivolley, minivolley in še »mini-minivolley«, kjer so nastopali bodoči odbojkarji letnikov 1980 in 1981. Čisto vsi, od najstarejših do najmlajših, so nastopanje na turnirju vzeli sila resno in vsi so se potrudili, da bi se kar najbolje odrezali. Ob sklepu turnirja je vsem otrokom in njihovim staršem spregovorila predstavnica odbora Sklada Mitja Čuk Dorica Žagar, ki je otrokom z vsem razumljivimi besedami predstavila problematiko prizadetih otrok in jih pozvala, naj takih otrok nikakor ne odklanjajo, saj jih mora vsa družba, torej predvsem njihovi vr-

stniki, sprejeti medse in jim pomagati. Vsem se je zahvalila za sodelovanje, še posebej pa SZ Sloga, ki po svojih močeh popularizira med širšo javnostjo ime Sklada. Gospa Žagar je tudi podelila zmagovalnim ekipam v vsaki kategoriji ličen pokal.

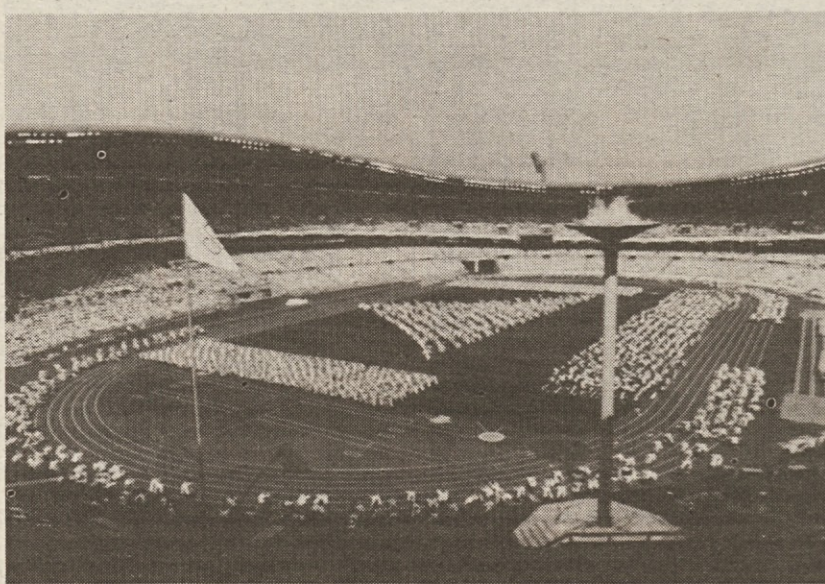
MINI MINIVOLLEY: 1. Snoopy (Sloga), 2. Maple Town (Sokol), 3. Pantera Rosa (Sloga), 4. Gaja (Sloga).

POSTAVE. Snoopy: Mitja Tretjak, Matevž Peterlin, Peter Milič, Tomaž Metlika, Matjaž Pečar. Maple Town: Jensenka Furlan, Maša Stranj, Vanja Švara, Karin Gabrovce, Tatjana Kobal. Pantera Rosa: Monika Kette, Katrin Dilli, Ilonka Križman, Martina Živec, Barbara Košuta. Gaja: Erika Hrovatin, Tjaša Kalc, Ivana Terčon, Ivana in Martina Grgič.

MINIVOLLEY: 1. Colors (Bor), 2. Sloga (fantje), 3. Sloga (ženske), 4. Špade (Kontovel), 5. Squali bianchi (Bor), 6. Sloga 2, 7. Sokol, 8. Agols (Sloga).

POSTAVE. Colors: Hejdi Lista, Tjaša Gruden, Tanja Zadnik, Dagmar Depaolis. Sloga (fantje): Aljoša Paulina, Thomas Velikonja, Fabio Germani. Sloga (dekle-

Seul 1988: še tri dni do slovesnega odprtja olimpiade Američanov ne bo na otvoritvi?

halo seul!

Udeležbo potrdilo 158 držav

Do včeraj je udeležbo na olimpiadi v Seulu potrdilo 158 držav, skupno pa bo v Seulu in drugih južnokorejskih mestih prisotnih 13.770 športnikov in njihovih spremljevalcev. Le Liberija in Kongo še nista potrdila svoje udeležbe, čeprav sta se vpisala v rednem roku, medtem ko so se igram dokončno odpovedali Severna Koreja, Kuba, Etiopija, Nikaragva, Sejšelski otoki in Albanija. Madagaskar pa je že napovedal svoj odstop.

Kokakola je doping?

Preplah v olimpijskem naselju v Seulu! Kokakola naj bi bila, seveda zaužita v prekomernih količinah, doping! To je včeraj izjavil neki sovjetski športnik, ki je sicer dodal, da mu ta brezalkoholna pijača zelo ugaja, vendar da pa se ji bo za časa olimpiade odpovedal, saj noče biti diskvalificiran zaradi dopinga. Kokakola je eden največjih sponzorjev teh iger in jo športnikom točijo brezplačno, prav zato je ta izjava dvignila mnogo prahu. Predstavniki Coca-Cole so takoj demantirali tako tendenciozno vest ter užaljeno, a odločno potrdili, da je kokakola pijača, ki jo lahko športniki zaužijejo, kolikor je pač želijo, ne da bi to imelo neprijetne ali celo »tragične« posledice.

Mennea zastavonoša?

Pietro Mennea bo skoraj gotovo italijanski zastavonoša na uradnem slavnostnem odprtju olimpiade, ki bo v soboto. Olimpiada v Seulu bo, kot znano, za Mennea že peta zaporedna, najbolj zanimivo pa je dejstvo, da se je Mennea na vseh štirih olimpiadah, ki se jih je udeležil, uvrstil v finale. V Münchnu je bil tretji, v Montrealu četrti, v Moskvi je osvojil zlato z neverjetnim finišem, pred štirimi leti v Los Angelesu pa je osvojil odlično četrto mesto.

Pozor na taksiste...

Baje so ena največjih nevarnosti, ki v Južni Koreji pretijo športnikom in turistom... taksisti. Tu jih je več tisoč in jih ustaviš tako, da le nalahno pomigaš z glavo. Nato obrazložiš svoj cilj, taksist pa bo pokimal in dal vtis, da te je popolnoma razumel. Vendar pa je dokazano, da te v 80 odstotkih taksisti peljejo v popolnoma napačni kraj, kot si si ti zaželel. Pa še jeziti se ne moreš, ko pa se ti tako lepo in prijazno smehljajo...

Ameriška olimpijska reprezentanca grozi organizatorjem, da se ne bo udeležila sobotne otvoritvene svečanosti. Ta novica, ki je udarila kot strela z jasnega, je ustvarila velik preplah. Odkod pa ta huda grožnja ZDA? Organizatorji so namreč zaradi praktičnosti omejili število športnikov, ki se bodo udeležili slavnostnega odprtja, saj bi se, po njihovem mnenju, v obratnem primeru slednje preveč zavleklo. ZDA ima 870 atletov, dovolili pa so »le« 360 njihovim predstavnikom, da se udeležijo mimohoda. SZ je v Seulu prisotna s 875 športniki, na svečanosti pa se jih bo »sprehajalo« 870. Med najbolj »oklestenimi« reprezentanci sta poleg še omenjenih še Kitajska in Južna Koreja.

Italijanski minister za turizem in šport Franco Carraro je imel sinoči v Seulu tiskovno konferenco, na kateri je govoril o celi vrsti problemov, od dopinga do uvrstitve Italije na tej olimpiadi, od bojkota nekaterih držav pa do števila zlatih kolajn, ki jih bo osvojila Italija v Seulu.

Carraro je najprej poudaril, da sta bili zadnji dve olimpiadi hudo okrnjeni zaradi »političnega pingponga«, ki lahko le škoduje olimpijskemu gibanju. Tako olimpiada v Moskvi kot tudi tista v Los Angelesu nista odražali trenutnega športnega stanja na svetu, bojkot pa je škodoval predvsem športnikom samim, ki so morali ostati doma. Kar se dopinga tiče, je dejal, da nedavne diskvalifikacije italijanskih kolesarjev na SP v dirkališčnih voznjah ne škodujejo italijanskemu prestižu, saj ni »sodba dokončna«.

Italija seveda nikakor ne bo mogla v Seulu osvojiti enakega števila kolajn kot v Moskvi, kjer je bila bera rekor-

dna, pa niti kot v Los Angelesu, kjer so manjkali, kot znano, vsi športniki vzhodnoevropskih držav in tistih, ki so ideološko vezane na Sovjetsko zvezo.

Na vprašanje o splošni italijanski bilanci na dosedanjih olimpijskih igrah modernega časa je Carraro odgovoril, da so bile igre v Rimu leta 1960 in tiste v Tokiu štiri leta kasneje »dobre«, vendar pa da pričakuje, da se bodo Italijani izkazali tudi na teh.

Kar se tiče zimskih olimpijskih iger leta 1994, ni Carraro zakrival svojih »švedskih simpatij«, saj je menil, da je prav švedsko mesto Oerstersund najbolj logičen in primeren kandidat, Cortina da pa se je odpovedala kandidaturi, ker pač ne bi imela nobene možnosti, da bi jo izbrali za sedež ZOI, ki bodo na sporedu čez šest let.

»Kaj pa svetovno nogometno prvenstvo leta 1990 v Italiji?« je vprašal neki novinar. Carraro je z gotovostjo odgovoril, da bo slednje »prav lepo prvenstvo«, pa čeprav so bodo gotovo pojavile polemike, ker »vse, kar se zgodi v Italiji, je politika.«

Mednarodni olimpijski odbor je v Seulu prvič uvedel test proti marihuanu, vendar pa proti tistim, ki bodo pozitivni na teh pregledih, ne bodo kazensko postopali.

Medtem se olimpijsko naselje vse bolj polni, vsak dan pa so na sporedu dviganja zastav. Včeraj so, zaradi majhnega števila športnikov iz Kostarike (le devet), opravili dve dviganji z eno samo ceremonijo. Kostariko so enostavno pridružili Braziliji. Vendar pa, kot kaže, dviganja zastav v olimpijskem naselju marsikateri ne upošteva, preveč. Dovolj je, da pomislimo, da so se ga atleti ZDA udeležili kar v kavbojkah...

Na sliki: generalka sobotne otvoritvene svečanosti v Seulu.

A.S. Pro Gorizia

Cene vstopnic

POKRITA TRIBUNA	12.000 lir
TRIBUNA	10.000 lir
STOPNIŠČE	7.000 lir
S POPUSTOM*	3.500 lir

*vstopnice za vojak, ženske in invalide, mladino od 13. do 18. leta: do 12. leta brezplačno

KORIST...

	ABONMA	VSTOPNICA	PRIHRANEK
ZLATA POKRITA TRIBUNA	400.000 lir		
POKRITA TRIBUNA	200.000 lir	12.000 lir	— 64.000 lir
POKRITA TRIBUNA ON & ONA	350.000 lir	24.000 lir	— 178.000 lir
TRIBUNA	150.000 lir	10.000 lir	— 80.000 lir
TRIBUNA ON & ONA	250.000 lir	20.000 lir	— 210.000 lir
STOPNIŠČE	100.000 lir	7.000 lir	— 79.000 lir
STOPNIŠČE ZA ŽENSKE	60.000 lir	3.500 lir	— 59.500 lir
S POPUSTOM*	60.000 lir	3.500 lir	— 59.500 lir

NOGOMETNA SEZONA 1988/89 PREDVIDEVA 17 TEKEM IN 10 PRIJATELJSKIH SREČANJ

... imajo najzvestejši

Košarka: naporen konec tedna za jadranceve

Koristne predprvenstvene tekme

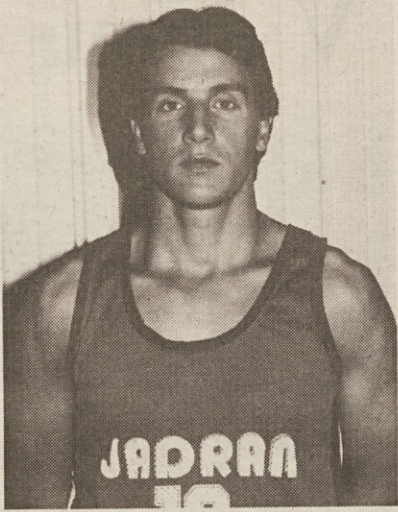
Konec tedna je bil za Jadranove košarkarje kar naporen. V petek, soboto in nedeljo so namreč odigrali kar tri srečanja (dve v okviru turnirja Alpe-Adria in prijateljsko tekmo v Ljubljani).

Vsa tri srečanja so bila za jadranceve še kako koristna brez bližnjim začetkom prvenstva B-2 lige. Škoda pa, da se je prav na zadnji nedeljski tekmi v Ljubljani hudo poškodoval Valter Sosič, ki si je zlomil ličnico in bo zato potrebna operacija. Sosič bo najmanj dva tedna preležal v bolnišnici, potem bo seveda moral počivati in šele nato bo z »zaščitno masko« na obrazu začel lažje trenirati. Nedvomno je to hud udarec za vso ekipo, saj je Valter pravi steber predvsem Jadranove obrambe.

TURNIR ALPE-ADRIA CIBONA (MLADINCI) - JADRAN

97:79 (42:41)
JADRAN: Starc 14 (0:1), Persi 2, Čuk 8 (2:3), Corsi 2 (2:2), Sosič 9 (3:4), Arena 6 (2:2), Rauber 8 (0:2), Ban 18 (4:4), Daneu 16 (4:4). TRI TOČKE: Starc 2.

Jadranovci so v tem srečanju nastopili okrnjeni, brez Gobba, ki je bil delovno zaposlen, in brez poškodovane-

ga Manzana. Zamenjala pa sta ju mlada Arena in Ažman.

Naši so v prvem polčasu dobro igrali in bili povsem enakovredni mladincem Cibone, ki so nastopili zelo moto-

virano na igrišču. V drugem polčasu so jadrancevi nekoliko popustili in visok poraz je bil tu.

MARIBOR - JADRAN 100:72 (49:37)
JADRAN: Starc 13, Persi, Čuk 15, Corsi 3, Sosič 6, Rauber 14, Ban 11, Daneu 6, Gobbo 4, Ažman, Arena.

V sobotnem srečanju v Mariboru so bili domačini odločno boljši. Igrali so zelo sproščeno in učinkovito in predvsem bivši košarkar Budućnosti Ivanovič, ki je dosegel 25 točk, je bil za jadranceve neresljiva uganika. V naši ekipi pa se je poznalo, da Gobbo še ni uigran.

**PRIJATELJSKA TEKMA
JEŽICA - JADRAN 78:81 (34:32)**
JADRAN: Starc, Persi, Čuk 3, Corsi, Sosič 4, Arena, Rauber 21, Ban 21, Daneu 14, Gobbo 12, Ažman. TRI TOČKE: Ban 3.

V napetem in zelo izenačenem srečanju so jadrancevi le uspeli zmagati. Vsi jadrancevi so pokazali napredek v igri, žal, pa se je na tem srečanju hudo poškodoval Valter Sosič.

Na sliki: Valter Sosič, ki se je na nedeljski tekmi v Ljubljani hudo poškodoval.

Lokostrelstvo: na dveh tekmovalnih

Same zmage naših zastopnikov

»Veni, vidi, vici«. S tem Cezarjevim rekom bi lahko označili nastope mladih lokostrelcev briškega društva Naš prapor Sirion, ki z vsakega tekmovalnega odhaja z vrsto dobrih uvrstitev. Tako je bilo tudi to nedeljo na dveh tekmovalnih v kraju Cavallino pri Benetkah ter v Avstriji, na turnirju Alpe-Jadran.

Na beneškem tekmovalju je med začetniki zmagal Ivan Zotti (1.047 točk), med dečki pa je Denis Bensa zasedel 2. mesto (1.267), Boris Lutman 3. (1.223), Franko Baradel pa 4. (993). Rutinska je tudi zmaga Vesne Lutman med mladinkami, ki je ob tej priložnosti zbrala 1.093 točk.

Na turnirju Alpe-Jadran v Avstriji pa se je izkazala Zdenka Ferlat, ki je z 2.131 točkami zmagala med mladinkami.

Tenis: pestra dejavnost našega društva

Gaja na več frontah

Konec tedna je bil za Gajeve teniške igralce po avgustovskem premoru spet nadvse živahen. Na igrišču so stopili domala vsi člani, od najmlajših (under 10 in under 12) do starejših in rekreativcev.

Od petka do nedelje se je na igriščih TC Morena pri Vidmu potegovalo za najvišja mesta na tekmovalju Super Master Superga osem najboljših fantov in deklet izpod 12 let v deželi. Med njimi je bil tudi Borut Plesničar. Osvojil je končno 4. mesto, potem ko je v malem finalu po napeti in živčni igri izgubil proti Enricu Bartoliju iz Trsta s 7:6, 4:6, 2:6. Pred tem je v prvem srečanju prepričljivo premagal Gorčana Aleksandra Pausija s 6:1, 6:2 in izgubil proti tradicionalnemu nasprotniku in končnemu zmagovalcu Masterja Davidu Ruzicju s 2:6, 3:6.

Najmlajši (under 10) so se v Fagagni pri Vidmu udeležili ekipnega tekmovalja v organizaciji deželne teniške zveze. Tekmovalja se je udeležilo precejšnje število otrok in je potekalo v treh različnih panogah (tenis, tek in met medicinke). Martina Kufersin, Erika Rač, Aleš Plesničar, Vasja Vaupetič in Gabrijel Talotti, ki so z dvema ekipama zastopali Gajo, so na ekipni lestvici zasedli 3., oziroma 5. mesto. Posamezno so se izkazali predvsem v metu medicinke in v tek. S tem so dokazali, da so telesno dobro pripravljene. Ta pa je nujna podlaga, na kateri naj bi gradili teniške veščine. Na teniškem turnirju sta se najbolj izkazala Martina Kufersin, ki je bila med dekleti peta, in Aleš Plesničar tretji pri fantih.

Lepo število članov je v soboto odpoštovalo v Ljubljano na prijateljsko srečanje s klubom Slovan. Na igriščih na Kodeljevem so odigrali več srečanj. Gajevci so morali spet priznati premoč gostiteljev, ki je v dolgih letih prijateljskih stikov med kluboma že trajna konstanta. V istih dneh pa se je na domačih igriščih začel odvijati letni društveni turnir, ki bo v prihodnjem tednu določil klubskega prvaka. Medtem ko so že odigrali prvo kolo moškega turnirja, se bodo v prihodnjih dneh začeli še tekmovalji v ženski konkurenci in v igri moških dvojic. (Alma)

Teniška turnirja na Vrhu in v Doberdobu

Množičen odziv na obeh tekmovaljih

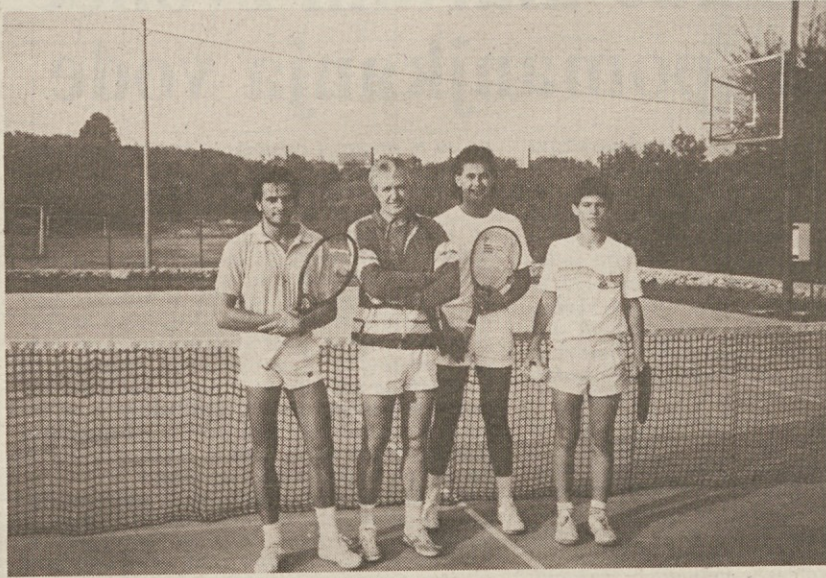
Rodney Pausi in Silvan Ferfolja sta zmagovalca teniških turnirjev na Vrhu in v Doberdobu, na katerih je sodelovalo več kot 50 tekmovalcev.

Tolikšna udeležba na obeh turnirjih dokazuje, da si je ta športna panoga zagotovila določen ugled med našimi športniki in da je že napočil čas za ustanovitev prvega slovenskega teniškega kluba na Goriškem.

Kar zadeva vrhovski turnir, je mladi Rodney Pausi po treh setih (6:4, 3:6, 6:2) strl odpor Borisa Cotača. V malem finalu pa je domačin Ladi Devetak z 2:1 (5:7, 6:1, 6:2) premagal Valterja Nanuta.

Prvega teniškega turnirja za pokal Doberdob se je udeležilo 22 tekmovalcev. V odločilnem srečanju je Silvan Ferfolja s 13:5 premagal Davida Gergoleta. V srečanju, ki je veljalo 3. mesto, je Romano Jarc s 15:0 odpravil Igorja Crosellija.

Na sliki finalisti teniškega turnirja na Vrhu. (foto Lutman)

Na Kontovelu sklenili košarkarski tabor

Velika udeležba predvsem najmlajših

Pri športnem društvu Kontovel so pripravili košarkarski tabor, ki se je pričel v ponedeljek, 29. 8. in trajal vse do sobote, 10. 9. m. Tabora so se, poleg začetnikov, udeležili mladi, ki so lani nastopili v prvenstvu propaganda, minikošarkarji in kadeti. Le - ti so sklenili tabor z gostovanjem pri beograjskem Partizanu.

Tabora se je udeležilo več kot 50 mladih, katere sta vodila trenerja Ladi Šepc iz Postojne in Igor Meden iz Sežane. Še najbolj razveseljivo pa je dejstvo, da je bilo največ (17) začetnikov.

Začetniki prihajajo iz Kontovela in Proseka, a tudi iz Križa, Praprota in Nabrežine. Njihova starost se suče od šestih do osmih let. Gre za mlade, ki se prvič soočajo s košarko, tako da je delo z njimi precej naporno. Mlade je treba najprej navaditi, da vzljubijo ta šport.

Dosti izkušenj s tem v zvezi sta si Šepc in Meden pridobila na svetovnem minikošarkarskem prvenstvu v La Co-

runi (Španija), katerega sta se udeležila v spremstvu jugoslovanske reprezentance. Velik poudarek dajeta tako koordinaciji in gibljivosti, a ne pozabljata na pomen, ki ga ima pri začetnikih otroška igra. Otroci se zato dalj časa ukvarjajo z igrami z žogo, saj jo tako kmalu vzljubijo kot igralni element.

Odbor društva, s predsednikom Henrikom Lisjakom na čelu, je od blizu sledil celotnemu poteku tabora. Posebno pohvalo pa si zaslužijo starši, ki so redno skrbeli za prevoz svojih otrok. Sploh pa so bili pogoj za delo dobri, v kolikor so imeli organizatorji na razpolago, poleg odprtega kontovskega igrišča, tudi pokrito telovadnico, ki bi prišla prav v primeru slabega vremena.

Taboru sledijo redni treningi, na katere vabijo tudi druge mlade, še zlasti začetnike. Le - ti bodo vadili od torkih in četrtek, od 16.30 do 18.00. (W. K.)

obvestila

NOGOMETNA SEKCIJA BOR
obvešča, da so se pričeli treningi otrok, in sicer ob ponedeljkih, sredah in četrtek od 15.30 do 17.30 ter da se še nadaljujejo vpisovanja otrok.

SK DEVIN
priredi od 16. do 19. t. m. štiridnevni izlet v Innsbruck, München in Salzburg ob priliki Oktoberfesta z ogledom raznih zanimivosti. Na razpolago je še nekaj prostih mest (4). Za informacije in vpisovanje Purič - tel. 227196 in Škerk - tel. 200236, v večernih urah.

**RITMIČNI ODSEK
ŠK KONTOVEL**
sporoča, da bo začel sezono 1988/89 za vse skupine dne 20. t. m. ob 16. uri v Kulturnem domu na Proseku, kjer bo tudi vpisovanje.

AO SPDT
prireja ALPINISTIČNI TEČAJ za vse. Vpisovanje ob sredah 14., 21. in 28. t. m. na sedežu odseka (Ul. Carducci 8, II. nad.) od 20.30 do 21.30 ali pa telefonsko na štev. 227277, Papi

Zamislim se. Hočem razumeti in naposled si tudi domislim razlago. Besede, ki so na zunaj tako polne pomenov in različnih vrednot, so večkrat prazne in lažne. Hinavske so, saj si same dajajo vrednost, ki je nimajo. Cel dan smo razpravljali, in jaz sem mislil, da so to lepe besede, ki ponazarjajo velike ideje in vzvišene misli. In sedaj? Vse je poplitnilo in naposled izginilo. Besede so zahrbtnje! Ta dan je bil prazen, zato so bile tudi besede prazne. Če je dan prazen, so vedno tudi besede prazne. Temu ni mogoče oporekati. In zato, če hočem svoj dnevnik napolniti z dogodki, jih moram tudi v resnici doživeti! Kako enostavna je ta misel, a kako težko se je bilo dokopati do nje.

Ko že nekaj časa zrem v zvezek, ne da bi ničesar napisal, pogledam prijatelje, ki se mučijo s podobnimi zadevami. Vsi dokaj hitro zaprejo svoje dnevnike in se z vzdihom lotijo branja. Verjetno so se tudi oni zavedali puhlosti tega dne. Vendar pa me ta misel navdaja z optimizmom. Časa brezdelja je polna do vrha, mi pa smo na dnu, tako da se lahko le še dvignemo. Gotov sem, da tudi ostali mislijo isto, tako da sem prepričan, da se bo že jutri nekaj zgodilo. Grem iz šotora, se nadiham mrzlega ledeniškega zraka in sem spet miren. Jutri bo nov dan.

Še je čas

Pri zajtrku čutim neko posebno atmosfero, med svečanim, odločnim in bojevitim. Že po obrazu se Vikiju pozna, da se napovedujejo važne odločitve. Komaj si vsi pripravimo obloženi čepati, Viki začne: »Fantje, sedaj si moramo nekaj resno povedati. Že štiri dni je vreme muhasto, to pa lahko v Karakorumu traja še cel mesec. Smo že dva tedna v bazi, pa nismo prišli nikamor. Zato sem se odločil, da jutri gremo na goro, pa čeprav bodo padale ošiljene prekle. Najprej bomo odšli jaz, Tomo, Pavle in Silvo, nato druga skupina, kasneje pa še tretja naveza štirih alpinistov. Lahko ekipe tudi drugače porazdelimo. Bistveno pa je, da na goro gremo, pa čeprav ni vremena. V Karakorum smo prišli s svojimi ambicijami, vsi pa dobro vemo, katere so, zato je naša dolžnost, da vsaj poskusimo. Ni važno, če potem ne uspejo, imeli bomo vsaj čisto vest, da smo poskusili. Ima kdo kak drugačen predlog?»

Vikijev bojevit program nas vse iznenadi. Seveda je lahko predlogov dosti, vendar smo tako preseženi, da pomolčimo. Kaj pa, če bi vseeno počakali lepo vreme? Ne, preveč smo čakali! Viki je očitno edini, ki ima ta trenutek povsem jasne pojme, kar pomeni, da je edini, ki ima ta trenutek prav. Predlagal je akcijo in jo zoperstavil brezdelju, predlagal je odhod in ga zoperstavil poležavanju v šotoru, predlagal je polnost in ga zoperstavil praznini. Kako bi ne mogel imeti prav?

Dvovov ni

Po zajtrku grem k potoku, da bi bil sam s seboj in bi vse razmisli, vendar pa si ne domislim ničesar uporabnega. Le to, da mi tu in sedaj verjetno vrh pomeni manj, kot pomeni ostalim, kar je vsekakor hud handicap. Ko se vrnem v šotor, potožim Matevžu svoje pomisleke in dvome, on pa mi le odgovori: »Kaj si že pozabil najin včerajšnji pogovor? Naj ti ponovim? Odprava kot pojem ne obstaja. Obstajava le jaz in ti in le najine želje. In torej ne bo odprava tista, ki bo uspela, ampak le jaz in ti. Se spomniš Neja in Andreja na Everestu? Cel narod se je hotel postaviti z njunim uspehom. Nista uspela ona dva, ni uspela celotna odprava, ampak je to bil uspeh celotnega naroda, vse Jugoslavije! Smešno. Kot da je že pripadnost nekemu narodu zgodovinska prednost. Kakšno pravico imajo sedaj ljudje, da se ponašajo z njunim uspehom? Le zato, ker so se naključno rodili v isti deželi in imajo isti materin jezik? In prav v imenu te navidezne in lažne prednosti nastajajo vojne in državne tragedije v imenu naroda. Resničnost pa je povsem drugačna. Si pozabil? Vsa se hoče afirmirati v družbi in pred njo. To je edino merilo za vse - tudi in predvsem za uspehe. Saj veš, kam hočem priti s tem filozofiranjem. Sploh nimam tvojih dvomov. Jaz hočem osvojiti Broad Peak ter tukaj in sedaj uspeti.«

V trenutku me spravi v dobro voljo, kot da bi se mi vsi dvomi razblinili. Če hočem uspeti, ne smem dvomiti. To je njegovo sporočilo. Tako enostavno je, a tako težko se nanj navajam.

V šotor pokuka Žare in mi reče: »Kaj misliš o Vikijevi izjavi, da kdor si ni na jasnem, kaj bi počel na gori, naj se vrne v bazo in naj premisli?«

»Ne vem,« odvrnem, čeprav sumim, kaj je hotel reči s tem.

»Menim, da je to letelo name, nate in na Mojmirja.«

»No, tudi jaz mislim tako,« dodam tiše in se spet zamislim, nato pa se zlekнем in blaženo zaspiam.

Pomisleki

Zbudi me Andrejev glas nekaj ur kasneje, ko v bližini našega šotora razlaga Mici: »Tako vreme, ki ni izrazito slabo, a prav gotovo ne dobro, se lahko vleče v nedogled, vendar pa se s takim medlim in meglenim vremenom vseeno da oditi na goro. Reinhard Carl je npr. šel s soplezalcem na goro z dežjem in snegom, sistematično gazil in nato tudi osvojil vrh. V bazo pa se je vrnil v popolnoma enakem vremenu, kot ga je imel ob odhodu. Saj lahko gremo na Broad Peak. Največje tehnične težave so po mojem še pred taborom L.«

Teh nekaj stavkov me popolnoma zbudi. Zavem se, da sem v šotoru popolnoma sam. »Sostanovanci« so verjetno v jedilnici in tarokirajo ali na debelo nakladajo. Nenadoma se prikaže Rado, jaz pa ga vprašam: »Kako je kaj vzdušje v jedilnici?«

Turnir v malem nogometu V Barkovljah napeti boji

Člani SKD Barkovlje so že tretje leto zaporedoma organizirali turnir v malemu nogometu, ki se odvija na društvenem igrišču. Turnirja se udeležuje šest ekip in sicer: Fazani, Medved, Levi, Modrasi, Kalamari in Albatros. Na igrišču lahko stopi največ pet nogometašev, od katerih ne sme biti nihče včlanjen v nogometno zvezo. Ekipa so si med sabo precej enakovredne, tako da se obetajo zanimivi in izenačeni boji. Turnir poteka po formuli »vsi proti vsem«. Prve štiri ekipe se bodo uvrstile v »play-off«; prvovrščena ekipa se bo pomerila s četrtovrščeno, a drugovrščena ekipa z ekipo, ki bo pristala na tretje mesto.

Tekme so na sporedu ob sredah in petkih, s pričetkom ob 20.30. Vsak večer odigrajo dve tekmi. Turnir se je pričel prve dni septembra in bo trajal do začetka oktobra.

REZULTATI: Medved - Fazani 4:5, Modrasi - Albatros 2:1, Levi - Kalamari 12:5, Medved - Modrasi 4:4, Fazani - Kalamari 9:9, Albatros - Levi 9:4.

(W. K.)

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 500 - din, naročnina za zasebnike mesečno 6.000 - din, trimesečno 17.000 - din, letno 60.000 - din, upokojenci in študenti mesečno 4.500 - din, trimesečno 12.000 - din, letno 45.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000 - din, letno 75.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglasi 700 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtne, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naračajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

14. septembra 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Cian-italijanske
zvezde časopisnih
založnikov FIEG

Mihail Gorbačov na uradnem obisku v Sibiriji Odkrit. in kritičen dialog s prebivalci Krasnojarska

MOSKVA — Prebivalci Krasnojarska so Mihaila Gorbačova, ki se te dni mudi na uradnem obisku v Sibiriji, sprejeli z aplavzi in žvižgi. Tiskovna agencija Tass obširno poroča o tem Gorbačovovem obisku, prav tako mu daje velik poudarek ves sovjetski tisk.

Gorbačov se je torej včeraj srečal s prebivalci Krasnojarska, ki je najgostejše naseljeno srednesibirsko mesto. Obiskal je nekatere tovarne, neposredno pa se se je srečal z navadnimi delavci in krajevnimi voditelji. Ljudje so Gorbačova opozorili na »vsakdanje« probleme, s katerimi se srečujejo in za katere je sovjetski voditelj obljubil rešitev že ob priliki svojega prvega obiska v Sibiriji septembra 85. leta. Kljub obljubam pa prebivalstvo še vedno občuti pomanjkanje stanovanj, šolskih poslopij, bolnišnic in otroških centrov. Ljudje so opozorili tudi na nesprejemljive zamude na področju socialnih storitev. Mihail Gorbačov je vse kritike vzel v vednost in je skušal dati čimbolj spodbuden odgovor. Priznal je zamude, do katerih prihaja v izvajanju perestrojke, dejal pa je, da se s perestrojko strinja in jo odobrava velika večina sovjetskih ljudi. Zato pričakuje, da ji narod ne bo slepo sledil, pač pa da bo izrekel tudi potrebne in predvsem konstruktivne kritike. Izvajati navodila in spremembe, ki jih predvideva perestrojka pomeni tudi pravočasno opozoriti na napake in pomanjkanja, in jih čimprej odpraviti.

V Krasnojarsku se je z Gorbačovom srečala tudi skupina znanstvenikov, ki proučuje nevarnosti »divje« industrializacije in škodo, ki jo industrijski objekti povzročajo okolju. Prav v srednji Sibiriji je prekomerna gradnja tovarn že krepko načela naravno ravnovesje okolja. Največji problem predstavlja ta čas reka Jenisej, ki je med najbolj onesnaženimi v Sibiriji. Na to dejstvo so znanstveniki in naravovarstveniki opozorili oblasti že pred leti, vendar doslej ni še nihče ustrezno ukrepal.

Na sliki (telefoto AP): Gorbačov med prebivalci Krasnojarska.

V domu onemoglih

Žena francoskega predsednika Mitterranda je v Kalkuti obiskala dom onemoglih, ki ga vodi mati Terezija (Telefoto AP)

Ljubitelji rock koncertov so v Italiji bolj omikani

RIM — V Italiji ne bi prišlo do neredov, ki so spremljali liverpoolski koncert ameriške rock zvezde Michaela Jacksona. Tako trdi znani organizator David Zard, ki je prav v italijanskih mestih priredil vrsto pomembnih koncertov lahke glasbe. Italijansko občinstvo je omikano, pravi Zard, ki je trdno prepričan, da so italijanski zakoni za varnost na javnih predstavah prava redkost, vsekakor najstrožji (in zato najboljši) v Evropi.

Prav zaradi tega počasi narašča število mednarodnih zvezd, ki se z veseljem podajo na turnejo v Italijo. Izrednega pomena je tudi organizacija predprodaje vstopnic in zastraženje vhodov. Pri prodaji vstopnic bi morali tudi v drugih državah čimprej uvesti računalnike, pred glavnimi vhodi pa bi morali postaviti tudi do pet pregrad, ker bi to onemogočilo neposredne napade množice brez vstopnic.

Do takega napada je namreč prišlo v nedeljo v Liverpoolu, kjer je nered povzročil prav vdor množice, ki je hotela na koncert kar brezplačno. V domovini zloglasnih huliganov so tako zabeležili 3100 ranjencev, od katerih sta le dva huda: dekle v sedmem mesecu nosečnosti in fant, ki so ga povozili, ko je odhajal s koncerta. Ostalim so priskočili na pomoč z aspirinom (uporabili so jih 1600) in obliži (700)...

Lovec je pristal kar na hangarju

V El Cajonu pri San Diegu (ZDA) je prišlo do slikovite letalske nesreče, ki jo je povzročil nenavaden pristonek lovca F-14 ameriške mornarice. Letalo je namreč pristalo kar na hangarju. V eksploziji, ki je sledila zasilnemu pristanku so bili ranjeni trije delavci, eden izmed pilotov pa je imel še dodatno smolo, ker se je s padalom spustil prav na žice visoke napetosti in je bil pri tem težje ranjen. F-14 je med svojo neobičajno potjo do hangarja povzročil tudi znatno gmotno škodo, saj je uničil kar deset manjših letal (Telefoto AP)

Iz Kanade alarmni zvonec zaradi pomanjkanja vode

OTTAWA — Sladka voda, nenadomestljivi vir življenja, je v nevarnosti. To opozorilo prihaja iz Kanade, ki razpolaga z največjimi zalogami pitne vode na svetu in je obenem vodilna država na področju ved, ki zadevajo vodo. Poročilo, ki ga je pred kratkim izdal kanadski vsedržavni svet za znanost, ki je bilo izdano pred kratkim, med drugim vsebuje podatek, da v domala vseh državah primanjkuje sladke vode. V nekaterih nerazvitih državah voda primanjkuje zaradi klimatskih razlogov, v razvitih državah pa je treba pomanjkanje pripisati predvsem prevelikemu onesnaževanju.

Iz kanadskega poročila izhaja, da 1,3 milijarde ljudi, torej 26 odstotkov vsega prebivalstva na svetu, ne razpolaga z zdravo pitno vodo. Zaradi bolezni, ki se širijo z okuženo vodo, umre vsako leto najmanj 25 milijonov ljudi, skoraj izključno v državah v razvoju. Če bi hitro ukrepali bi z 20 milijardami dolarjev letno do leta 1990 sanirali sedanje stanje; vsota je na videz zelo visoka, dejansko

pa so to komaj 4 odstotki izdatkov za oboroževanje v svetu.

V bogatih državah je, kot rečeno, onesnaženje voda glavni problem. Še zlasti kadar gre za podzemne tokove je onesnaženje težko ugotoviti, marsikdaj pa je celo prepozno. Prečiščevanje podzemskih voda je težko, počasno in zelo drago. V velikih jezerih na meji med Kanado in ZDA so našli več kot 350 kemijskih sestavin, med katerimi številne strupene sestavine. Kvaliteto vode kvarijo tudi onesnažena deževja, ki, kot piše kanadski zavod, »ne poznajo meja«. Radioaktivne ostanki iz Černobila so tako odkrili na kanadski Arktiki, delce dima industrijskih obratov iz Evrope pa na Skalnatem gorovju v ZDA.

Kanadski zavod je mnenja, da na svetu zadostuje pitne vode do leta 2015, vendar pa je to globalen podatek. Polek na to je vprašanje kritično že sedaj in prav v teh državah prebivalstvo demografsko izredno narašča.

Vprašanje je resno in po mnenju kanadskih znanstvenikov ga je treba resno načeti tudi na politični ravni.

Občina, ki krade razgled

MONDOLFO (PESARO) — Brata Ornello in Otello Fuligni sta bivala v hiši z razgledom na dolino reke Cesano in sta bila tega razgleda nadvse vesela. Pred tremi leti pa je občina odločila, da zgradi novi sedež kmetijske zadrage in brata Fuligni sta bila ob razgledu.

Nekaj časa sta tarnala zaradi železobetonske zgradbe, ki jima je pokvarila veselje, nato pa sta se opogumila in tožila občino. Njun odvetnik pa je menda celo odkril, da je zgradba rahlo višja od tistega, kar predvideva regulacijski načrt. Brata Fuligni zahtevata od občine kar 300 milijonov odškodnine, 100 milijonov za vsako leto brez razgleda. Svojo zahtevo sta utemeljila dokaj »umetniško«, saj sta izjavila: »Nekateri so pripravljeni odšteti tudi milijarde za Van Goghovo ali Gauguinovo sliko, midva pa sva imela tako čudovito naravno sliko, da ji ni bilo para.«

V duhu plodnejših stikov med deželami skupine »Alpe-Adria« Tudi v Rimu predstavili »Predlog za film«

RIM — V aristokratski, nekoliko ekskluzivni Vili Miani, ki se bohotno dviga sredi ogromnega parka nad vsa rimska poslopja in nudi čudovit razgled na vse mesto, se bodo jutri zvečer nekaterim uresničevale, drugim pa razblijale lepe sanje. Sanje, da te bo nekdo poklical pred filmsko kamero, da boš nastopil v fantastični vlogi in postal slaven. Ali pa da bo nenadoma tvoja slika na platnicah najbolj znanih modnih revij.

Govorim o petnajstih finalistkah mednarodnega lepoteznega tekmovanja s spodbudnim naslovom »Predlog za film«, kar pomeni, da bo uspeh na reviji predstavljal odlično odskočno desko za morebitni prodor v sanjski celuloidni svet, na gledališke deske, pred znamenite mikrofone, v strani slavnih modnih revij.

Namen tekmovanja in tekmovalke so včeraj predstavili predstavnikom tiska v Vili Miani. Tom Del Monaco, deus ex machina celotne prireditve, je na konferenco izrecno povabil Primorski dnevnik. Z vabilom je poslal tudi odrezek članka, v katerem smo poročali o tržaškem

pokrajinskem predtekmovanju ter o tekmovanju za jugoslovanski naslov »miss predlog za film« v hotelu Riviera v Grljanu. Del Monaco in njegovi sodelavci očito posvečajo veliko pozornost sodelovanju Jugoslavije. Za jutrišnje tekmovanje so prav v duhu vse plodnejših stikov med deželami Alpe Adria naredili za Jugoslavijo izjemo. Medtem ko bo vsaka od petnajstih sodelujočih držav nastopila samo z zmagovalko državnega nastopa, so jugoslovanski predstavnici, lepi Jeseničanki Ireni Zupan, namenili še dve družici, drugouvrščeno Vrhničanko Marijo Hren in brhko Karlovčanko Darjo Živni. Pozornost do Jugoslavije se kaže tudi v tem, da nameravajo prireditelji predlagati Dubrovnik za sedež prihodnjega mednarodnega finalnega tekmovanja.

Neuraden mimohod lepotic v tesnih kostimih smo imeli priložnost občudovati že med včerajšnjo konferenco in naj bodo nameni prirediteljev še tako dobronamerni in prepojeni z izključno umetniškimi hotenji, se vendarle ni

sem mogel izogniti zoprnemu občutku, da je cena, ki jo morajo mlada dekleta plačevati za razkazovanje svojih teles za uveljavljanje svojih umetniških talentov kar precej visoka.

Irena Zupan, predstavnica Jugoslavije, ki se še razgleduje po novi stvarnosti, v katero jo je dobrohotno pahnila usoda, ni še razmišljala o tem, kaj bo izbrala, če ji bo usoda tudi jutri zvečer naklonjena. Film ali gledališče bi jo vsekakor zanimala. Med jutrišnjo slovesnostjo bo pred publiko prebrala odlomek iz Smithove knjige Drevo raste v Brooklynu v slovenščini. Potem pa bo kar bo. Zupanova je kljub svojim mladim letom zelo samozavestna. Z gledališčem se je na amaterski ravni že ukvarjala. Plesala je pri folklori in se skratka privadila publiki. Zato ji jutrišnje obveznosti pred mikrofoni, kamerami, žirijo in radovednimi gledalci ne vzbujajo strahu. Poguma in sarma ji ne manjka, kot ji ne manjka fizične lepote. Morda se rojeva slovenska filmska zvezdica.

DUŠAN KALC

KRIŽ KRAŽ

PRILOGA PRIMORSKEGA DNEVNIKA — ŠT. 17

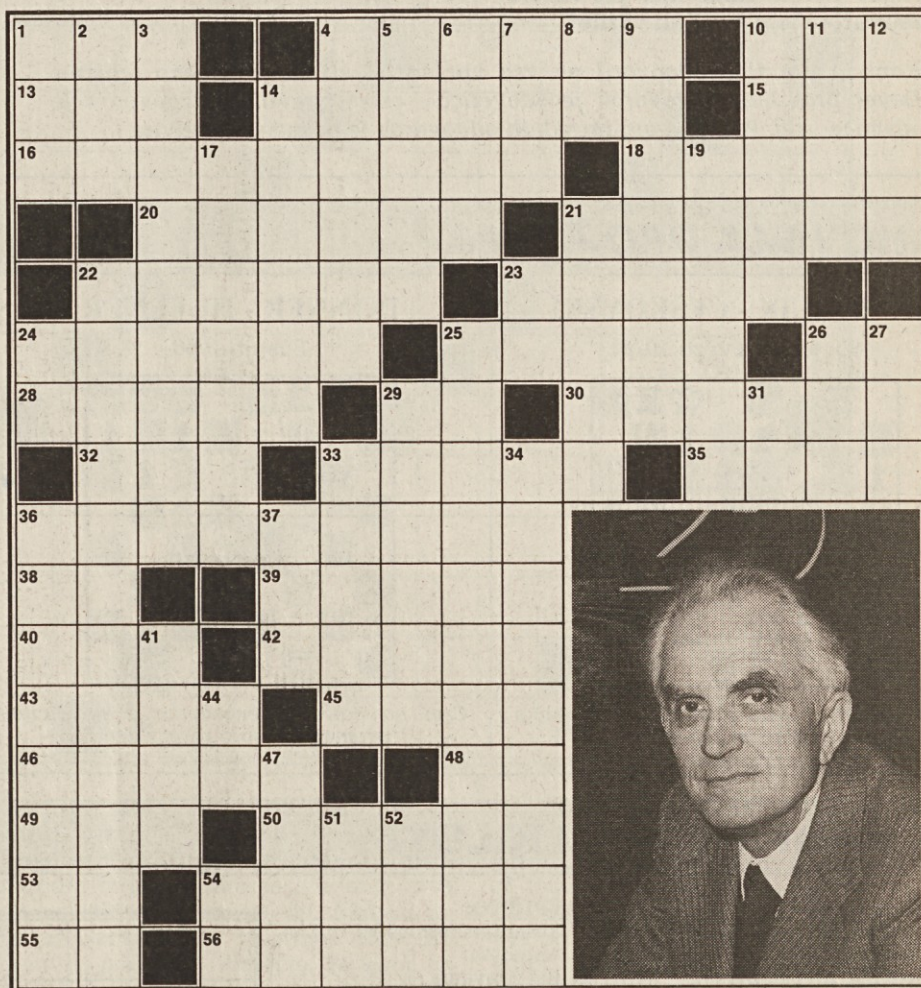
Urednik: BRANKO LAKOVIČ

KRIŽANKA Z NAŠIM DRUŽBENOPOLITIČNIM DELAVCEM

(edson)

VODORAVNO:

1. boter,
4. pristanišče v južni Italiji,
10. evropski veletok,
13. moško ljubkovalno ime,
14. delajo slabe rime,
15. najmanjše število,
16. otok Velikih Antilov,
18. vrsta lahkih motociklov,
20. vrtinčasti viharji, hurikani, cikloni,
21. Južna... je z glavnim mestom Seul,
22. velika morja,
23. hudič, vrag,
24. izraz v ekonomiji,
25. gojenec častniške šole,
26. avt. oznaka Palerma,
28. ime it. kolesarke Caninsove,
29. Stanislav Renko,
30. konj rjave barve,
32. kitajska utežna mera,
33. odsotnost osumljenca na kakem kraju,
35. črte, poteze,
36. nogometaš Fiorentine,
38. ploskovna mera,
39. posoda za umivanje,
40. ... de Janeiro,
42. splavi,
43. visoka enoletna gojena rastlina iz družine ščavnic,
45. tuje žensko ime,
46. čoln, plovilo,
48. Robert Redford,
49. hrvaški naftni koncern,
50. ovijalka,
53. Julius Erving,
54. delo, dejavnost,
55. Adriano Celentano,
56. zadnja, slaba vina, žganja, piva.

NAVPIČNO:

1. nenadna smrt,
2. ime film. igralca Jurgensa,
3. bivši odlični slovenski telovadec,
4. glavno mesto Albanije,
5. organske spojine, derivati amoniaka,
6. vodne živali,
7. Hercegovec,
8. Norveška, Japonska,
9. spremljevalec sv. Pavla,
10. naša vas,
11. sin Venere in Anhiza,
12. upanje ali žensko ime,

14. pri šahu enkratna dvojna poteza s kraljem in trdnjavo,
17. športna vadba,
19. orač,
21. stalni sestavi vojaških enot,
22. pripadnik katol. duhovniške bratovščine brez zaobljube,
23. avt. oznaka Sarajeva,
24. Thomas Mann,
25. krivoverec,
26. zvesta domača žival,
27. ime našega pesnika Mermolje,

29. je tudi Rus ali Bolgar,
31. avt. oznaka Vicenze,
33. letopis,
34. glej sliko,
36. malopridno dejanje,
37. druga kratica za PLO,
41. reka v Vzhodni Nemčiji,
44. Anatolij Karpov,
47. agavi podobna rastlina,
51. metrični poudarek,
52. ime glasbenika Kersnika,
54. Pablo Picasso.

SLIKOVNA KRIŽANKA

NAŠA PREDZADNJA CRKA		ŠPORTNIKI IZ KRAJEV NA SLIKAH	NORDIJSKA BOGINJA MORJA	OČKA	VEČJE GOSTINSKO PODJETJE	OKRASNI KIPEC	ITALIJANSKI PEVEC (GIANNI)	ALAN JONES		VZHDONJAŠKI LIKER IZ RIŽA		
PRAČE JUDDOV								GREBENI	BERI PRIMORSKI DNEVNIK	DARUJ V SKLAD MIT-JA ČUK	ZAGREB BENETKE	
KAJNOV ZLOČIN									POSUŠENA TRAVA	VALJEVO CHARLES MANGIN		
IT. FILMSKI KOMIK												
SAMOGLASNIK IN SOGLASNIK			PREGOVOR	HUMANIST ...ROTTERDAM- SKI						IDIOT	SO LAHKO TUDI KONJSKE	
BLIŠČ				STALINOV PREDHODNIK NEMŠKA PRITRODILNICA						BRESCIA FURLANSKI BOKSAR (PRIMO)		
TROJANSKI PLEMIČ					TINE DEBELJAK			KIS NAŠ PISATELJ (PREŽIDOV)			MILAN	
KRAVA				KRIŽKRAŽ JE NAŠ	IVAN VURNIK			PRVI ČLOVEK KATASTROFA			BELGIJA TUJE MOŠKO IME	

OPRAVEK												
KRAJ PRI TRŽIČU ONA V RIMU											URUGVAJ, ROMUNIJA BIVŠI AM. KOŠARKAR (DOUG)	
VOJVODINEC									MARTINA NAVRATILOVA	MAJNER GLODAVEC NILDE JOTTI		
NEIZMERNOST ROMUNIJA												

KAMBODŽA
BOLNIŠKA
HRANA

SESTAVLJ: LAKO
FOTO: M. NABAJNA

NAŠI IN DRUGI KVIZI

(kovin)

1. Ime ruskega pesnika Majakovskega?

- ☐ Boris
- ☐ Vladimir
- ☐ Oleg

2. Poleg Nanninija, kdo je drugi Benettonov pilot v formuli 1?

- ☐ Boutsen
- ☐ Warwick
- ☐ Mansell

3. Mednarodni izraz za vetrovno zatišje?

- ☐ dalame
- ☐ salme
- ☐ kalme

4. Ime trenutno najbolj popularnega brazilskega romanopisca Amada?

- ☐ Jorge
- ☐ Francisco
- ☐ Emilio

5. Naziv oblike smučanja, pri kateri smučarja vleče žival ali vozilo?

- ☐ omnium
- ☐ aki
- ☐ skikjöring

6. Ime slovenskega režiserja Šprajca?

- ☐ Niko
- ☐ Ljubo
- ☐ Božo

7. Kateri je drugi izraz za globinske črte?

- ☐ izobate
- ☐ izohiete
- ☐ izohipse

8. Ime osnovne šole v Šempolaju?

- ☐ S. Gruden
- ☐ J. Jurčič
- ☐ I. Gruden

9. Kdo je bil prvi znani karantanski knez?

- ☐ Valuk
- ☐ Samo
- ☐ Borut

10. Katera od teh vasi ni v doberdobski občini?

- ☐ Jamlje
- ☐ Vrh
- ☐ Dol

Kdor je pravilno odgovoril na vsa vprašanja, si zasluži oceno odlično. Devet pravih odgovorov je »devetica«, osem pravih odgovorov je »osmica«, itd. Pet ali manj pravih odgovorov je ocena - negativna.

SLOVARČEK

ANGKOR - zgodovinski kraj v Kambodži (od 9. do 15. stoletja glavno mesto kmerske države).

BENINI - italijanski gledališki igralec iz Genove. Odličen izvajalec predvsem Goldonijevih del (Ferruccio, 1854-1916).

GAVA - italijanski minister za notranje zadeve (Antonio).

LASKER - nemški šahist, svetovni prvak od leta 1894 do 1921 (Emanuel).

MANEN - španski goslač in komponist (Ioan de).

NGAMI - občasno presihajoče jezero na severnem robu puščave Kalahari v južni Afriki.

PATOKA - zadnje, slabo vino, žganje, pivo. Tekoč preostanek v kotlu pri žganjekuhi in destilaciji špirta (etanola).

SAANEN - manjši kraj v Švici južno od Friburških Alp in vzhodno od Ženevskega jezera.

SOBIN - košarkar splitske Jugoplastike, ki je zelo pripomogel, da je splitski klub osvojil naslov državnega prvaka v sezoni 1987/88. (Goran, 25 let, visok 205 cm).

STARK - nemški fizik, profesor na univerzi v Würzburgu. Po preučevanju kanalskih žarkov je leta 1905 odkril Dopplerjev efekt. Leta 1919 je dobil Nobelovo nagrado za fiziko. (Johannes, 1874 - 1957)

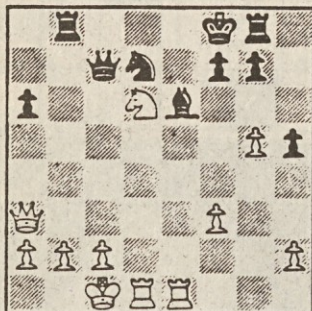
YAWATA - mesto na Japonskem s približno 350.000 prebivalcev, znano po železarski industriji.

ŠAHOVSKA PROBLEMA

(jelinčič)

KUPREJČIK - ČEŠKOVSKI

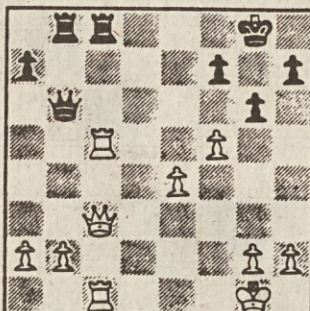
Sovjetska zveza 1976

Kako beli učinkovito premaga nasprotnika z odkritim šahom?

DONNER - HUEBNER

Büsum 1968

Črni na potezi z enostavno kombinacijo premaga nasprotnika. Kako?

KRIŽKRAŽEVI SODELAVCI

V tej številki so sodelovali: Dušan JELINČIČ, Mario MAGAJNA, Aleksander MUŽINA, Jože PETELIN, Alfred ŠVAGELJ. Ilustrator Barbara BONETA

KRIŽANKA ZA POLIGLOTE

(lako)

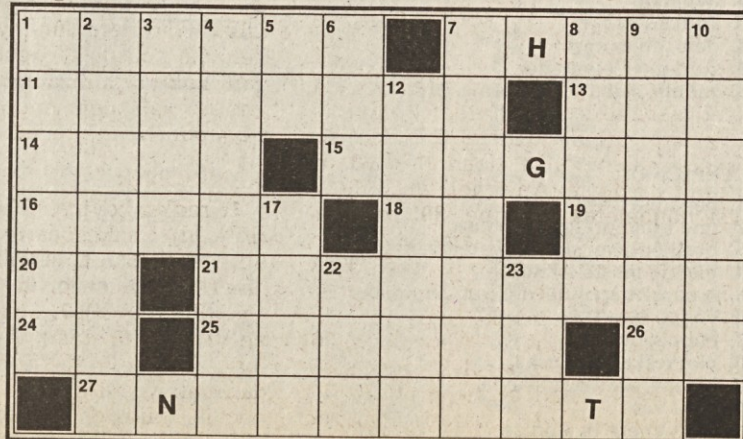
VODORAVNO:

1. ljubiti, rad imeti (nem.),
7. šah (angl.),
11. osupla, prepadena (it.),
13. smučanje, smuči (it.),
14. nemški filozof (Immanuel),
15. počasen (nem.),
16. muza ljubezenskega pesništva,
18. avt. oznaka Modene,
19. brest (angl.),
20. avt. oznaka Reke,
21. oddajna postaja (it.),
24. Švedska, Norveška,
25. obrnjeni, nakazani (it.),
26. Robert Redford,
27. anatomi (it.).

NAVPIČNO:

1. košarkarsko moštvo iz Los Angelesa,
2. Ida Kravanja,
3. vulkan na Siciliji,
4. prodajalnica, trgovina (it.),
5. avt. oznaka Enne,
6. afriški veletok,
7. lažji čolni (it.),
8. mesto v ZRN,
9. zviti, iznajdljivi (it.),
10. kipeti; na malem ognju kuhati (angl.),
12. zamorski bobnen,
17. izpustiti, prezreti (angl.),
22. Tirol na sredi,
23. led (nem.).

V oklepaju so označene okrajšave angl. (za prevod v angleščino), it. (za prevod v italijanščino) in nem. (za prevod v nemščino).

KRIŽANKA

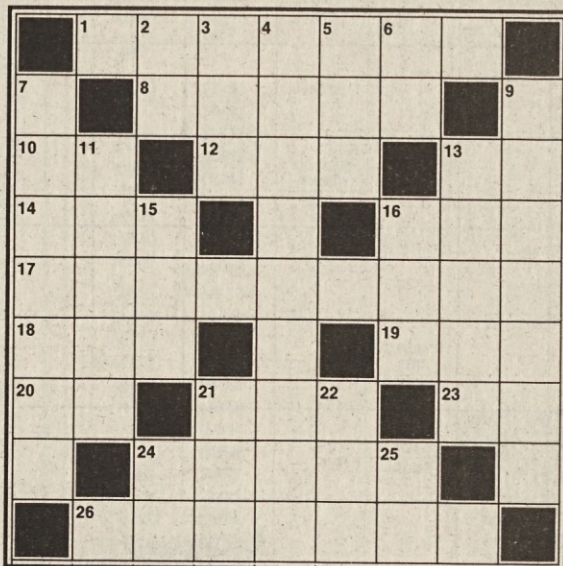
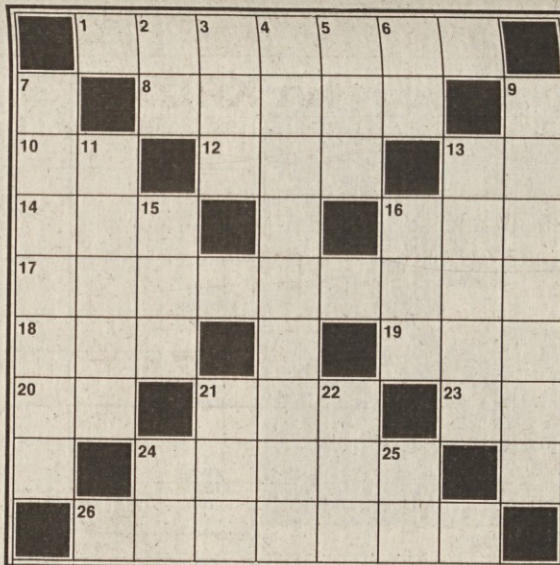
(edson)

VODORAVNO:

1. zapora, zaprtje, oblega, 8. kazni, 10. Tyrone Power, 12. nadležna žuželka 13. okrajšava za doktor, 14. rimsko mitološko podzemlje, 16. filmska igralka Farrow, 17. poslanska zbornica, 18. očka, 19. it. filmski in gledališki igralec (Ubaldo), 20. Laurence Olivier, 21. morski sesalec, 23. Romunija, Norveška, 24. igra na karte, 26. mestic.

NAVPIČNO:

2. avt. oznaka Luce, 3. organ vida, 4. država v srednji Ameriki, 5. tropska papiga, 6. ZRN, Italija, 7. del noge, 9. predsednik SLO-RI (Darko), 11. mesto v Toskani, 13. jugoslovanska denarna enota, 15. se izteka v žilah, 16. droben pesek, 21. pletena posoda, 22. barva kože, 24. avt. oznaka Pesara, 25. Robert Estienne.

KRIŽANKA

(edson)

VODORAVNO:

1. mesto na Hrvaškem, 8. sloves, 10. Vinko Strgar, 12. ime našega pesnika Grudna, 13. Karl Losch, 14. očka, 16. rimska boginja jeze, 17. naš gledališki igralec (Stane), 18. liho število, 19. italijanska letalska služba, 20. latinski veznik, 21. ime pisateljice Perocijeve, 23. Anton Novačan, 24. ruša, trata, 26. falimenti, bankroti.

NAVPIČNO:

2. Risto Savin, 3. Cassius Clay, 4. znan jugoslovanski pianist (Ivo), 5. ime pisatelja Andrića, 6. italijanska nikalnica, 7. zbor štirih pevcev, 9. kraj pri Logatcu, 11. začetek tekmovanja, 13. največji grški otok, 15. nordijski bogovi, 16. film. igralka Miranda, 21. vek, daljša obdobja, 22. filmska igralka Gardner, 24. Georg Trakl, 25. Avstrija, Japonska.

Za smeh in dobro voljo

Večerja

»Kako to, da tudi po tolikih letih poroke te mož stalno pelje na večerje?«
»Enostavno: ko pride domov z dela, mu povem, kaj sem mu pripravila!«

Garaža

Mož svoji ženi: »Zares ne razumem, kako spraviš nit v šivanko, avtomobila v ogromno večjo garažo pa ne utegneš stlačiti!«

Ljudožerci

Novoporočenca ljudožerca se milo pogovarjata.

Ljudožerka: »Dragi, ti ugajajo otroci?«

Ljudožerec: »Kar norim zanje, če so dobro skuhani.«

Nesreča s konjem

Pepijeva tašča je bila žrtev hude nesreče. Ko se je v hlevu približala konju, jo je ta tako brnil, da je pri priči izdihnila.

V vasi nikdar ni bilo takšnega pogreba. Ogromna množica se je kar trla po pokopališču.

Vaščan se približa Pepiju in mu izreče sožalje.

»Oprosti«, vpraša Pepi, »od kod pa tolikšna množica?«

Vaščan: »Prišli so od vsepovsod, da bi najeli tistega konja...«

Dediščina

Pogovor v New Yorku.

»Si slišal, teta Cindy je pustila svojemu psu za dediščino kar 90.000 dolarjev,« reče John.

»Sem slišal, toda za psa gotovo ne bo lahko, saj je papiga že najela odvjetnika, ker nekaj ni bilo v redu z dediščino,« doda Ted.

Menu

Natakar: »Kot vidite, na jedilnem listu je od vsega!«

»Res je, toda prinesite mi enega čistejšega!«

REŠITVE IZ TE ŠTEVILKE

NASLOVNA STRAN

KRIŽANKA Z NAŠIM DRUŽBENOPOLITIČNIM DELAVCEM. 1. kum, 4. Tarent, 10. Ren, 13. Adi, 14. rimarji, 15. ena, 16. Portoriko, 18. moped, 20. orkani, 21. Koreja, 22. oceani, 23. satan, 24. trenda, 25. kadet, 26. PA, 28. Maria, 29. S.R., 30. rjavec, 32. tan, 33. alibi, 35. rise, 36. Borgonovo, 38. ar, 39. lavor, 40. Rio, 42. plavi, 43. ajda, 45. Ines, 46. barka, 48. R.R., 49. INA, 50. liana, 53. J.E., 54. poklic, 55. A.C., 56. patoke. Na sliki = Boris Race.

STRAN II.

NAŠI IN DRUGI KVIZI. 1. Vladimir, 2. Boutsen, 3. kalme, 4. Jorge, 5. skikjöring, 6. Božo, 7. Izobate, 8. S. Gruđen, 9. Valuk, 10. Vrh.

ŠAHOVSKA PROBLEMA. 1. problem: 1. Sc8+ (1. ...Sc5; 2. Dc5+ Dc5+; 3. Td8 mat, ali 1. ...Dc5; 2. Dc5+ Sc5; 3. Td8 mat) in črni se je vdal. 2. problem: 1. ...Tc5; 2. Dc5: Tc8; 3. Db6: Tc1+; 4. Kf2 ab6 in črni se je vdal.

KRIŽANKA ZA POLIGLOTE. 1. lieben, 7. chess, 11. attonita, 13. sci, 14. Kant, 15. langsam,

16. Erato, 18. MO, 19. elm, 20. RI, 21. emittente, 24. SN, 25. girati, 26. R.R., 27. anatomisti.

STRAN III.

KRIŽANKA ZA STRPNEJŠE. 1. Elvis Presley, 11. Tavčar, 16. Real, 17. Rodine, 18. Pamir, 19. JH, 21. bas, 22. cement, 23. mulat, 24. bar, 25. IR, 26. dame, 27. Manen, 28. Gava, 29. Perani, 30. Finec, 31. Sobin, 32. kadilo, 33. marec, 34. Marina, 35. Benini, 36. reket, 37. petica, 38. enica, 39. sitin, 40. sanica, 41. P, 42. Anka, 43. Laver, 44. Ettore, 45. ZR, 46. Rea, 47. timer, 48. starti, 49. Ava, 50. AD, 51. resor, 52. aparat, 53. Oleg, 54. Yamata, 55. Frank Sinatra. Na slikah = Elvis Presley, Frank Sinatra.

STRAN IV.

REŠETO - ZVEZNE DRŽAVE ZDA. Rešitev = Indiana in Wisconsin. ZLOŽLJIVKE. Kosilo: je, dila = jedila. Težave: kri, vica = krivica. Rihard: kri, žar = križar. Čar: lek, sik, on = leksikon.

MATEMATIČNA UGANKA. Rešitev: 4, 3, 8; 9, 5, 1; 2, 7, 6.

SLIKOVNA KRIŽANKA. F - ramena - Ararat - Nikola - CA - tik - EN - Iva - SN - ki - CAP - obesek - Morava - ogonek - SA - LI - etili - remont - cekar. Na sliki = Francesco Moser.

STRAN V.

SIMETRIČNA KRIŽANKA. 1. Gdansk, 7. rabies, 8. bralka, 9. aw, 10. av, 11. činele, 14. Angkor, 15. ar, 16. grmada, 20. Rainer, 21. DS, 22. Ni, 23. oktava, 26. Saanen, 27. triera.

SKRITA KRIŽANKA. 1. Las Palmas, 10. Antonioni, 11. Stanislav, 12. kartoteka, 13. Ermin, 14. Se, 15. Raa, 16. Krim, 18. NS, 20. romi, 21. žg, 23. Pašman, 25. Andro, 27. Ane, 28. korist, 30. DN, 31. emental, 33. tastatura.

REBUS. S lava Bled I ose BO = Slava blei osebo.

KOMBINACIJSKA KRIŽANKA. Humanitarnost - Ivana - E - tekla - pestrost - klas - ortikultura - DT - go - A - Mohor - rulota - Ilona - oranina - komar - Malaka - Gana.

STRAN VI.

SLIKOVNA KRIŽANKA. V - jež - kajak - radar - m - Mr -

goba - jelen - opeka - d - lignit - raca - CA - ab - a - et - r.

STRAN VII.

KRIŽANKA. 1. blokada, 7. s, 8. ukori, 9. B, 10. T.P., 12. osa, 13. dr., 14. ork, t, 16. Mia, 17. parlament, 18. ati, r, 19. Lai, 20. L.O., 21. kit, 23. RN, o, 24. poker, a, 26. mešanec.

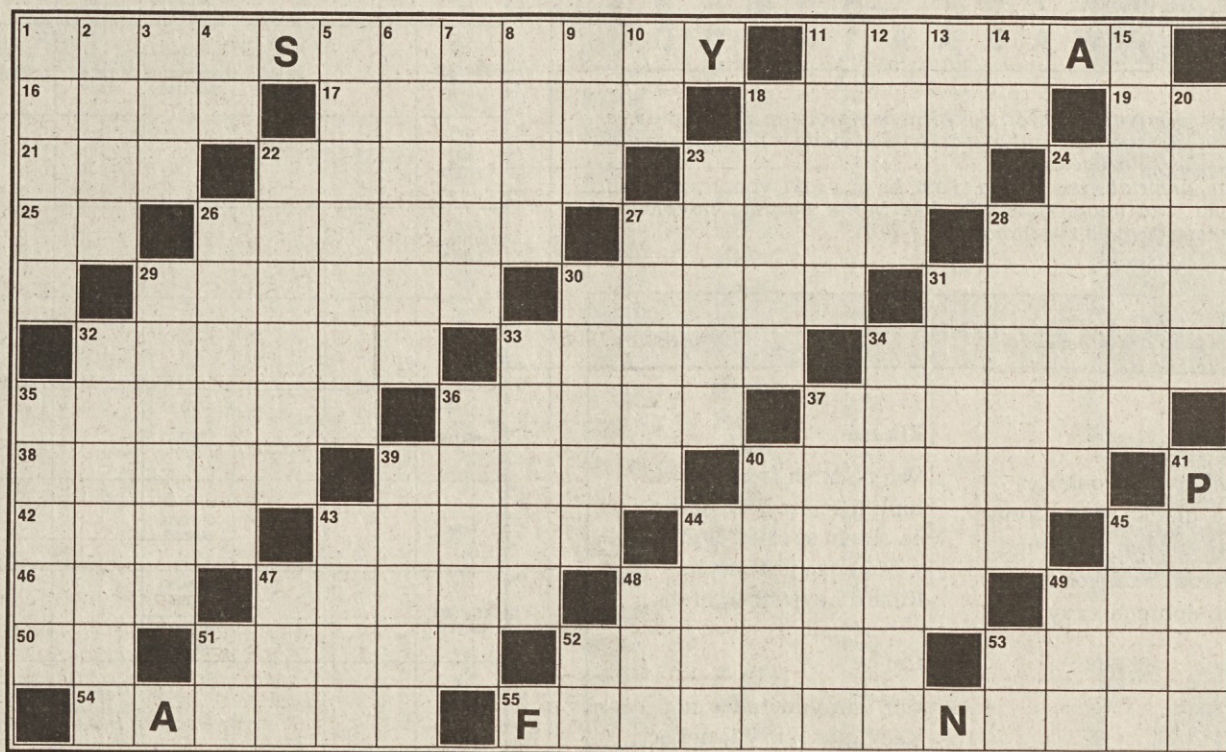
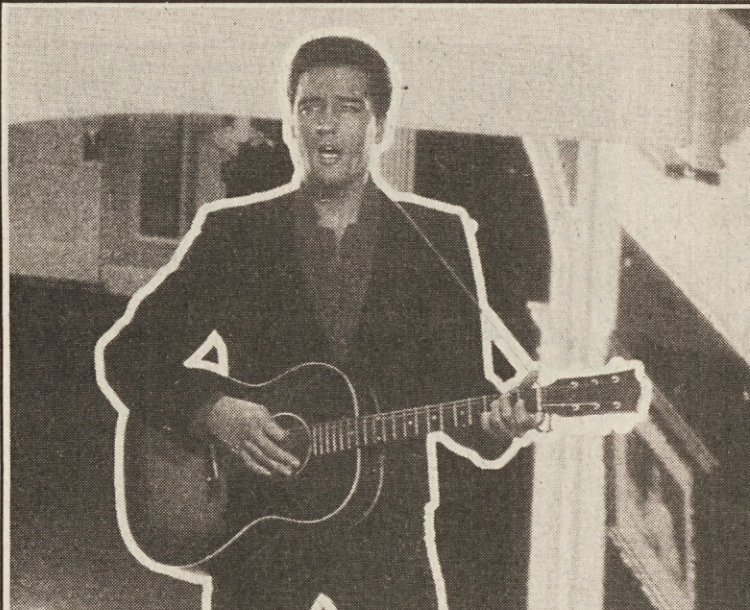
KRIŽANKA. 1. Krapina, 7. k, 8. slovo, 9. P, 10. V.S., 12. Igo, 13. K.L., 14. ata, o, 16. Ira, 17. Raztresen, 18. tri, e, 19. ATI, 20. et, 21. Ela, 23. A.N., t, 24. griva, a, 26. stečaj.

STRAN VIII.

SLIKOVNA KRIŽANKA. Dolina - Peron - Evani - rt - et - Aosta - K - tla - Eda - pest - kip - krti - Ben - korneti - z - A.J. - arak - Abraham - ZG - bratomor - VA - Renato Rascel - ež - Erazem - žar - Lenin - BS - Enej - T.D. - ocet - cika - I.V. - Adam - B - opravilo - Ronke - UR - Lale - miš - enormnost - Ricmanje. Na slikah = Dolina, Zatrežec, kapnik, Boršt, Ricmanje.

Opomba

Za križanke so rešitve navedene le za vodoravno.

VODORAVNO:

1. glej sliko, 11. slovenski književnik (Ivan), 16. madridsko nogometno moštvo, 17. kraj pri Jesenicah, 18. »streha sveta«, 19. Japonska, Madžarska, 21. najnižji pevski glas, 22. žgan in zmlet glinast lapor ali boksit, 23. mešanec; potomec belokožca in črnke, 24. nočno zabavišče, 25. Italija, Romunija, 26. gospa pri Francozih, 27. španski goslač in komponist (Ioan de), 28. it. notranji minister (Antonio), 29. odličen bivši nogometaš Bologne, 30. prebivalec severne evropske države, 31. košarkar splitske Jugoplastike (Goran), 32. v cerkvah oddaja dišeč dim, 33. tretji mesec v letu, 34. tuje žensko ime, 35. it. gledališki igralec (Ferruccio), 36. lopar, 37. pri nas nizka šolska ocena, 38. enka, 39. vrsta (»sedečega«) protesta, 40. krivina za sani, 42. kanadski pevec (Paul), 43. eden največjih teniških igral-

cev vseh časov (Rod), 44. ime it. filmskega režiserja Scole, 45. avt. oznaka Zrenjanina, 46. Zevsova mati, 47. mednarodni izraz aparata za merjenje časa, 48. začetki tekmovanja, 49. filmska igralka Gardner, 50. Avstrija, ZRN, 51. delovno področje, območje, 52. stroj; organi kake organizacije ali ustanove, 53. ime sovjetskega nogometaša Blohina, 54. japonsko mesto, 55. glej sliko.

NAVPIČNO:

1. redka kovina, 2. mitološki britanski kralj, Shakespearov junak, 3. kmečko naselje, 4. it. moški spolnik, 5. deli omar, 6. odličen bivši nogometaš Tries-tine (Francesco), 7. oteklina ali zabuhline v tkivu, 8. sinko, 9. lenta brez voka-lov, 10. Engelbert Engel, 11. oseba, ki je dana ali vzeta kot jamstvo, 12. ljubljene in minister perzijskega kralja As-verja, 13. vitek na vrhu, 14. Časl Rado,

15. lastnost rjavega, 18. Kartažan, 20. je-dača, 22. davek, ki se plača na tuje blago, 23. francoski mojster impresionizma (Edouard), 24. pomočnica pri porodu, 26. pijača iz povretega medu, 27. vas pri Sovodnjah, 28. nizke gore, hribočki, griči, 29. nenaden, nalezljiv strah, 30. bramanski asket in čarovnik, 31. pohot-neži ali vrsta metuljev, 32. v atentatu umrli predsednik ZDA (John), 33. dol-žinska mera, 34. italijanski rodoljub (Ciro), 35. slavni bivši jugoslovanski no-gometni vratar, 36. reka... v Angliji, 37. glavno središče grške pokrajine Ahaje, 39. otočje v Tihem oceanu, 40. nemški fizik, Nobelov nagrajenec (Johannes), 41. glavno mesto ČSSR, 43. del knjige ali zvezka, 44. plin brez barve in vonja, 45. divja žival, 47. tuje žensko ime, 48. zdravilišče v Belgiji, 49. nizek ženski glas, 51. Richard Wagner, 52. avt. ozna-ka Arezza, 53. Ocvirk Anton.

VODORAVNO

SLIKOVNA KRIŽANKA

NAVPIČNO

prvi dve črki

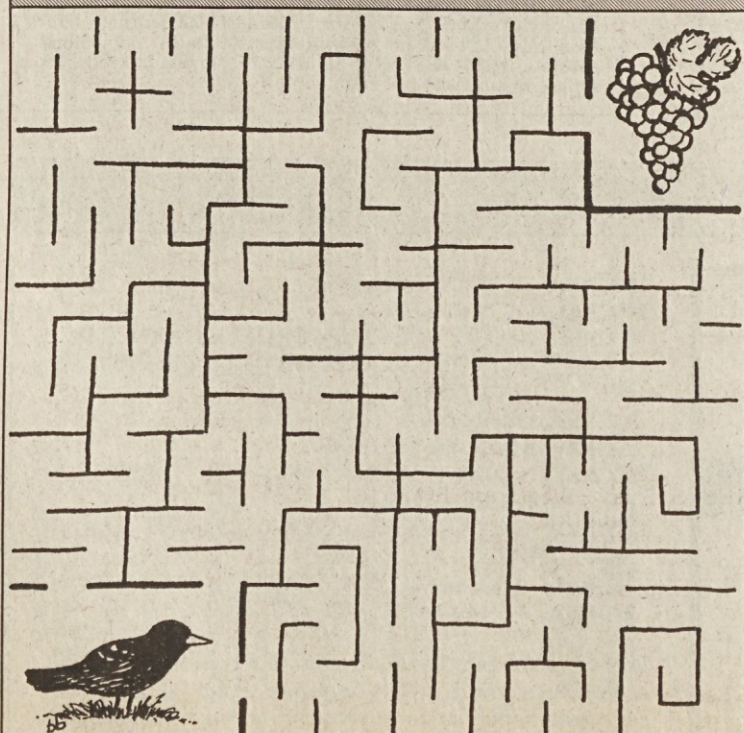
NAJMLAJŠI PREMOG

INTERESNA GOVORICA

Alojz Kraigher

MISTER

KAKO KOS DO GROZDA

Pokaži kosu pot do grozda

PREDMETI Z NAPAKO

Na sliki je 7 predmetov, ki imajo napako. Poišči jih.

M A S I S A C N H U S O S E T S
R N P E N N C S Y L F V A N I A
H A C M I L C E M H I D G G A N
N E O M W O I W O Y L O R K M D
O N E I W U M E N X I R C O A A
D R N N O A A H R N I Z O N A A
E T N N E I L A X I O A A E S A
A K E L K S I M A O S K W A R K
I A I E L I N E T V A E L D Y A
S V C S E A F P S R M G O N T O
O N T H A I O S A O C O A O L T
L U I O H O R H T W R A B R A H
A S I T O N D A N H I N A N O A
S A C A K A N I A A D N S G A S
N S U M M A I R I I A N M I N E
D H T A A W A E A A I N A A D I

V vsaki vodoravni vrstici in navpičnem stolpcu je skrito ime zvezne države v ZDA. Prečrtajte njihove črke, ki si slede v pravem zaporedju, le da so vmes še druge črke.

Ko boste prečrtali vsa imena, vam bo v vsaki vodoravni vrstici ostala po ena črka neprečrtana. Te črke berite po vrsti navpično in dobili boste ime še dveh zveznih držav v ZDA.

ZLOŽLJIVKE

(gregorjus)

Kosilo

Tukaj vem, da ona xx
trdna, gladka, ravna yyyy
zdaj jo zložim vrh druge
in se lotil bom kosila,
upam dobrega xyyyyy.

Težave

Ona v glavo že mi gre...
ko premislim na gorje,
k'je človeku, ki se muči! ...
Ni pravica, prav res ne! ...

Rihard

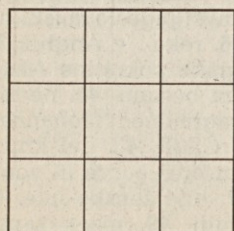
Vse po žilah že mi teče...
topli meč me v obraz šine...
če ozrem se na spomine,
v čemer se je bojeval,
Rihard Levjesrčen kralj...

Čar

Čar, zdravilo, tajna moč...
Kačji glas sem čul nekoč...
ali nisi ti, ne jaz,
to je tretji mož med nas...
V njemu najdem čisto vse,
kar na svetu znano je...

MATEMATIČNA UGANKA

(a-r)

V lik vstavite številke od 1 do 9, vsako po enkrat, tako da boste v vsaki navpični, vodoravni vrsti in v obeh diagonalah vedno dobili vsoto 15!

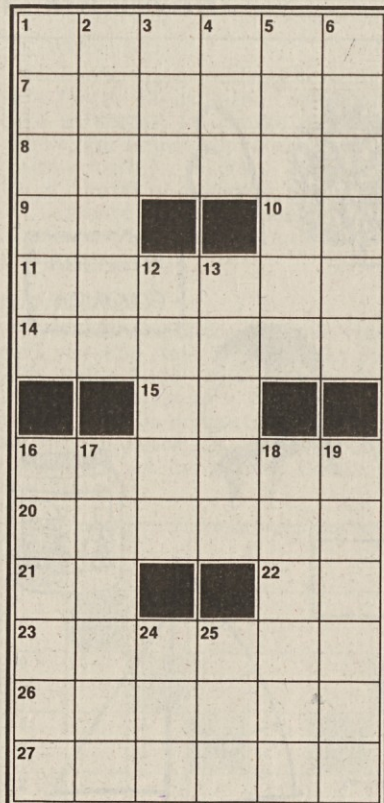
SLIKOVNA KRIŽANKA

FRANCIJA		NAŠA ODLIČNA JADRANKA	VRSTA KULTURNE RASTLINE	LJUBE- ZENSKI PEŠNIK	PLOHE	NAPAD. NASKOK
DELI TELESA						
NAJVIŠJA GORA V TURČIJI						
JUG. TENIŠKI IGRALEC PILIC						
CAGLIARI			TRZAJ			
ENNA			IT. PEVKA ZANICCHI			
SPORTSKE NOVOSTI			OZIRALNI ZAIEMEK JE LAHKO NALIVNO			SESTAVIL LAKO
NA IT. POŠTNIH KUVERTAH				ROM. OKRAJŠAVA ZA SVETI	TUJE ZENSKO IME	TKANINA PRSTENE BARVE
OKRASNI PREDMET NA VERIGICI						
DESNI PRITOK DONAVE						
MAJHEN OGON						
SARAJEVO			NAZIV	LIVORNO OROŽJE INDIJANCEV		
ENOVALENTNI RADIKALI						TURČIJA
OBNOVA POKVARJENIH STROJEV						
KRIŽKRAJ JE VAŠ		PLETENA KOŠARA IZ SLAME				

SIMETRIČNA KRIŽANKA

(gallus)

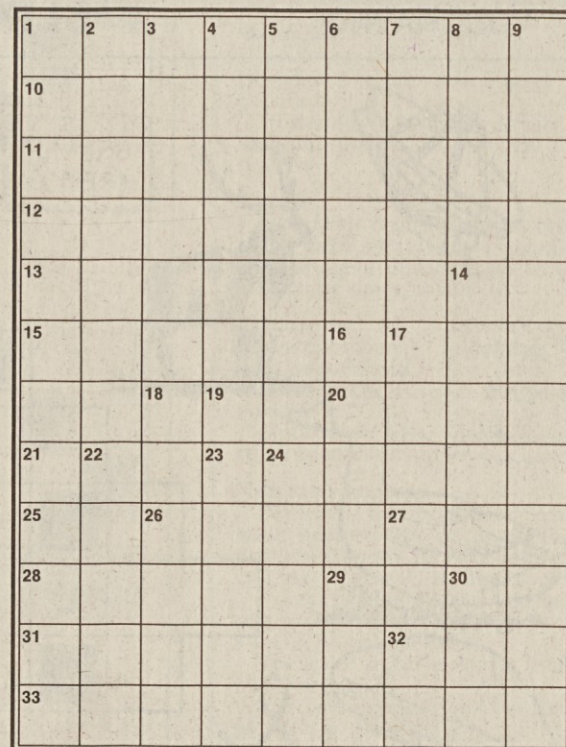

VODORAVNO: 1. pomembno pristanišče na Poljskem ob Baltičkem morju, 7. medicinski izraz za steklino, 8. ženska, ki čita, 9. prva črka abecede in črka, ki je slovenska abeceda nima, 10. vzklik pri bolečini, 11. glasbilo v obliki dveh kovinskih krožnikov, 14. zgodovinski kraj v Kambodži (od 9. do 15. stoletja glavno mesto kmerske države), 15. sto kvadratnih metrov, 16. velik kup lesa, ki ga zažgemo v kres, 20. ime pesnika Maria Rilkeja, 21. kratica za »delavski svet«, 22. kemijski znak za nikelj, 23. osmi ton od osnovnega na glasbeni lestvici, 26. manjši kraj v Švici južno od Friburških Alp in vzhodno od Ženevskega jezera, 27. antična ladja troveslača.

NAVPIČNO: 1. šaljiiv naziv za hrbet, 2. angleški naravoslovec, avtor razvojnega nauka (Charles), 3. ime nekdanjega egiptovskega politika Ebana, 4. najdaljša reka na svetu, 5. orodje za sekanje, 6. eno od imen našega pisatelja Meška, 12. občasno presihajoče jezero na severnem robu puščave Kalahari v južni Afriki, 13. televizijski zaslon, 16. nasprotje lepote, 17. vrsta mizarskega obliča, 18. glavno mesto ameriške zvezne države Colorado, 19. naslov romana francoskega pisatelja Clauda Aneta (tuje žensko ime), 24. mednarodno ime države Tajske, 25. dalmatinska oblika imena Ana.

SKRITA KRIŽANKA

(gallus)

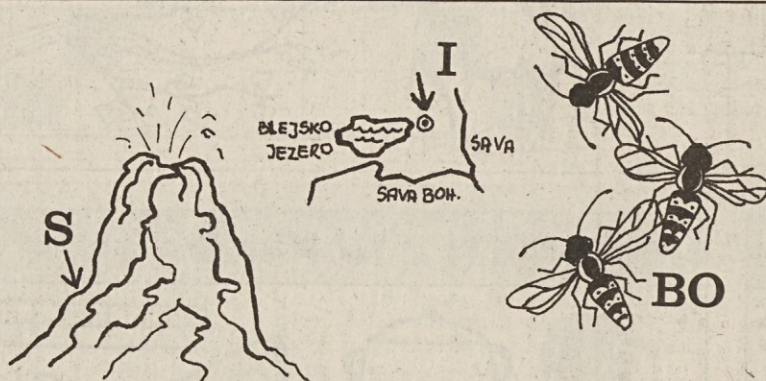
Ta vrsta križanke je precej težka za reševanje, saj je običajno narisana brez števil in črnih polj, zgolj mreža. Za lažje reševanje smo tokrat številke vpisali, črna polja pa morate razporediti sami.

VODORAVNO: 1. eno od dveh glavnih mest Kanarskih otokov, 10. sodobni italijanski filmski režiser (Michelangelo, »Rdeča puščava«), 11. ime slovenskega jezikoslovca Škrabca, 12. listkovni register v administraciji, 13. muslimansko moško ime, 14. kemijski znak za selen, 15. egiptčanski sončni bog, 16. gora južno od Ljubljane s televizijskim pretvornikom, 18. avtomobilska oznaka Novega Sada, 20. Cigani, 21. zadnja in osma črka slovenske abecede, 23. otok v Jadranu, 25. dalmatinsko moško ime (npr. košarkar Knego), 27. dalmatinsko žensko ime, 28. prid, 30. kratica za nekdanje »Društvo narodov«, 31. vrsta luknjičastega sira, 33. črknica na pisalnem stroju.

NAVPIČNO: 1. nemški šahist, svetovni prvak od leta 1894 do 1921 (Emanuel), 2. indonezijska tiskovna agencija, 3. sodobni slovenski slikar in ilustrator (Janez), 4. italijanski filmski producent (Carlo), 5. negativni ion, 6. del knjige ali zvezka, 7. slovenski umetnostni zgodovinar (Vojeslav), 8. starogrški filozof, 9. vplivna oseba, ki deluje »za kulisami« (dve besedi), 16. kamenje z ostrimi robovi, 17. originalno ime glavnega mesta Italije, 19. hiter tek na kratke proge, 21. črn moški suknjič za slovesne priložnosti, 22. jedrnat izražena misel, 24. mesto v severozahodni Italiji, pomembno cestno križišče, 26. športno oblačilo, 29. človek, ki krade, 32. simbol za kemijsko prvino lutecij.

REBUS

5,5,5

KOMBINACIJSKA KRIŽANKA

(a-r)

